

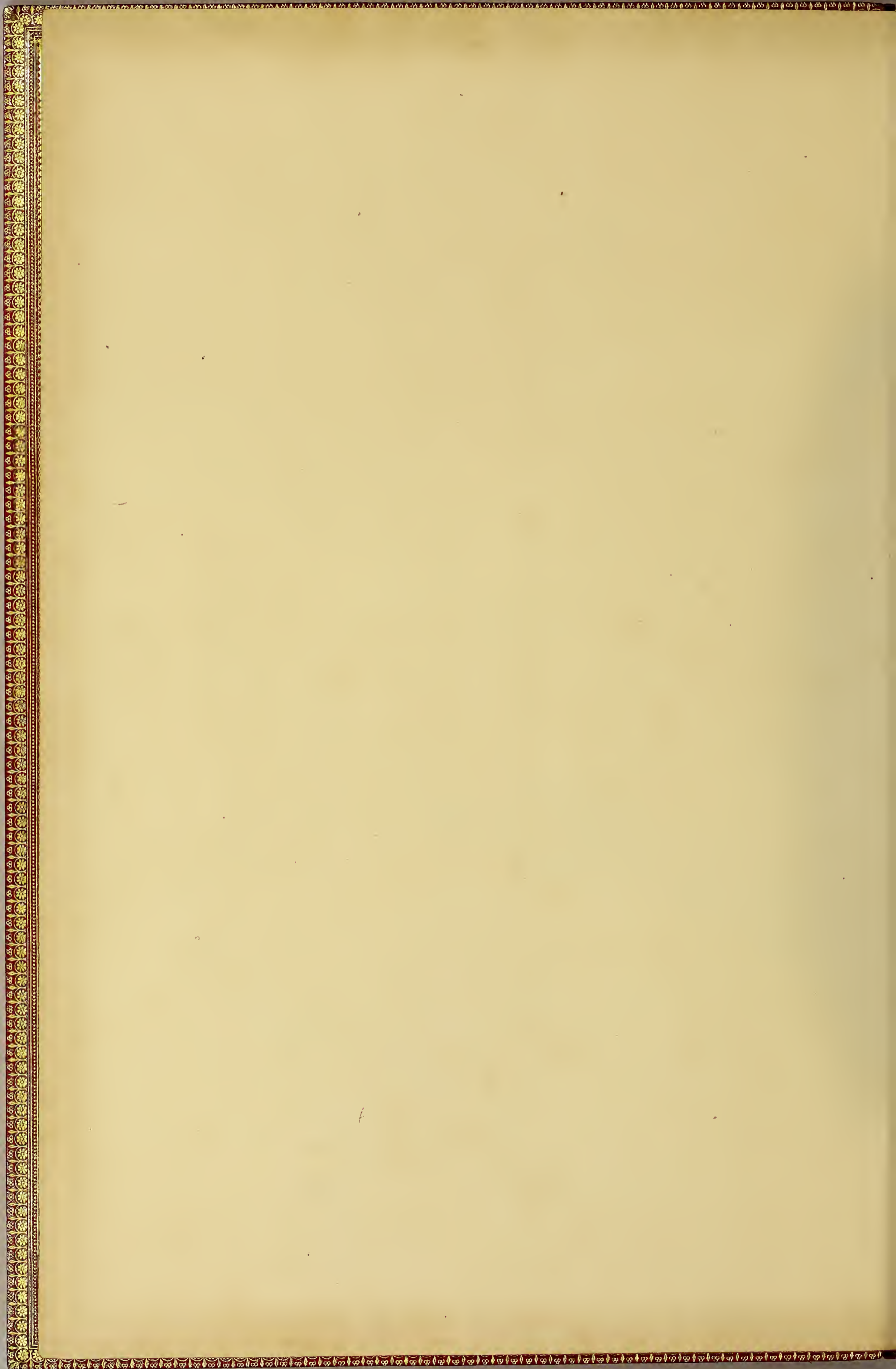

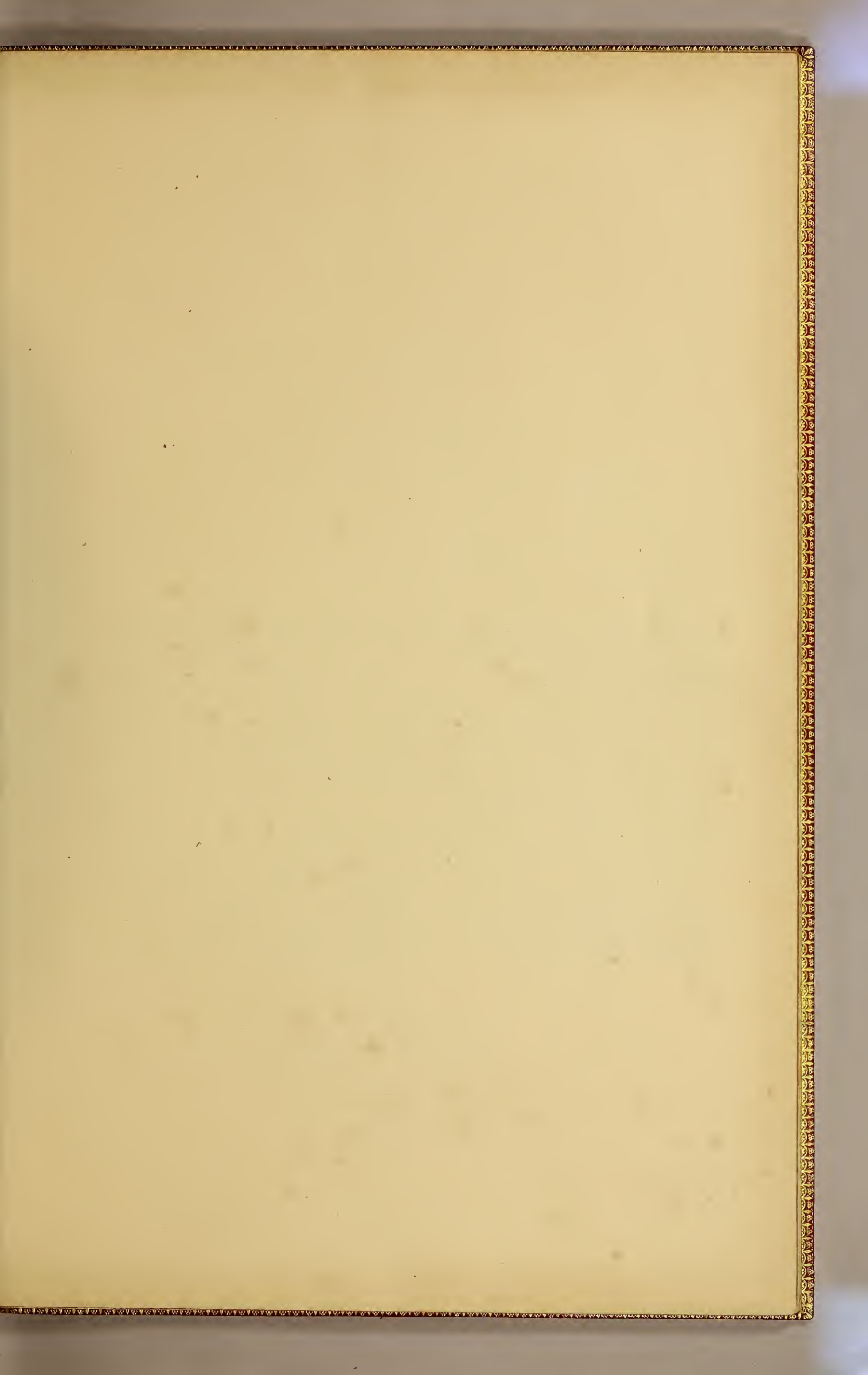
ALB

wants the map

Ms. and 22. 1865. which does not appear, belong here.

This is 10th part of map the 2nd vol.

by the printer

Is it not the 1st copy of 2nd?

Variant vignette

A M E R I C Æ

P A R S D E C I M A:

Qua continentur,

- I. Duæ Navigationes Dn. AMERICI VESPUTII, sub auspiciis Castellani Regis, FERDINANDI susceptæ.
- II. Solida narratio de moderno provinciæ Virginiae statu, qua ratione tandem pax cum Indianis coaluerit, ac castella aliquot ad regionis præsidium ab Anglis extructa fuerint: additâ historiâ lectu jucundissimâ, quomodo ПОКАХУНТАS, Regis Virginiae POWHATANI filia, primori cuidam Anglo nupsit; Authore RAPHE HAMOR Virginiae Secretario.
- III. Vera descriptio Novæ Angliæ, quæ Americæ pars ad Septentrionalem Indiam spectat, à Capitaneo JOHANNE SCHMIDT, Equite atque Admirali delineata: cui accessit discursus, quomodo in secunda navigatione à Gallis captus, Anno 1616. demum liberatus fuerit.

Omnia nunc primùm in lucem edita, atque eleganter in æs incisus iconibus illustrata,

Sumptibus ac studio

JOHANN-THEODORI de BRI.

O P P E N H E I M I
Typis HIERONYMI GALLERI.

A N N O

M D C XIX.

A M E R I C A

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint text at the bottom of the page, likely bleed-through or a footer, which is mostly illegible due to fading.

Augusta

Dn. AMERICI VESPUTII

Prima in PARIAM navigatio, quam postea de suo nomine AMERICAM nuncupavit:

Anno Christi M CCCC XCVII.

NNO Christi 1497. Castellæ rex Ferdinandus quatuor triremes ^{Vesputii} adornari, ac milite, comeatu, tormentis bellicis aliisq; rebus ne- ^{primaria} cessariis probè instrui jussit, quibuscum Nobilissimum ac cele- ^{Indiam} berrimum Americum Vesputium patriâ Florentinum, ut no- ^{vigatio} vas regiones investigaret, ac commercia cum earum incolis ^{Ann. 1497.} contraheret, ablegavit.

Is cum suis 20. Maji die ex portu Caliciæ solvens paucis die- ^{Canariis.} bus ad Fortunatas seu Canarias insulas 280. milliaribus ab Ulif- ^{Barbari} sipone diffitas, appulit. Cumq; de ligno, recenti aqua, aliisq; ne- ^{hominum} cessariis sibi prospexissent, octiduo post, invocato Dei nomine, Austro usi propitio inde ^{conspicere} discesserunt, donec 27. die ad continentem terram, 1000. milliaribus, sub 16. lineæ Æqui- ^{fugunt.} noctialis gradu Septentrionem versus à Canariis insulis diffitam pertingerent, ac sesqui- ^{Donis ad-} milliaris intervallo à littore anchoras excuteret. Hic quidam in terrâ expositi, magnam ^{colloquium} hominum in littore oberrantium multitudinem offendere; unde non parum gaudii a- ^{allicuntur.} nimos illorum subiit: Nudi incedebant omnes, ac vehementer animo perculsi videban- ^{etilem} tur, quippe qui nunquam antea homines vestibis amictos, albive coloris conspexif- ^{etilem} sent. Quamprimum autem Barbari isti Hispanos conspicati sunt, fugam ad montem ^{etilem} quendam capefferunt: nec ullis nutibus, aut pacis benevolentiaevæ signis permoveri ^{etilem} potuerunt, ut ex monte isto descenderent, aut colloquium nostrorum expectarent. Cum ^{etilem} verò interea nox ingrueret, nec tutò naves ad littus propellere auderent, placuit, ut po- ^{etilem} stera luce commodiorem stationem inquirerent, in quam tutius naves possent subdu- ^{etilem} cere. Itaque sublatis anchoris cum terram præterveherentur, continuo barbaros in con- ^{etilem} spectu habuerunt, donec post biduum, portum nacti commodissimum, dimidio à terrâ ^{etilem} milliari, anchoras figerent: ubi simul ingens barbarorum sese obtulit numerus, qui col- ^{etilem} loquium Hispanorum exposcere videbantur. Verum, cum Hispanorum quadraginta, a- ^{etilem} cie probè instructa, in terram exscēderent, barbari ad suos mores reversi, atq; amicitiam ^{etilem} commerciaq; Hispanorum averfati, nulla ratione ad colloquiū pertrahi potuerunt: Tan- ^{etilem} dem tamen pauci aliquot allekti sunt, quos speculis, nolis, coralliis, aliisq; vilibus mer- ^{etilem} culis placatos ab agresti vita ad humaniorem revocarunt. Sed nox interveniens, cum ad ^{etilem} navem Hispanis redeundum esset, colloquium istud diremit. Manè factò, innumerabi- ^{etilem} lis hominum tam virorum, quàm mulierum multitudo, qui liberos omnemq; supelle-

ctilem suam secum abducebant, in littore comparuit: horum complures, cum Hispani terræ succederent, in mare defilientes, ad tormenti minoris jactum illis obviam natarunt: Ubi verò amicè illos excepissent, postea tam confidenter ac securè cum Hispanis versati sunt, ac si diu cum illis vixissent, atque illorum consuetudine usi fuissent: unde non parum Hispani gavisi sunt.

*America-
norum for-
ma ac mo-
res.*

*Fœminæ vi-
ris robustio-
res.*

*Bellorum
causa.*

*Matrimo-
nium.*

Nos autem, quia occasio id videtur flagitare, formam moresq; illorum hic paulo luculentius perstringemus. Homines hi, cum viri, tum fœminæ nudi incedunt: statura illis mediocris, commoda corporis proportio, color subrufus, Leonum jubis non absimilis, nullos toto corpore alunt crines, excepto capite, cujus pili, præsertim in mulieribus, atri ac prolixi sunt: aliàs nusquam pilos conspexeris, imò supercilia radunt, ne quid cum pecudibus commune ipsis esse videatur. Non usque adeò decora illis facies, cum latior sit, atque ad Tartarorum vultum proximè accedat. Incessu, cursu, natatu cum viri tum fœminæ nulli cedunt, imò cum fœminæ absque ulla respiratione duo millia currendo seu natando possint conficere, Christianos hac in parte longè superant. Arma illorum sunt arcus & sagittæ, quarum cuspides, quia ferro carent, ferarum pisciumve dentibus acutissimis re vestiunt: utuntur etiam jaculis, atq; antrorsum acuminatis clavis: dexterimè autem, etiam quibusdam in locis fœminæ jaculantur, ut quicquid animo destinarint, telo possint configere. Bella cum finitimis nationibus gerunt atrocissima, nec ulla erga captivos tanguntur misericordia, quos ad exquisitissimos cruciatus macellumq; adeò ipsum diligentè custodiã attinent. Fœminæ ad 30. aut 40. milliaria viros in militiam abeuntes subsequuntur, non quidem ut præliis sese immisceant, sed ut sarcinas gerant, quippe cum majus onus humeris possint sustinere, quàm vir fortissimus humo tollere. Duces aut Capitaneos nullos inter se constituunt, sed ordine indiscreto, cum quisque supremus rerum suarum sit dominus, in aciem progrediuntur. Non regnandi, terras suas latius prorogandi, aut alia quadam prava libidine ad bellum incenduntur. Sed potius nativo atque insito quodam odio, ut amicorum ac majorum, ab hostibus olim occisorum, necem vindicent. Populus hic summa fruitur libertate, cum nulli subjectus, neq; Dominum, neq; Regem agnoscat ullum. Tum verò demum bella moliuntur, atq; acerrimè in hostem se parant, ubi quempiam ex suis captivum detineri, aut ab hostibus occisum cognoverint: Nam cæsi proximus aut maximus natu agnatus continuo per vicospagosq; discurrens magno clamore clasticum canit, atque ut alacriter in hostem eant, amiciq; necem vindicent, hortatur: qui commiseratione erga defunctum compulsi, facilè permoventur, ut arma adversum hostem capiant, atq; illorum regionem hostiliter invadant. Nullus juri, neque justitiæ apud ipsos locus. Ne fontes quidem supplicis afficiuntur, imò ne parentes quidem suos liberos ad meliorem frugem hortantur, aut verbis corripunt. In sermone simplices alioquin subdoli ac versuti satis. Rarò loquuntur, ac verba inter labia ac dentes formata, vix semesa proferunt. Ad centum milliaria, nova semper occurrit lingua. In victu admodum sunt Barbari, cibum non certo tempore, sed tam noctu, quàm interdiu, quando cunq; eos seu fames, seu libido impulerit, capientes. Sumpturi cibum, humi procumbunt, mantili aliaq; mensariâ suppellectile planè destituti. Cibos in vasis fictilibus, quæ suâ industriâ norunt conficere, aut in Cucurbitarum corticibus apponunt. Xylinis retibus sub dio indormiunt, quem illorum morem Vesputius imitatus, minimè improbavit: munditiem corporis crebris lotionibus diligenter conservant. Alvum semotis arbitris exonerant, urinam autè passim inspectantibus omnibus, absq; ullo pudore cum viri tum fœminæ reddunt. In matrimonio nullis statu-

tis, neq; legibus tenentur, viris tot uxores ducere licitum, quot libitum, quas liberè etiam dimittunt, nec mulieres ullam inde infamiæ labem verentur. Eadem hic mulieribus quæ viris licentia. A Zelotypia prorsus sunt alieni, interim admodum libidinosi, in primis fœminæ, quæ ob inexplebilem lasciviam varias excogitant artes, quas silentio premere, quam promere consultius duco. Admodum sunt fœcundæ, nec labores fugiunt etiam si uterum gerant, partum exiguo cum dolore facillimè in lucem proferunt, ut postridie alacres integræq; in publicum prodeant. Statim à partu in fluvio quodam lavant, in quo instar piscium, sanitati restitutæ emergunt. Crudelitati, atque vindictæ cupiditati usque ad eò indulgent, ut à viris ad iram extimulatæ præ iracundia à proprio fœtu manum haud abstineant, sed illum magicis pharmacis extinctum abortiant. Illud verò mirum maximè, quod à partu æquè perfectæ, ut antea, appareant, ac si nunquam peperissent; unde difficulter quis virgines à mulieribus discreverit. In amorem Hispanorum non parùm erant proclives. Cæterum absque legibus, ac religione ulla vitam Epicureorum more agunt. Sedibus promiscuis habitant, quæ campanarum in modum, ex ingentibus arboribus structæ assurgunt, ac palmarum frondibus contra tempestatum injurias conteguntur. Hæ quibusdam in locis usque ad eò amplæ sunt, ut in una 600. sæpè homines reperiantur: imo Vesputius in octo ejusmodi domibus ad decem hominum milia congregata reperit. Post octennium sanitatis tuendæ ac liberioris auræ fruendæ gratiâ domicilia hæc mutare, atque aliò transferre solent. Aërem enim diuturna hominum consuetudine infici, ac complures inde morbos causari, non absurdè autumant. Diviti-
as suas maximè habent sitas in plumis versicoloribus, rotundis lapillis, ac coralliorum sphæruleis, quas ex piscium officulis confectas, viridibus accandidis lapillis distinguunt, ac postea ornatus gratiâ, labiis, auriculis, brachiis, pedibusq; appendunt. Nulla habent commercia, contenti iis, quæ natura ac tellus sua sponte profert. Aurum, uniones, aliasq; res magni Europæis æstimatas, hi nihili faciunt. In dando admodum sunt liberales, ut nemo facilè apud eos repulsam patiatur: sicut è contra in exigendo atque accipiendo admodum sunt cupidi ac studiosi, ubi quis familiaritatem cum iis contraxerit. Summam alicui benevolentiam exhibere se putant, si cum uxores, tum filias, amicorum sui prostituant: imò parens summo hoc honori sibi ducit, si quis filiam suam, licet integræ adhuc sit virginittatis, ad concubitum exposcat, eamq; abducat, hac enim ratione amicitia maximè inter ipsos coalescit, atque confirmatur. Mortuos suos sub cespitate condunt, eorumq; capitibus alimenta apponunt, existimantes, illos post mortem nihilominus cibum capere, ac necessariâ alimoniâ indigere. Querellas autem aut ritus, mortuorum causa, nullos adhibent. Quibusdam in locis inhumanius cum mortuis agitur. Ubi enim aliquem morti jam vicinum conspiciunt, eum proximè agnati in densam aliquam sylvam deportantes reti xylyno, duabus arboribus affixo imponunt, ac totum diem choreis circa ægrotum ducendis transigunt: cum ad vesperascat, aquam cibosq; ad quatuor dierum alimoniam necessarios ad caput ægroti collocant, sicq; illo solitario relicto domum redeunt. Quod si ægrotus vires recolligat, ac cibo potuq; recreatus incolumis ad suos revertatur, magnis solemnitatibus ab amicis ac cognatis excipitur. Paucissimis verò hic obtingit honos, cum à nemine unquam postea invisantur. Quod si verò morbo extingatur, de sepultura ejus minimè sunt solliciti. Multis variisq; utuntur remediis, quæ cum nostris neutiquam respõdeant, haud immerito quis miretur, qua ratione iis pristinæ vires recuperari possint. Nam ut unum atq; alterum exemplum afferá: Si quis in ardentissimâ incidat febrè, eaq; quâ vehementissimè

*Mulieres
invidæ atq;
iracundæ.*

*Sedium
mutatio.*

*Illorum di-
vitiæ.*

*Summa il-
lorum bene-
volentia.*

Sepultura.

*Morborum
curandorum
ratio.*

infestetur, hunc in frigidissimum demergunt amnem, atque aquâ abluunt; postea duas circiter horas ad excitatum ignem hinc inde cursitare cogunt: tandem cubitum deducunt. Atque hac quidem ratione complures pristinae sanitati sunt restituti. Quidam etiam triduo, aut quatruiduo jejuniis, hosce aliosque morbos feliciter à se depellunt. Venam non in brachio, sed lumbis nervisque incidendam curant. Certis quoque remediis vomitum sistunt, aliaque id generis, quae omnia hoc loco recensere, nimis prolixum foret. Ob victus rationem sanguine atque humoribus phlegmaticis abundant. Vivunt enim ex radicibus, fructibus, herbis omnisque generis piscibus, frumento aut tritico plane destituti. Panis defectum radix cujusdam arboris supplet, ex qua farinam conficiunt, quam alii *Jucha*, alii *Chambi*, quidam etiam *Igname* appellant. Rarè alia, quam humana vescuntur carne, cujus ultra beluinum etiam morem sunt avidi. Hostes enim omnes sive viros, sive foeminas, in praelio caesos, aut ad tempus in vinculis saginatos, indiscriminatim vorant, idque tanta immanitate, ut horrendius nihil Sol ipse viderit. Mirantur autem Christianorum erga hostes clementiam, quod esu eorum sese abstineant. Atque hujus quidem generis immanes mores ritusque complures apud illos reperiuntur, qui commodius suo deinceps loco exponentur.

Nunc ad Hispanorum atque Vesputii, à qua paululum digressi sumus, navigationem revertamur. Perlustrata igitur hac regione, ac summa ejus fertilitate perspecta, cum auri etiam aliquid reperissent, ulterius ire visum est. Itaque terram longius legentes, identidem commercia sua cum Incolis instituebant, qui magnis copiis passim in littore confluebant. Tandem post aliquot dies portum quendam offenderunt, ubi divina ope ex praesentissimo vitae periculo liberati sunt. Navi enim propius littus appulsâ, cum in terram descenderent, vicum quendam instar Venetiarum, mediis in aquis, palis ligneis superstructum conspicati sunt: in eoque viginti domicilia, campanarum in modum fabricata: ex quibus sublicii pontes deducebantur, ut alter alterum commodius adire posset. Quamprimum Barbari isti Hispanos adesse animadverterunt, stupore perculsi, confestim sublicas sustulerunt; quod Hispanos etiam in admirationem rapuit. Mox duodecim cymbas ex integro ligno factas in alto mari sibi obviam ferri conspexerunt: quas Hispani omnis generis blanditiis ad se pellicere conabantur, inque eum finem illis quoque obviam pergebant: Verum Barbari adventum eorum neutiquam praestolantes, sed ad terram delati, summa celeritate in montem quendam enitebantur: signis interim brevi se redituros, innuentes. Reversi sedecim virgines secum adducebant, ac quatuor ex iis in Hispanicam cymbam exponebant. Quidam sub isto praetextu monstri alerent, non sine causa Hispani mirabantur. Interea scaphis suis inter Hispanos sese immiscebant, ac summos sese illorum amicos esse simulabant. Magno etiam agmine ex domibus ad scaphas adnatabant, unde nec dum quicquam mali Hispani cogitare poterant. Praeterea vetulas quasdam praeforibus cursitantes conspiciebant, quae alium clamorem tollentes in majoris discriminis ac periculi indicium, capillos sibi ipsis evellebant. Hinc primum magnum sibi malum imminere Hispani suspicati sunt. Nec mora, virgines ex scaphis in mare profiliunt, reliqui longius à navibus Hispanorum secedentes, densum telorum imbrem in ipsos evomunt. Animadvertebant etiam Hispani, reliquos, qui ex domibus ad naves nando pertigerant, sub aquis jacula sua abscondisse, unde prodicionem subesse facile erat colligere. Itaque Hispani arma capiunt, quam plurimas eorum scaphas funditus evertunt, viginti caesis, pluribus autem vulneratis. Reliqui in mare praecipites acti, non sine ingenti jactura ac damno natando in littus evaserunt. Quinque ex Hispanis vulnerati,

Eorum
panis.
Sunt An-
thropophagi.

Vicium quidam
instar
Venetiarum
in aquis
conditum.

Americanorum
fraudes.

Conflictus
cum Hispanis.

nerati, Chirurgi industriâ feliciter curati sunt. Duas quoque ex dictis virginibus, & tres ^{Hispani} viros interceperunt, quibuscum ad mansiones barbarorum pergentes, cum præter du- ^{quinq; bar-} ^{baros cap-} ^{unt.} as vetulas atque agrum quendam virum reperirent neminem, ab incendio manum abstinuerunt, quanquam id facere initio decrevissent. Itaque cum quinque captivis ad navem reversi, viros in compedes compegerunt, verum custodum negligentia duæ virgines, atque ex viris unus noctu profugerunt.

His ita gestis, ut locum istum relinquerent communi consilio decretum est. Itaque ex portu solventes, montanam regionem versus, proram direxerunt: Provecti 80. circiter miliaria in aliam quandam nationem inciderunt, cujus lingua ac mores plurimum à priori discrepabant. Cumq; appulissent: quatuor circiter hominum millia inibi offenderunt, qui non expectato Hispanorum adventu, omnibus relictis in densissimas sylvas sese abdiderunt. Hos insecuti Hispani ad bombardæ jactum complures casas conspexerunt, quas piscatui operam dantes, ac varii generis feras, piscesq; elixantes atque torrentes ibidem construxerant. Inter alia serpens alatus craticulæ lignæ erat impositus, quod in maximum stuporem Hispanos convertit. Paulò longius progressi, in reliquis tuguriis complures ejusmodi serpentum vivos offenderunt, quorum pedes vinculis al- ^{Miri ser-} ^{pentes.} ligati, fauces funibus constrictæ erant, nequid hominibus damni inferre possent, quemadmodum urfis, canibus, equis, aliisque feris capistra injicere solemus. Usque adeò immanetuebantur, ut abs contactu illorum prorsus abstinerent. Panem ex piscibus præparant, quos coquunt primum, postea contundunt, demum supra carbones torrent. Panis ^{Panis ex} ^{piscibus com-} ^{fectus.} iste boni nutrimenti, nec ingrati saporis est. Reliquos cibos, fructus ac radices suppeditant, quos omnes recensere, superfluum videtur. Cum igitur ista die nemo ex incolis in conspectum Hispanorum prodiret, ac præterea nullum operæ precium efficere possent, relictis in eorum casis aliquot mercibus, ut animum adderent in colis, eosq; ad colloquium allicerent, sub noctem ad naves reversi sunt. Postridie, quam primum aurora illucesceret, magna Barbarorum multitudo in littore cogebatur, ad quos exscensione in terram facta sese conferebant. Barbari primo intuitu trepidare, paulatim tamen sese Hispanorum turbæ immiscere, ac familiariter secureq; cum illis versari cœperunt, signis quibusdam innuentes, non istas sibi esse fixas sedes, sed piscandi gratiâ eò se venisse. Rogabant itaq; ad patrias mansiones secum irent, omnia humanitatis officia pro virili ipsis offerentes. Id verò eam ob causam potissimum faciebant, quod, qui duo ab Hispanis ca- ^{Hispani} ^{cum Ame-} ^{ricanis ad} ^{mansiones} ^{ipsorum pro-} ^{ficiscuntur.} ptivi detinerentur, hostes illorum essent infensissimi. Cum itaque urgerent importuniùs, tres & viginti probè armati unà cum illis ibant, parati, siquidem necessitas ita exigeret, vitam fortunasq; profundere. Triduo post pagum quendam, ex novem domibus conditum, ingressi, mirabili ritu, saltibus, tripudiis, risibus partim, partim lachrymis, atque ex omnis generis cibis variè instructis ferculis excipiebantur. Pernoctantibus ibi ^{Probè exci-} ^{piuntur.} tis liberaliter uxores suas obtulere, idq; tanta importunitate, ut vix denegare hoc officii genus ipsis possent Hispani. Postridie ex aliis locis adhuc major Barbarorum copia congregabatur, quorum seniores obnixè rogabant Hispanos, ulterius secum progredi, ac suas quoque mansiones invisere ne gravarentur. Quibus cum Hispani morem gererent, dici non potest, quanto in honore apud illos habiti sint. Cum autem novem jam dies inter illos transegissent, rati suos de ipsorum salute anxios atque sollicitos esse, octodecim miliarium iter relegendum censuerunt, stipati innumera hominum, cum viro- ^{Americani} ^{admodum} ^{officiosi.} rum, tum sceminarum multitudine, qui ad mare ipsos comitati, omnia servitia ipsis præstiterunt. Quam primum enim ex Hispanis aliquem de via lassum animadvertent, hunc

hunc lecto xyolino impositum, summâ curâ atq; diligentia portabant. Quidam beatos sese æstimabant, si Hispanos humeris suis exceptos, per fluviorum vada, quæ multa illic reperiuntur, transferre ipsis concederetur. Alii sarcinas ac munera, quæ Hispanis ex fructibus, arcubus, sagittis, varii coloris psittacis, aliisque rebus oblata fuerant, summo studio gestabant. Quidam omnem suam suppellectilem, ac pecudum greges secum ducebant. Ubi ad mare perventum, nondum ab Hispanorum consortio divelli potuerunt, sed tanto numero atque agmine in scaphas insilierunt, ut submersionis periculum esset. Reliqui ad majorem navem natando strenuè contendebant, ut eorum mille circiter, quanquam inermes ac nudi, eam conscenderent, ac summa cum admiratione apparatus nauticum, tormenta, aliasq; res contemplerentur. Ut ergo ab illis sese expedirent Hispani, aliquot tormenta majora exonerarunt. Quorum audito fragore, immaniq; crepitu, Barbari maximam partem in mare se præcipites egerunt, ac ranarum instar sub aquis latitantes, & natantes ad littus sese proripuerunt: quod ridiculum erat spectaculum. Mox timidos pavidosq; Indianos ad mentem meliorem revocarunt, dum ejusmodi armis hostes suos se persequi dicerent: atq; isto quidem die in nave illos retineret. Postridie verò cibo potuq; refectos summa cum benevolentia à se dimiserunt. Moribus, legibusq; sunt prioribus ferè similes, de quibus prolixius agere, non est instituti nostri. Regio est populosa admodum, omnis generis feris abundans, quæ exceptis leonibus, uris: cervis, apris, capreis, nostris minimè comparari possunt. Equos, asinos, canes, vaccas, oves, nusquam ibi reperias, interim alia nobis incognita habent animantia, quibus ad servitia præstanda utuntur. Cæterum locus est amænus, fertilis, ingentibus sylvis conspicuus, in quibus arbores ut semper vivunt, sic earum folia nunquam decidunt: Non procul à Zona torrida, ac Cancris tropico, sub 23. elevationis gradu ab Æquinoctiali linea dissitus.

Hispani
Barbaros
ad Christiani-
sum
convertunt.

Parias.

Barbari Hispanorum formam contemplantes, mirari satis non poterant, præsertim corporis albedinem intuentes, unde originem ducerent, interrogabant: quibus illi, cælo se ad barbaras istas nationes visendas delapsos esse, respondebant. His Barbari non modò fidem habentes, sed magno numero Baptismi sacra suscipientes, Hispanos suâ linguâ *Charabi*, id est, prudentissimos appellabant. Regioni nomen est, *Parias*.

Hispani ad
reditum se
parant.

Postmodo istum quoque portum deserentes, ad 1360. milliaria juxta montanam regionem progressi sunt, ut semper terram in conspectu retinerent, atque interim cum Incolis negocia ac commercia contrahentes, plerisque in locis, aurum non usque adeò copiosum tamen, lucrarentur. Quia autem decimum tertium jam mensem navigationi isti impenderant, naves vitium facere, annona absumi, vires continuis laboribus debilitari cæperant: decretum est, naves restaurarent, ac viam in Hispaniam remetirentur. Dum hæc agerent, in optimum & commodissimum, qui quidem toto orbe, reperiri possit, portum delati, ab innumerabili Barbarorum multitudine quàm amicissimè excipiuntur. Itaque hîc naves reficere, novas scaphas ac vasa extruere, tormenta igni corrupta, redintegrare cæperunt, Indianis sua sponte operam suam conjungentibus, ac de cibo liberaliter Hispanis prospicientibus. Quod certè commodum Hispanis accidit: absque eo enim fuisset nunquam in patriam redire potuissent. Posteaquam ergo 42. dies hoc in loco substitissent, atque omnem Incolarum benevolentiam, reverentiam, ac promptissima obsequia experti essent, Indiani cum Hispanis jam familiariter versantes, seriò ac magna cum animi commotione illis calamitates atq; angustias, in quibus hærerent, imo pectore expromere cæperunt: Barbaram nimirum esse nationem, centum mil-

Americani
opem Hispani-
corum con-
trahunt: hostes
impromerunt.

milliaribus inde disitam, quæ quotannis suis incurfibus regiones ipsorum infestet, ac prodicione vel vi captos trucidet, tandem immaniter voret. Ab horum tyrannide, Hispanorum ope sese liberari, unicè exoptabant. Quamvis autem Hispanis in patriam inde vela convertere omnino certum esset, nihilominus commiseratione impulsî, auxilium ipsis contra tam immanem hostem denegare noluerunt, sed acriter illatas injurias sese vindicaturos promiserunt. Hinc in lætitiâ effusi incolæ, unâ in prælium sese ituros affirmabant: Verùm Hispani, id minimè consultum rati, septem tantummodò ex iis delegerunt, qui pugnæ spectatores, nuncium de vindicatis injuriis domum referrent.

In quam sententiam gratis animis consenserunt incolæ. Itaque relictis jam atque instauratis navibus, ex portu illo solvunt, multas prætervecti insulas, quæ incolis habitata partim, partim deserta erant. Septimo die post, cum ad *Itij* insulam appellere, ac scapham versus littus protrudere conarètur: ecce 400. Barbari probè armati, tam viri quàm

*Hispani
portu
prohiben-
tur.*

fœminæ, accessu omni ope illos prohibere voluerunt. Nudi quidem erant, sed corporis robore pollentes, arcubus, sagittis, telis, ac quadrangularibus scutis instructi. Hi summo impetu in Hispanos debacchabantur, cum ad teli jactum littori jam appropinquassent. Corpus variis coloribus pictum, atque omnis generis plumis exornatum erat, quo, Barbarorum indicio, in bellum contra hostem se profecturos, denotabant. Cùm itaque Hispanis descensum in terram pertinaciter denegarent, tormenta majora saxis onerata inter illos disploserunt. Quo horrendo imbre ac tonitruo exterriti, cum magnam suorum stragem cernerent, reliqui in terram enitentes fugâ salutem quæsiverunt.

Expositi in terram 42. probè armati Hispani, ingentem horum Barbarorum turbam offenderunt: qui alacriter Hispanis obnitentes, duas circiter horas illorum impetum fortiter sustinere: cum autem complures ex suis globis trajectos, gladiis transfossos intuerentur, atq; Hispani summa animi contentione ipsis incumberent, tandem solum vertere, atq; in densissimas sylvas sese abdere coacti sunt. Hispani, ex quorum numero etiam non pauci vulnerati erant, cum septem Indianis, quos secum adduxerant, summo cum tripudio ad navem redire. Postridie melius jam instructa acie, cornua sua inflantes redeunt Barbari, cladem pridie ab Hispanis acceptam, acriter ulturi. Itaq; reinter Hispanos deliberata constitutum: Siquidem Barbari ad benevolentiam, mentemq; humaniorem revocari haud possent, armis decernendum, hostiliter contra illos eundem, captosq; bello precio vendendos esse. Itaq; 57. Hispani probè armati, nec quicquam impediuntibus Barbaris, à tormentis sibi metuentibus, in terram egrediuntur, atq; sic utrinq; summa alacritate redintegratur prælium; quod licet aliquandiu dubio Marte protraheretur, victoria tamen penes Hispanos fuit, qui ex barbaris compluribus cæsis, 25. captis, ad naves sese receperunt. Cæsus ex Hispanis unus, 22. vulnerati, qui tamen omnes pristinae sanitati restituti sunt.

*Indianorum
cum Hispanis
pugna.*

*Hispanorum
victoria.*

His ita gestis, cum omninò in patriam redire constituissent, septem Indianos, quorum quinque in prælio quoq; vulnerati erant, septem captivis Barbaris, tribus nempe viris, quatuor fœminis donatos, summa cum benevolentia dimiserunt: ipsi verò Hispaniam versus vela verterunt. In cujus portu Calicio, 15. demum Octobris, Anni 1498. cum 222. captivis appellentes, singulari cum lætitiâ ab omnibus excepti sunt, ibidemq; captivos suos hincinde divendiderunt. Atque hæc quidem maximè memorabilia

sunt, quæ in prima Vesputii navigatione contigerunt.

B

Dn. A-

Dn. AMERICI VESPUTII

Secunda in AMERICAM navigatio.

Anno Christi M CCCC XCIX.

*Vesputii al-
tera in A-
mericam
expeditio.*

Postquam nō usq; ad eō infelicitèr prima cessit navigatio, Rex Castilię Ferdinandus plures adhuc naves adornari iussit, quod alias adhuc regiones, Dn. Americi Vesputii opera indagare, esset animus. Is igitur 11. Maii, Anno 1499 cum adjuncto comitatu Castilia solvens, cursum à viridibus Insulis ad magnas Canariastenuit, atque ad flammivomam insulam *Delsuogo*, appulit: cumq; inibi de lignis atque aqua abundè sibi prospexissent, cursu Austrum versus directo, decimo nono die, continentem terram attigerunt. Regio hæc ex adverso alterius (cujus in priore navigatione est mentio) sita sub Zona torrida, ortum versus extra æquinoctialem lineam, quinque gradibus à meridionali linea, 500. vero miliaribus à Canariis insulis remota est. Æquinoctium hîc in 27. Junij incidit, quando sol versatur in signo Cancrî.

*Hispani in-
gètem Bar-
barorum
cymbam
intercipi-
unt.*

Postquam autem hanc regionem passim aquis inundatam, undiq; circumiissent, nec commodam navi stationem, neque ullum hominem reperire possent, licet ex certis indiciis terram illam hominibus haudquaquam destitutam esse, colligere esset facile, ut quæ culta, undiq; viridis, ac ingentibus procerisq; arboribus erat consita: ulterius vela facientes post multas ambages in amœnam quandam insulam delati sunt. In hac, cum quatuor miliaria processissent, magnam hominum multitudinem, de qua admodum lætabantur, conspicati sunt: interea ex navibus, grandem quandam Cymbam Indianis plenam alto mari fluitare cernunt. Itaque aliquot scaphæ illis obviam missæ sunt, quæ ex longinquo cymbam istam ambirent. Cum verò propius jam Cymbæ imminerent, Barbari protinus sublatis remis, cursum sistunt, atque ad pugnam se parant. Submittitur ergo navibus Celox, quæ venti commoditate cymbam intercluderet. Licet autem toto isto die omnem operam navarent Hispani, duos duntaxat intercipere potuerunt, reliqui in mare defultantes, quamvis ad duo miliaria à littore remoti essent, natando manus hostium evadere satagebant.

*Quatuor
ex sebi ju-
venes.*

In deserta cymba, quatuor adolescentes reperiebantur, qui quidem non ejusdem cum barbaris hisce erant nationis, sed prædâ ex aliis regionibus abducti erant. His virilia recens exacta erant, unde nō parum admirationis animos Hispanorum subiit. Deduciti in Hispanorum navem, signis ac nutibus indicabant: Hosce populos, esse crudeles atque immanes illos *Caniabales* seu Anthropophagos, à quibus capti, atque ad macellum destinati essent. Itaq; ad dimidium à littore milliare anchoras demergentes, magnam Barbarorum turbam in littore conspexerunt, qui tamen omnes ad illorum aspectum in densas sylvas fuga sese proripuerunt. Cum igitur nemo adventum illorum præstolari auderet, unum ex captivis, nolis, speculis aliisq; crepundiis placatum ad suos ablegarunt, qui non hostili, sed amico animo Hispanos venisse, edoceret. Is rem ad eō graviter exequitur, ut postridie quadringentis cum viris, tum mulieribus stipatus ad navem rever-
tere-

teretur. Qui eum nudi atq; inermes venissent, Hispani familiaritatem atque amicitiam cum illis contraxerunt, quæ ut arctiori vinculo constringeretur, alterum etiam captivum, unà cum cymba, quæ ex solido ligno structa, 26. passus in longitudinem, duos cubitos in latitudinem porrigebatur, ipsis restituerunt: quâ receptâ, & in loca tuta deductâ, confestim omnes aufugerunt, omnem cum Hispanis consuetudinem detrectantes: unde harum gentium barbaries ac feritas satis elucescit. Auri parum hisce locis invenitur, quia exiguas tantum lamellas ab auriculis suspenderant. Cum igitur parum istici loci sese lucri facturos cernerent, sublatis anchoris, octoginta emensi miliaria ad portum quendam commodissimum devenere: in quo appellentes, quàm humanissimè ab incolis sunt excepti, ac pro more gentis satis lautè habiti, à quibus etiam pro unica nola, 500. margaritas, atque auctarii loco, aliquantum auri acceperunt. Hoc in loco potus ex fructibus, herbis, ac radicibus conficitur, optimus verò ex myrrhæ pomis præparatur, cujus haustus valetudini maximè conducit. Cæterum universa regio aliarum rerum feracissima est; homines admodum humani atque affabiles, ut qui cum illis comparari possint, vix totâ Americâ reperiantur. Hispani summa cum voluptate 17. dies in hoc portu commorabantur, siquidem quotidie ab incolis invisebantur, qui Hispanorum formam albedinem, vestes, arma, navium molem intuentes præ stupore haud satis expleri poterant. Simul etiam indicabant, nationem quandam versus ortum ipsis inimicam esse, in quarum regione margaritæ magnâ copiâ nascerentur; à quibus etiam istas margaritas, quas jammodo Hispanis obtulissent, olim armorum vi extorsissent. Docerant etiam, quomodo margaritæ istæ nascantur, ac capi soleant: quod ita se habere re ipsa experti sunt. Solventes ex hoc portu paulo post in alium quendam scaphæ reficiendæ ergo declinarunt: licet autè magnâ Barbarorum turbam in eo conspicerent, tamen neq; vi, neque blanditiis illos in sui amorem pertrahere poterant. Sive enim scapham versus littus propellerent, atque egressum in terram molirentur, omni conatu id Barbari prohibere studebant: Sin in terram jam descendissent, illorum adventum non præstolati Barbari, in sylvas præproperè dilabebantur. Itaque feritate illorum moti Hispani, aliorum vela direxerunt, ac ad 15. miliaria progressi, in Insula quadam homines usque ad eò brutos, stupidos, interim tamen beneficos offenderunt, ut eorum similes nusquam hætenus viderint. Nos formam moresq; eorum breviter describemus. Ipsa faciès, ac constitutio corporis belvinum quid præ se fert: buccas viridi herba, quam pecudum more semper ruminant, inflatas habent, ut præ ea vix verbum proloqui possint. A collo binas exsiccatas atq; exenteratas cucurbitas: herba ista ac farina repletas suspendunt: utramque enim simul masticant, ac postea ore evomunt, idq; identidem repetunt. Mirati initio hosce illorum ritus Hispani, postea illorum causas didicere.

Populus hic usque ad eò mansuetus erat, ut absque ullo metu Hispanis sese immiscerent, atque ita cum illis versarentur, ac si vetus consuetudo inter ipsos contracta fuisset. Hispani liberè cum ipsis loquebantur, & aliquo usque in terram ipsorum exspatiati sunt. Cum itaque aquæ dulcis copiam sibi fieri peterent, causas intellexerunt, cur ad eò frequenter herbam istam masticarent. Gestibus enim innuebant, nullam aquæ dulcis fluvium tota regione reperiri: ideo ad sitim aliquo modo restinguendam herbam istam adhiberi, cujus particulam aliquam nobis porrigebant. Iidem referebant, interdum se rore nocturno, qui in certum quoddam foliorum genus, auriculis leporinis non absimile, sitim sedare. Cæterum ejusmodi fructus ex quibus in continente vivunt, in hac insula non reperiuntur, præcipuum ipsis cibum pisces suppeditant,

Barbari ut libus donis placantur.

Hispani à Barbaris honorificè excepti.

domos habent nullas, sed contra solis æstum latis quibusdam foliis sese tuentur, pluviarum injuriis interim expositi, quas istic loci haud ita crebras esse, vero simile est. Piscatum prodeuntes, quilibet tale folium secum portat, illudq; in ripa defigit, ut ubi maximè flagrat æstus, sub eo latitare possint. Feræ illic omnis generis reperiuntur, quæ aquam pluviatilem ex paludibus hauriunt.

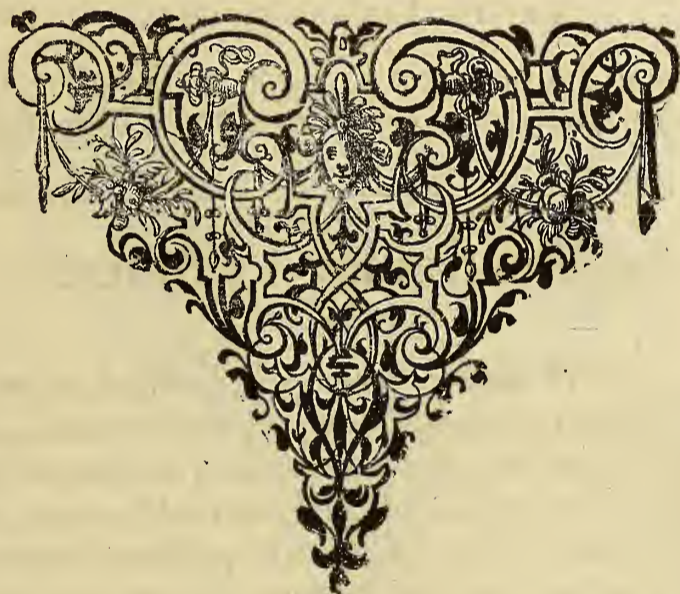
Cum igitur nihil operæ precium in hac insula impetrare possent, sublatis anchoris ad aliam quandam perrexerunt: hanc, quod neminem haberent obvium, initio incultam ac desertam arbitrati sunt: exscensione autem in terram factâ, ingentia quædam vestigia arenis impressa adverterunt, quæ opinionem ipsis attulerunt, immanes Gigantes hanc insulam incolere: quod eventus postea comprobavit. Cum enim novem Hispani ductum tramitis cujusdam secuti, aquam recentem vestigatum irent, vix miliare emensi, in quinque domos inciderunt, in quibus duas prægrandis staturæ fœminas, cum tribus puellis non sine admiratione conspexerunt. Quæ peregrinos conspicata, usque adeò obstupuerunt, ut quasi attonitæ, fugæ planè immemores, loco ne moverentur quidem. Tandem vetulæ suâ linguâ Hispanos comiter salutarunt, ac in unam domum congregatis cibum pro re nata apponebant. Hispanis non deerat animus, tres illas puellas secum abductas, tanquam monstrum aliquod in Hispaniam deportare: dum verò istam rem moliantur, ecce triginta sex nudi viri, bonam partem mulieres statura superantes, satis decora corporis proportione præditi advenere. Tum verò aqua Hispanis hæsit, qui nunquam pedem navi se extulisse, maluissent. Nam prægrandes arcus, vastas sagittas, atque immanes clavas manibusolvebant, ac strenuorum magnanimorum militum personam sustinebant. Gigantes isti, ut primum ædes intrarunt tacitum quid inter se murmurabant, ac si de capiendis Hispanis consilia agerent. Hispani, quanto in periculo essent, animadvertentes, inter se quoque sententiis variabant: quidam enim eos in ædibus aggrediendos, alii in planiciem prodeundum, reliqui neutrum faciendum, sed quid ipsi facturi essent, expectandum censebant. Hæc dum inter se animo volverent, domo exeunt, ac viam naves versus relegunt. Gigantes ad lapidis jactum illos paulatim magno cum fremitu insequerentur, verum æquè ac Hispani væcordes erant. Subsistentibus enim Hispanis, Gigantes quoque pedem figebant: pergentibus illis, hi quoque pedetentim progrediebantur. Postquam autem ad naves delati, in easq; recepti essent, tum demum Barbari in mare ruentes magno cum furore sagittas suas in naves contorserunt, unde tamen nihil ad Hispanos damni rediit, qui duo tormenta in ipsos evibrantes, faciliè ut in proximum montem fugam capesserent, illos adegerunt. Insulam hanc Hispani Gigantum insulam nuncuparunt, quod tam immanis staturæ viros in ea reperissent. Certè aliquoties cum Gigantibus istis velitarum est, si fortè littus eorum raderent, aut aliquid ex terra petatum irent Hispani: Omnino enim permittere volebant ut vel minimum ex illorum regione exportaretur. Cùm igitur Vesputius annum jam in mari vagaretur, annona imminui, ac socii ob continuos æstus debilitari cœpissent, quippe sub Zona torrida maximam partem versabantur, ac bis æquinoctialem lineam superarant, placuit, alium quendam portum, navibus restaurandis ac itineri promovendo magis idoneum quærere. Dum ergo à Gigantum insula discedunt, paulò post ad aliam quandam nationem pervenere, à quibus amicè excepti, ac comiter tractati sunt: Hic magna margaritarum provenit copia, ut pro 40. ducatorum precio, quo nolas, specula, crystallos aliasq; viles mercuras sibi comparaverant, 1. 9.

Marcas redemerint, ac pro unica nola ingentem margaritarum cumulum receperint. Hæ ibidem in musculis capiuntur, tanta copia, ut in una sæpè concha, centum trigintapulus minus reperiantur: ubi ad maturitatem pervenere sua sponte excidunt: cruda verò nullius sunt precii, quippe quæ exarescant, ac tandem contabescant. Post 47. dierum in hac insula moram, inde Antigliæ insulam versus, quam paucos ante annos Christophorus Columbus detexerat, navigarunt: ubi postquam duos menses totidemq; dies navibus restaurandis impendissent, ad reditum sese accinxerunt. Christiani id temporis in hac insula ad extremas angustias redacti erant, quas hoc loco consultò præterimus. Demum 22. Junii ex hac insula solventes, post sesquimenssem, 8. Septembris feliciter, magna cum omnium gratulatione, appulerunt.

F I N I S.

B 3

V E R A

VERA AC SOLIDA NARRATIO
DE MODERNO PROVINCIAE VIRGINIAE
STATU, QUAE RATIONE TANDEM PAX CUM INDIANIS
fancita sit, Anglique oppida & castella quaedam ad regionis
praesidium extruxerint.

Cui addita

RELATIO HISTORICA, QUO MODO POCAHUNTAS,
Regis Virginiae Powhatanifilia, baptismi sacris initiata Anglo cuidam nupserit,

LECTU JUCUNDISSIMA,

ANGLICO PRIMUM IDIOMATE, PER RAPHE HAMOR, &c. EIUS
loci Secretarium descripta, nunc vero Latine donata, sumptibus Johan-Theodori de Bry.

Ad Benevolum Lectorem.

AUD immerito mirari possit, benevolutis artiumque ingeniosarum cupidus Lector, aliquot jam annis nihil memorabile, de provincia Virginiae ejusque moderno statu typis editum in lucem produisse. Quod ideo hactenus intermissum, quia Angli cum vindictae cupidis, odioque implacabili ardentibus Indianis, praesertim iis, qui fluvios Pataomecke, & Topahanaah accolunt, regemque Powhatan dominum agnoscunt, acerrimum bellum annos quinque continuos gerere coacti sunt. Posteaquam vero plane mirabili atque insperato remedio pax inter illos coaluit, fancita, ac confirmata est, Angli jam summa hac illac commeandi, suaeque commercia in ista regione distrabendi fruuntur libertate, ut oppida etiam, castella & propugnacula quaedam, ut in tabula ad calcem libri adjecta videre est, extruxerint. Itaque operae precium me facturum duxi, si discursum de rebus utrinque gestis, Anglice per Raphe Hamor, dictarum insularum Secretarium, ad Dn Thomam Schmidt Equitem, Supremum Indiae Orientalis, Moscoviae, expeditionum Septentri-occidentalium, Insularumque Aestivarum Administratorem & praesidem, provinciae Virginiae Thesaurarium &c. conscriptum, in Latine sermonem transferrere, typisque commissum publici juris facerem. Nec vero est, quod quis existimet, me res ipsa etate exoletas promerere, cum omnia Annis proximè praeterlabentibus 1613. & 1614 sub Equitibus Dn. Thoma Gates, & Thoma Daln, istarum insularum Gubernatoribus gesta sint. De Virginiae ejusque situ plura non addo, sed lectorem ad proximè sequentis navigationis

avigationis historiam, ubi copiosius describitur, remitto, ne crebra eorundem repetitio nauseam moveat.

Unum oro benevolum lectorem, cum narratio ex Anglico idiomate in Latinum conversa sit, si forte obscurius quaedam latinè dicta videri possint, quamvis exemplar Anglicum, quantum ejus fieri potuit, ad verbum exprimere studuerimus, id ne in sinistram partem interpretetur, sed hosce nostros labores aequi bonique accipiat. Quod si contigerit, animum quoque nobis ad plura ac majora in hac vel simili materia, majori quoque conatu & studio tentanda addiderit.

Quod superest, gratias Deo agamus immortales, qui barbaras hasce atque agrestes nationes unà cum aliis tot jam seculis profundis tenebris, densaque incredulitatis caligine demersas, ad sui, verbi que sui divini agnitionem adducere dignatus est: ac caveamus sedulo, ne turpi ingratitude, ac contumaciantorum, tamque divinorum beneficiorum contemptu, Deo lucem verbi sui inter nos extinguendi, eaque alias regiones collustrandi ansam praebeamus. Vale & fruire.

V E R A

VERA DE MODERNO VIRGINIÆ
STATU, ET FELICI COLONIÆ IN
EAM DEDUCTÆ PROGRESSU USQUE

ad 18. Julii, Ann. 1614.

NARRATIO.

CAPUT PRIMUM.

*Quid au-
thorem ad
scribendum
impulerit.*

*Author o-
culatus te-
stis.*

REBRÆ eaq; variæ de Virginia typis publicis editæ narrationes, tanquam negocium, quod mihi cum multis aliis vagis novarumq; rerum cupidis ingeniis commune futurum sit, undeq; parùm adhuc utilitatis ad quemquam redierit; fortassis animum meum ad aliquid de hac provincia scribendum etiam proclivem abstertere potuisset, nisi filiale obsequium, quo patri meo summo jure me obstrictum fateor, contrarium suavisset. Huic ergo morem gerendum censui, tali in re, cui tanquam oculatus testis optimè testimonium perhibere possum, quæq; non exigui momenti à patre meo aliisq; viris honoratis existimatur. Antequam autem illud opus aggrediar, id unicè ex intimis cordis mei penetralibus voveo, ut simplex hæc & qualis qualis, veritati tamen (quod salvâ conscientiâ testor) congrua relatio, non sine fructu abeat, sed fidem studiumq; eximium hoc atque honorificum negocium promovendi, in animis lectorum excitet. Cui quidem negocio, si nulla etiam alia causa accederet, quis scopus propositus sit, manifestò apparet; nempe Dei optimi maximi Gloria, quæ conversione harum infidelium & barbararum gentium illustratur: Regis nostri majestas, patriæq; emolumentum, quæ optimo jure istarum regionum, quibus gubernandis atq; administrandis à Deo præfecti sunt, immensas opes ac divitias sibi vindicat. Quod quidem ad dextrè sentientium Christianorum animos excitandos, satis esse possit, præsertim si modernus Colonia nostræ status, in quo à meo inde discessu floret vigetq; consideretur. Affirmare verò ausim, interea temporis eam viribus opibusq; multum profecisse, ut dolendum sit optimo cuiq; maximè, tam contemtim & abjectè passim de ea judicari & pronuncitari.

Verum omnino est, post quinquennale bellum intestinum, continuo cum vindictæ cupida & implacabili Indianorum gente gestum, tandem certam pacem, quæ facile violari non poterit, non solum cum finitimis Indianis, fluviorum Pataomecke, Topahanah aliorumq; accolis, verum etiam cum versutissimo infestissimoq; hoste, Powhatan, aliisq; populis ipsius dominio subjectis, quorum nomine suam fidem Powhatan, omnia stata & rata fore, interposuit, sancitam atq; confirmatam esse. Hujus beneficio, liberè hujus regionis commoditatibus frui, atq; incolarum operâ ad negocia nostra promovenda uti possumus. Siquidem facile erudiri possunt, & si modeste atque amicabiliter cum ipsis ageretur, (qua quidem in parte egregiam navat operam Dn. Thomas Dale summus Provinciæ Gubernator, vir honoribus istis dignissimus, & ad Barbarorum animos prudentiâ & lenitate sua demulcendos maximè idoneus:) exiguo cum labore ab a-

gresti

gesti victu ad civilem humanitatem & consuetudinem revocarentur. Naturâ enim quodam ingenii acumine pollent, quo ipsos etiam Anglos superare conituntur, quamvis ocio maximè sint dediti, ii præsertim, quibus hæcenus familiariter usi sumus, qui maximam partem quoad rationis usum cum brutis animantibus conferri possunt, potiusq; ducunt, ignavo ocio immori, quod experientia docuit, quàm labore victum sibi quærere, nisi legum rigore & vigore ad labores adigerentur. Nec parùm inde utilitatis ad nos rediit, quod nostri homines jam securè, absq; ullo metu operi quisq; suo possunt incumbere. Sic enim 20. jam nunc præstant, quod antea 40. vix effecissent.

Et si autem non sit incognitum, quibus mediis feliciter pax ista, magno commerciorum nostrorum emolumento, ipsorumq; incolarum bono, sancita atque confirmata sit: tamen in honorem *Capitanei Argols*, cujus hac in parte summam laudem meretur industria atq; prudentia, æquum esse duco, ut in hoc quoq; discursu ejus rei mentionem faciam, operam daturus, ut omnia breviter & succinè recenseam, nec quicquam eorum, quæ huc pertinere videbuntur, præteream.

Generales igitur literæ, quotquot earum mihi videre licuit, ad Amplissimum regionis Virginie senatum, maximam partem à me licet indigno concinnatæ atq; exaratae affirmant: Virum omni laude dignissimum Capitaneum Argols prædicto bello pro sua prudentia, & exacta de Indianorum natura, indole, ac moribus judicandi peritia, partim amicabili conversatione, partim æquabili commerciorum utrinq; commutatione, eò rem deduxisse, ut Germani fratris instar apud Powhatanè potentissimum istius Provinciae regem haberetur: quod certè prudentiæ & moderationi ejus acceptum ferendum; quâ tantum effecit, ut non solum Indiani ipsius verbis fidè haberent, sed ipsi quoq; promissis suis fideliter starent. Quamvis asserant nonnulli, infidelibus non esse habendam fidem, quæ quidem sententia paradoxa planeq; absurda est. Imò verò sæpius ipsum Capitaneum referentem audivi, tanquam omni fide dignum: ipsos Indianos inter se diffidere, neq; convenire aut sibi ipsis satisfacere posse, dum nesciunt, qua ratione benevolentiam suam mentem, tali facto declarent, quo non tantum animum Capitanei sibi demereantur, sed universam coloniam insigni quodam beneficio afficiant: Affirmare verò uno ore omnes, tempus atq; occasionem accuratè sese præstolari, quâ omni benevolentia ipsum prosequuturi sint. Atq; ita factis honestos, promissis largos sese testantur.

Accidit autem, ut Pokahuntas, regis Powhatanis filia, patri apprimè dilecta, cujus etiam fama in ipsam Angliam sub Nonparellæ nomine percrebuit, pro heroica sua indole, ut sic loquar, secum constitueret animi oblectandi gratia, absente Capitaneo Argols ad quendam ex amicis Pataomeckam usq; expaciari, idq; habitu institorio, ac si merces quasdam patris, aliis mercibus permutandas venum gestaret: quo quidem in loco tres circiter menses substitit. Interea Capitaneus Argols, sive ex pacto, sive negociorum suorum gratiâ Pataomekam rediit. Pokahuntas igitur, quæ aliàs Anglis semper bene voluerat, & amicitie federa cum Anglis renovari unicè expetebat, Capitanei videndi cupida, eum sub ignoto habitu, ne quid inde periculi sibi crearetur, invisere statuit: quod & fecit. Capitaneus Argols hac de re monitus, statim cum veteri suo amico, quem fratris loco habet, Japazæo, consilia confert, qua ratione Pokahuntas intercipi, & in potestatem suam redigi posset: Asserens, tempus jam esse, aut nunquam fore, quoties verbis sibi promissam fidem facto ipso posset testatam facere. Sic enim hoc redemptionis precio & Anglos, qui apud Regem captivi detinerentur, liberari, &

Japazai vo-
sponsum.

arma contra jus fasq; sibi à Rege erepta recuperari posse. Interim illam decenter & honestè habitum iri pollicetur. Japazæus intelligens virginem honestè & bene à fratre suo Argol habitum iri, continuo operam suam illi addicit: Atque ut voto suo eò citiùs potiretur, tali astu rem se aggressurum docet: Adhibendam uxoris operam, cum fœminæ in ejusmodi fraudibus ac fallaciis nec tendis viris plerumq; sint ingeniosiores. Ea, cum Pokahuntas fratrem suum, Capitaneum Argol, ad flumen usque comitaretur, quò ubi perventum esset, ingens naves conscendendi easq; perlustrandi simularet desiderium, cui licet sæpius eousque progressa sit, nondum tamen potuerit satisfacere: itaq; obnixè serioq; instaret apud maritum suum, ut naves adeundi facultas sibi concederetur. Tum se fronte caperata, verbis iram spirantibus hoc ipsi præcisè denegaturum: iniquum esse quod peteret, cum aliarum fœminarum sodalities destitueretur. Hanc repulsam passa mulier, in ploratus & lachrymas sese effunderet. Quis enim ignorat, fœminas lachrymis imperare posse, & ut flierent oculos suos erudiisse? Tandem se maritum, quasi commiseratione erga uxorem motum, ipsi indulgurum, ut naves ascendat, modò Pokahuntas sodalem sese ipsi velit adjungere. In hoc verò cardo rei versabatur, si Pokahuntas persuaderi posset, ut petitioni isti assentiretur, quæ non ignara, quantis injuriis Angli à Parente suo affecti essent, ut ut tectam se fore, & haudquaquam cognitum iri speraret, metuebat tamen.

Sed indefinentibus illorum precibus victa, cessit demum, sicq; una cum illis naves conscendit. Omnia jam ante in navibus pro conditione loci parata erant: ad cœnam itur, tempusq; lætis confabulationibus aliquandiu teritur. In primis hilares sese exhibebant Japazæus cum uxore, quæ subinde in lætitiæ signum Capitanei Argols pedem premens, Prædam petitam in ipsius casses incidisse innuebat. Cœnâ jam finitâ, Pokahuntas in Tormentariorum Magistri cubiculum, somnum ibidem ea nocte captura deducitur. Japazæus verò cum uxore ampliùs cum Capitaneo Argol colloquebantur, quo actu quibusq; insidiis Pokahuntam deceptam in potestatem ac captivitatem ejus tradiderint, sicuti modo dictum est. Quibus sermonibus ultro citroq; habitis, singuli ad quietem sese composuere.

C A P. I I.

POSTERA die, Pokahuntas dolum subesse minimè quidem suspicata, sinistri tamen aliquid verita, summo manè prima è lecto se proripit, acriterq; Japazæum, ut abitum acceleret, urget. Verùm Capitaneus Argol illum jam antea parvulo quodam lebete atheno, aliisq; vilis precii merculis probè donaverat, quæ tanti ab ipso æstimabantur, ut ipsiusmodi præmii spe inductus patrem suum prodere haudquaquam dubitasset.

Illum igitur cum uxore liberè dimittit, sed Pocahuntam in navi retinet, factiq; causas ostendit varias: Parentem ejus Anglos aliquot interceptisse, multa arma, bombardas aliaq; instrumenta, proditoria fraude diversis temporibus suis militibus erepta contra jus fasq; detinere, quorum usum licet planè ignoraret, nec quicquam tamen eorum vellet restituere. Pokahuntas, rem ita ex composito cum Japazæo gestam, nescia, ex animo tristari, suamq; miseriam deplorare: Japazæus autem & verbis & gestibus indignissimè se ferre simulabat, quod se ductore & ministro in istam calamitatem, incidisset. Tandem flexanimi blandoq; Capitanei alloquio monita, sortem istam patienter, consilio illorum acquievit, sicque Jacobopolin deducta est. Mittitur continuò ad parentē ejus nuncius, qui filiam ejus in Anglorum potestatem devenisse, ab illisq; captivam attineri diceret, donec in redemptionis precium captivos Anglos, cum proditoriè interceptis armis, musquetis, aliisq; instrumentis bellicis restitueret. Parùm isto nuncio lætatus, imò tristatus & perturbatus fuit Rex, cum ob amorem, quo filiam prosequeretur, tum ob affectum benevolum erga Anglos: licet enim opera illorum nulla in re uti posset, magni tamen illos faciebat: sic etiam quamvis armorum nostrorum tractandorum minimè gnarus esset, aspectu tamen illorum mirum in modum delectabatur.

*Pokahuntas
Jacobopo-
lin abducitur.*

*Pokahuntas
quo precio
redimenda.*

Itaq; tam citò, quid sibi animi esset, re nec dum cum consiliariis deliberata, explicare noluit, imò responsum ultra tres menses distulit. Isto enim intervallo, ne verbum quidem à Rege afferebatur. Postea verò à nonnullis persuasus septem captivos nostros, totidem corruptis nulliusq; pretii musquetis instructos dimisit liberos, Anglisq; nunciari jussit, si quidem visum nobis esset, filiam ipsi restituere, abundè nobis satisfactū iri: pro illatis enim injuriis, & bombardis partim corruptis, partim furto ablati quingētos frumenti modios se persoluturum, fœdusq; æternum nobiscum initurum. Homines nostros, bombardas, & redemptionis precium ad partem accepimus, simulq; ei respondimus: Filiam ipsius cōmodè vivere, a chonestè à nobis haberi, deincepsq; habitum iri, quocunq; demum modo nobiscum agere decrevisset. Fieri autem non posse, ut reliqua nostra arma vel furto ipsi surrepta, vel corrupta aliòve casu deperdita credamus. Ne utquam igitur, nisi arma sua recuperassent priùs, filiam ipsi reddituros: Tum verò liberum ipsi fore, pacè æternam, an bellum perpetuum secum malit alere. Non placuisse Regi hoc Anglorum responsum, inde cognitum, quod ad Martii diem ultimum usque altum de omni tractatione penes Regem fuit silentium. Tunc enim Dn. Thomas Dale, Capitanei Argols navem, cymbis aliquot ad coloniam pertinentibus comitatam, ac centum quinquaginta armatis fluvium, donec ad præcipuam Powhatanis sedem pervenissent, jussit ascendere. Hi filiam Regis secum unà adducebant, si forte hac ratione ad pugnam eum pertrahere, ut bellicæ fortitudinis, cujus laudem passim obtinebat, aliquod ederet specimen: aut residuam precii partem, quam adhuc exigebant, arma nimirum sua, musquetas aliaq; instrumenta bellica possent impetrare. Quidam

autem ex iis, quos nobis remiserat, rursus, sicuti promiserant, ad Regem transfugerunt, quòd molestiam quingentos illos frumenti modios deportandi sibi injunctam cerne-
rent. Toto isto itinere subditi regis magno spectaculo confluentes, subinde sciscitaban-
tur, quid adventus iste noster portenderet? Quibus respondebamus: Decrevisse nos Po-
cahuntam, quam eum in finem adduxeramus, regi Powhatano restituere, quampri-
mum viros arma, frumentum recepissemus: sin minus, acerrimè nos cum ipsis pugna-
tuos, domos ipsorum subjecto igni exuturos, Canoas deprædaturos, nallas pi-
scatorias direpturos & omnis generis damna, quæ quidem possemus, illaturos. Quidam
ex iis, ut alii fortiores haberentur, ad hæc regerebant: siquidem pugnandi animo venif-
semus, gratum sibi hunc nostrum adventum fore, quippe qui ad injurias nostras depel-
lendas satis sint muniti atque instructi: id verò consilii se nobis dare, maturè pedem re-
ferremus, siquidem salutis nostræ consultum cuperemus: hocq; prætextu plurimum no-
bis insultabant: Quotiescunq; aquâ bellum gestum sit, semper res nostras pejori loco
fuisse. Exprobrantes cladem sub Capitaneo *Ratliese*, viro infamiâ potius quam ulla ho-
norigica mentione digno, acceptam, quem cum potissima militum suorum manu frau-
dulenter, & nefariè trucidarant.

Tum nostri, quandoquidem cladibus suis insultare Indianis esset volupe, ad vin-
dictam de insigni illorum perfidia sumendam, se paratos ostendebant, nisi quam pri-
mum ac multo æquioribus conditionibus res componeretur. Post hos sermones u-
trinq; habitos progredimur ulterius: vix angustias fluvii ingressi, cum cymbæ nostræ
vix ad teli jactum à littore consisterent, densum telorum ab Indianis in insidiis latentibus
excussorum imbrem in nos ingruentem cernimus, quo unus ex nostris in antero-
re capitis parte vulneratus, de vita in dubium venisset, nisi Chirurgi per-
tiâ ac diligenti curâ in integrum fuisset
restitutus.

CAP. III.

Hic igitur legitimâ hostes ulciscendi oblata occasione, continuo scaphis conscensis ad littus appulimus, ibidemq; quadraginta exultis domibus, quicquid repertum miserè deprædati sumus, quinq; etiam aut sex Indianis, ut ex illorum indicio postmodo cognitum est, sauciatis ac trucidatis. Sic iræ & vindictæ satis indultum arbitrantur, quòd primi tanto impetu sagittas Indiani in Anglos vibrassent. Postridie, cum altius in fluvio proveheremur, acclamant Indiani, causamq; inquirunt: cur in terram exscensione facta, ædes ipsorum igne deformassemus, ac aliquot vulneratis atq; obtruncatis, bona etiam ipsorum diripuissemus? Responsum his: Venisse quidem nos animo pacis cupido repetitum res nostras, amicitiamq; arctiori vinculo confirmatum: sicq; voto potitos quamprimum discessuros fuisse: animum verò viresq; nequaquam nobis deesse, quin illatas injurias atq; contumelias foriter ulciscamur, & in earum auctores severè animadvertamus. Posteaquam verò aliquo modo, licet non adeò graves, uti mēs ferebat, pœnas expoposcerimus, iis contentos fore, ac deinceps pacem cum ipsis, si quidem ita liberet, inviolatam culturos. Tum Indiani prætere; Non à se tela in nostros directa, casu verò ab errone quodam Indiano, ardellione pessimo, id factum, qui mentis consiliiq; nostri, cur eò appulissimus, ignarus, arcum temerario ausu strinxerit: Contra verò polliceri, se nostra clade nequaquam delectari, imò id operam dare velle, ut quamprimum bona nostra nobis restituerentur; & si quidem in Regis sui sede & palatio attinerentur, confestim misso nuncio regis sui mentem exploraturos, dummodo viginti quatuor horarum inducias impetrare possent; id enim temporis requiri, quò tabellarius negocium rectè expedire possit. Induciæ istæ à nobis datæ, atq; inviolatæ sunt habitæ. Postquam autem tempus illarum jam præterisset, nostri ex Indianis, quid Regi ipsorum sit animi, quid responsi datum exquirunt. Respondent illi; Quosdam ex nostris, qui hætenus inter ipsos vixissent, mortis supplicium, quod ipsis à nobis immineret veritos, clam aufugisse, itaq; à Rege Powhatane missos, qui ex fuga illos retraherent. Arma verò & musquettas, quotquot eorum essent reliqua, postridie allatum iri. Id verò temporis lucrandi, terminiq; prorogandi gratiâ, quò diutiùs ab ipsis detineremur, potissimum fiebat. Neq; enim postridie armorum quicquam afferebatur, neq; certi quid nobis licebat cognoscere. Altiùs igitur fluvium ascendimus, & ad præcipuam sedem Regis Powhatanis, vicum queadam, *Markejt* dictû, anchoras excutimus. Hoc in loco viri 400. circiter congregati erant, arcubus telisq; probè instructi, qui impetum in nos facturi, superbè ut in terram exscenderemus, nos provocabant, cum tamen id jamdudum nobis fuisset animi: Ad terram ergo deproperantes loco sanè nobis iniquo, ubi littus aliquantò erat altius, in continentem enitimur, quo quidem in loco commodè nos potuissent opprimere hostes, si quidem primi hostiliter nobiscum agere voluissent, licet primâ facie, aperto prælio nobiscum signa collaturi viderentur. Ut in terram progressi sumus, ac si nullum ipsis metuendum periculum, ne latum quidem unguem nobis cesserunt, sed sursum deorsum hac illacq; inter nostros obambularunt: primates verò Regem nostrum quærebant: hunc enim se conventum cupere, ut causam adventus nostri cognoscerent, significabant. Quâ intel'ectâ; Omnino se jam ad defensionem paratos esse dixerunt, si quidem hostiliter eos aggredieremur: Nihilominus tamen temporis ali-

quid sibi concedi flagitabant, quo duos trèsve viros ad Regem suum ablegarent, ejusq; sententiam super hac re exquirerent, quæ si voto nostrorum non responderet, tum demum strenuè rem gesturos, sicq; ubi sanguinis satis effusum fuerit, finem querellis nostris impositum iri. Iterum verò moras necere satagebant, quò tempestivè res suas in alia loca deportare possent.

*Filiorum
Regis polli-
citatio.*

Nos fraudes illorum probè subodorati, nihilominus petitioni annuentes, securitatem ipsis in posterâ lucis meridiem promittimus, fide data, fore, ut interea temporis nullum ipsis damnum inferatur, neque ullus eorum intercipiatur, imò non ante ad pugnam egressuros, quam tubâ classicum cecinerint. His promissis freti duo ex Powhatan's filii, sororem, quæ non procul inde in littore asservabatur, invisuri, cumq; ea collocuturi, ad nos venerunt: qui sororem, quam indignè haberi hæcenus crediderant, conspicati, in tanto apud nos honore, ac precio esse, ultra modum gavisi ac polliciti sunt: Procul omni dubio apud Patrem se impetraturos, omnemq; lapidem moturos, ut & Pokahuntas redimatur, & firma certaq; pax utrinq; sanciat. Sic ergo duo isti fratres nobiscum ad Portum profecti sunt, cum paulò antè duos Anglos D. Johannem Rolles, & M. Sparkes, ad regem Powhatanem, ut de his rebus ipsum certiozem redderent, ablegassemus. Ii postridie, posteaquam lautè accepti fuissent, domum redierunt. Ad ipsum regem Powhatanem aditus ipsis non patuerat, sed ad fratrem ejus *Apachamo*, qui jam regni hæres declaratus, supremum in omnibus negociis imperium obtinebat, deducti fuerant, qui itidem promiserat: omnem quoque operam se daturum, quo legitimæ nostrorum petitioni satisfiat. His ita gestis, cum anni ratio, Aprili jam instante, domum ad negocia conficienda, agros colendos, & in sequentem hyemem conferendos, nos revocaret, rebus omnibus ad abitum jam paratis discessimus, terminum regi in proximè sequentem autumnum prorogantes, ut interea quid factu optimum putaret, decerneret: addita lege, nisi interea temporis plenariè lis ista decideretur, continuò nos advolatueros, ac frugibus ablatis, domibus exustis, nassis piscatoriis subversis, canois interceptis, quicquid obvium futurum sit destructuros atque devastatueros.

CAP. IV.

AM diu antè, quàm res ista transigeretur, primarius quidam vir, magni obres optimè semper gestas inter Anglos nominis, M. Johannis Rolf, amore Pokahuntæ incensus nuptias ejus ambiverat, eiq; Pokahuntas facilè nuptura visa fuerat. Itaq; eo ipso tractationis susceptæ tempore, oportunum ratus, rem omnem per schedulam Capitaneo Thomæ Dalenio detego: Ipseq; Rolf Cap. Daleni consilium hac in re, atque operam siquidem propagationem istius amoris è re sua fore existimaret, expetit: Pokahuntas verò eadem de re fratres reddidit certiores. Non malè hoc institutum Capitaneo placuit, eaq; unica causa fuit, cur tam facilem & benignum sese Indianis præbuerit, qui, absque eo fuisset, nisi aliis oblatis conditionibus, militem nunquam ex finibus illorum abduxisset.

Nec ingrata aut invisæ fuit ipsi Powhatani de novo isto conjugio narratio, ut ex subito ejus responso, faciliq; assensu apparuit. Vix decem enim diebus interjectis, præcipuum inter cognatos Opachiscum unà cum multis aliis ablegavit, qui suo nomine filiam Rolfio desponsarent; ac solemnitati nuptiali unà cum duobus regis filiis interessent, quæ quidem nuptiæ magnificè pro ratione octavo circiter Aprilis die peractæ ac celebratæ sunt. Ipsa verò Pokahuntas, posteaquam cum M. Rolfio in Angliam reduce, Londini appulisset, in capitibus doctrinæ Christianæ, veriq; Dei agnitione fideliter erudita ibidem in vico Infantino, præsentibus ex equestri ordine, promiscuaq; plebe quàm plurimis, Baptismi sacris initiata est: ac cum ad Mensæ usque Martium Anni ruentis 1617. ibidem substitisset, fato suo functa, in vivis esse desit. Ab isto tempore commercia liberè, summaq; cum benevolentia, non solum cum ipso Rege Powhatane, sed omnibus ejus subditis institimus, ut nulla, ne suspicio quidem afferri possit, quominus colonia nostra firma perpetuaq; pace fruitura videatur.

Præter hanc cum rege Powhatane amicitiam, haud abs re fuerit, alterius quoque quæ cum proximis ipsorum accolis, Cichohominibus sancita est, mentionem facere. Cichohomines, genus hominum est alacre & magnanimum, qui diu jam excusso Powhatani imperio liberi vixerunt, propriisq; statutis & legibus inter se rempublicam administrarunt. Hi posteaquam Pacem inter nos, & Powhatanem coaluisse intellexerunt; fama enim ista statim ad exteras oras percrebuit; duos ex suorum numero, duobus eximiè pinguibus cervis, tanquam dono Regi nostro (sic communiter D. Thomam Dalenum appellabant) offerendo instructos ablegarunt, qui se suaq; obsequia ipsius imperio submitterent, præterea significantes; Licet hætenus jurati nostri hostes fuerint, ut nos ipsorum, tamen, si conditiones nobis placeant, in posterum non solum fidos certosq; nostros amicos, sed & Jacobi Regis subditos & vectigales fore; in quem finem abjecto prisco Cichohominum nomine, idem, quo nos appellare consueverint, nempe Tossantessarum assumpturi sint. Et quia pro tempore summo capite ac domino destituantur, se Dominum Thomam Dalenum, Regis Jacobi vicarium, summissæ rogatum velle, ut summi præfecti regis, ac domini honore inter ipsos defungi, in civilibus aut criminalibus causis jus cuiq; suum tueri haud gravetur. Id unum excipientes, ut suis ipsis legibus ac statutis agere vivereq; liceat: & quoniam ob varia negocia, & multiplicem suorum ipsius subditorum curam, non semper præsens ipsis adesse posset, regimen octo senioribus & primariis inter ipsos viris committatur, qui tanquam præsides ac

con-

consilarii ejus dicerent. Dalenus adhæc certum ipsis diem dixit, quo Commissarios & Legatos suos ad ipsos directurus sit, qui certas illis condiciones sint præscripturi, in quas si consenserint, æqui boniq; se oblatam pacem atq; amicitiam accipere, ipsorumq; Regem ac dominum fore. Pro ferinâ muneris loco missa, Cupri paxillum reddidit, quod quidem illi accipere honestè detrectarunt.

Cùm dies dictus jam appropinquasset, ipse Dn. Dalenus, & Capitaneus Argol, cum 50 armatis, navem probè munitam, ne quam forte prodicionem molirentur, ingressi, ad Cichohomines, qui in sinu quodam nostri fluminis, septem milliaribus Anglicis à Jacobipoli distito habitant, se contulerunt. Quò ubi perventum, populum omnem, sicuti legati polliciti fuerant, congregatum reperimus, qui pro more & consuetudine sua quàm honorificentissimè nos exceperunt: & quia domestici nostri labores diuturniorem isto in loco moram non ferebant, primores insulæ, qui nondum eò venerant, quam primum accersiti, postridie summo manè senatu coacto comparuerunt. Capitaneus Argol (qui Dn. Thomæ Daleni, quod is certis de causis in navi tectus in navi remansisset, locum occuparat) post longas ambages in mentem ante acta ipsis revocat, quomodo pacem cum ipsis unicè exoptarint, atq; amoris benevolentiaq; mutua officia invicem stipulati sint. Eam ob rem se à Magno Commendatore missum esse, ut pacem istam firmiter sanciret, ac præteritas injurias perpetua ^{et æternæ} aboleret: his tamen conditionibus, quæ sequenti capite proponentur.

C A P. V.

ONDITIONES, quibus Cichohomines ab Anglis in numerum confœderatorum cooptati, paxq; inter utrasq; nationes confirmata, hæc sunt.

Primò, Promissis fidem præstent, ac Thassanthassarum seu Anglorum assumpto nomine, regis sui Jacobi subditos esse perpetuoq; fore, omnemq; honorem, fidem, obsequium ejus in istis regionibus vicariis sese exhibituros polliceantur.

Secundò, Nullum ex nostris neque virum, neque pecus interficiant; si quid ab illis damni datum, aut fuga facta fuerit, vivos ad nostros reducant, ac damni compensatione facta acquiescant.

Tertiò, Quovis tempore 300. aut 400. sagittariorum suppetias in promptu habeant, sive contra Hispanos, quorum nomen istic invisum, quod Powhatanis patrem India occidentali pulsum, istas sedes quærere compulerint: sive contra alios Indianos, qui ob fœdus cum ipsis inritum quacunq; injuriâ ipsos affecturi sint.

Quartò, Ne quacunq; specie aut prætextu palos à nobis fixos effodiant, aut oppida castellaq; nostra quavis ratione aut via ingrediantur, nisi prius debito more & loco Thassantessas adesse professi fuerint: Quod si fiat, honestè comitari, lautè amiceq; excipiantur.

Quintò, Quotquot armis idonei inter ipsos reperiuntur, quorum numerus ad 500. ferè excrescit, eorum singuli quotannis sub initium autumnus duos frumenti modios loco tributi in signum obedientia Regiæ Majestati, ejusq; Vicario debita, dependant; è contra tantum ferri recipiant, quantum ad Tomahavakes seu minores sagittas muniendas sufficit.

Sextò & ultimò, Octo senatorii ordinis viri, qui in republica administranda personam

nam D. Daleni representare debeant, dent omnem operam, ut articuli isti accuratè ab omnibus servantur, præmium quotannis habituri rubeam vestem cum regis insignibus, cujus effigie cupro insculpta, ac catenam cupream collo suspensam ubique gestare teneantur, ut hac ratione tanquam Regis Jacobi nobiles à reliquis discerni possint. Si verò una vel plures ex his conditionibus violetur, libera ac plena penes hos potestas maneat in fontes animadvertendi, quippe qui reliquorum nomine suam fidem obstrinxerint.

Articulis hisce hunc in modum in medium prolatis, uno ore omnes propterea paratosque sese declararunt, ad omnia ista præscripta fideliter exequenda: primarius verò inter octo senatorii ordinis viros luculenta oratione habitam, primò seniores, mox juniores, tandem feminas & impuberes affatus, summam articulorum præscriptorum, & quam exactè observari eos oporteat, exposuit. Simul addens, quid vicissim ab illis sibi polliceri habeant, quod nimirum ipsos non tantum defensuri & à Powhatan, quem maximè hæctenus veriti sint, injuriis & tyrannide liberaturi, sed omnem cum interiorum tum exteriorum hostium vim ab ipsis depulsuri; adhuc commercii, cupro, vitro, lapillis, sagittis aliisque rebus necessariis, abundè ipsos instructuri: quin etiã, quæ maximè arridebat, liberam ipsis reipublice secundum præscriptas leges & privilegia per octo primarios viros administrationem permitturi sint.

Causam autem, cur Cichohomines ista à nobis peterent, tamque insperatam amicitiam offerrent, potissimè videbantur, quod Regis Powhatan metuerent iracundiam; quæ post fœdus nobiscum initum satis virium habere ad pœnas rebellionis ab ipsis exigendas existimabant. Populus enim hic, ut antea diximus, sua virtute ac robore fretus, jam diu Powhatan imperium atque jugum excusserat, atque conspiratione facta obsequia & servitia olim ipsi præstita detrectarat. Itaque veriti ne Rex jus suum persequens, Anglorum viribus adjutus denuò sub jugum ipsos retraheret, maluerunt Anglos solos agnoscere dominos, quam utrosque hostes experiri, ac nihilominus sese Regis Powhatan tyranni & oppressionibus exponere. Satis enim habebant cognitum, ipsum esse Regem impium, crudelè atque injuriarum plenum, adhuc rerum alienarum avidum atque implacabilem, si pro voto rebus petitis non potiatur. His adducti rationibus, rectius superbiæ atque insolentiæ Powhatan obviã iri posse animadverterunt, si nobiscum in unum populum coalescerent, quippe qui ab illius injuriis, cum non Cichohomines, sed Tassantese ac Regis Jacobi subditi sint, tutius possint vivere, præsertim Anglis ad patrocinium ipsorum suscipiendum jam ex fœdere obligatis.

Quid Cichohomines, ut Anglorum subditi fierent, impulerit.

Finito colloquio ac pace solènter confirmatam, Capitaneus Argol octo magnæ molis Cupri laminas, totidemque Tomahawkes, munera in medium protulit, quibus octo ex primoribus, tanquam Senatorii ordinis viros obstrinxit, ut juxta latas leges pacis articulos inviolatos deinceps conservarent; quæ quidem munera illi grata mente accipientes, Capitaneo vicissim ferinas carnes, gallinas indicas, recentes pisces, storeas, corbes, aliaque id genus dona, quæ in promptu erant, in amoris testimonium obtulerunt. Atque ita universa concio fuit dissoluta. Quilibet verò eorum nostris pelles, rotundos globulos, storeas, corbes, Tabacco aliaque id generis certo precio venalia exponebat; tamque familiariter nobiscum versabantur, ac si planè Anglorum induissent naturam.

Hæc de confirmata cum Naturalibus Virginie incolis amicitia ejusque causis, paucis attingere volui, ac spe fruor bona, Deum mentem illorum sua luce collustraturum, ut quam plurimum Deo, qui nos ad illas Barbaras nationes deduxerit, se debere intelligat. Quid enim Deo gratius & acceptius, quid Regi nostro honorificentius, quid patriæ nostræ fructuosius, quam hoc ipsum, quod in manibus est negotium, ac Colonie deductæ propagatio.

D

CAP.

AC certè Colonia nostræ propagatio maximos & quamplurimos experta est hostes atq; turbatores. Duo verò sunt potissimum, quæ nostros homines absterruerunt hæcenus, ne transitum in hæc loca facerent, bellum nimirum cum Naturalibus incolis, & famis crudelitas. Ex his unum, quod alterum ferè secum traxit, jã è medio removi, idem de altero quoq; facturus. Ut ut verò sit, gnauiter me imprudentem, ne dicam impudentem esse oporteret, si ea certò affirmem, cujus gustum vix exiguum percepi. Omnis autè mali labes ex mala regiminis administratione, nostrorù hominù pigritia, ac discordia, in primis ex coorta, post clarissimorum ducum D. Thomæ Gati, & D. Georgii Sommerii, ad insulas Sommerias Dei auspiciis feliciter expugnâdas, seditione, originem traxisse videtur, qui si adfuissent, nunquam in tantas calamitates Colonia nostra devenisset, in quibus illam sub nostrum ex Bermuda reditum reperimus, ita ut ex sexcentis, quos ante decem menses vivos istic reliqueramus, vix sexaginta superstites fuerint. Nunc autem etiam apud infensissimos hujus Coloniae hostes confidenter ausim affirmare, omnia ad victum necessaria summa istic reperiri copiâ, ut quilibet ea facili negotio sibi queat cõparare, nec quicquam ferè amplius possit desiderari. Licet enim quatuor ab hinc annis acriter cū famis injuriis cõflictati sunt, nunc tamen longè alia rerum est facies, ut si quis modicam saltem impendere velit diligentiam, acquisitissimis epulis dapibusq; mentas possit exornare. Causa in promptu est. Olim enim cū ex communi commeatu alerentur ac sustentarentur omnes, ac communiter arva colerent ac fererent, quilibet se eo labore quàm citissimè defunctum summopere lætabatur; qui verò alicujus nominis atq; authoritatis inter reliquos erant, perfunctoriè omnia obibant, vix unicum in seprimana diem labores ferre sustinentes, de publico Coloniae emolumento, ac futura messe parùm solliciti, cū omnino persuasum sibi haberent, qualiscunq; etiã foret Aurumnus, sibi nihilominus ex communi granario de rebus ad victum necessariis prospectum iri. Atque ita triginta hominum operâ vix tantum frumenti comparari potuit, quãtum tres sedula diligentia lucrari potuissent. Ut verò huic malo atq; incommodo obviam iretur, novas leges D. Thom. Dalenus per universam Coloniam condidit, quibus provisum ne ulla in re (excepto vestitu solo) commeatus publicus gravaretur; idq; sequenti ratione. Unicuiq; Colono (exceptis Bermuda civibus) tres agros Anglicos assignavit, quos rusticorum instar quã diligentissimè colerent. Hi quotannis unicum tantum mensem oneribus ac laboribus publicis ferendis adhiberentur, excepto tamen illo tempore, quo vel ferendis vel colligendis frugibus ipsi distinerentur. Ex fructibus verò nihil, nisi duos cum dimidio siliginis modios granario publico dependant, ut ex eo recens advecti & ad hanc coloniam traducti, annum post ipsorum adventum integrum possint sustentari. Atq; hac ratione ausim pronunciare, tam abundè annonæ nostræ prospectum iri, ut trecentis, vel quadringentis hominibus, quandoq; etiam huc mittantur, alendis sufficiat. Si igitur vel dimidia pars, quæ hæcenus in commeatum sumptus expensa, ad lectulos vestesq; comparandas erogetur, non modo vita multorum, sed & valerudo viresq; conservabuntur, ut quilibet eò rectiùs labores sibi injunctos perferre atq; exantlare possit. Simul etiam, quod sumptibus hac ratione imminutis, conquistum fuerit, id ad commercia eò meliùs derivari poterit, unde non mediocre communi bono accedet emolumentum.

Quod possessionem Civitatis Bermuda attinet, ex qua vel maxima in hoc territorio

rio spes nobis affulfit, sicut ejus delineatio, quam huic tractatui inferere visum est, id luculenter ostendit, quomodo sua sponte manum huic operi admoverint, quomodo omnia gesta sint, suo loco explicabitur. Interim dabis mihi veniã, si hac in re brevitati studeam, ne longior dum sim, alicujus animum metu inopiã aut famis territum ab hoc itinere suscipiendo avertam, præsertim cum de soli fertilitate agatur.

Si enim ii, quos Rusticorum nomine recensui, quotannis duos cum dimidio siliginis modios granario publico inferre ac dependere possint, ut & reliqui, quibus integros decem menses in communibus coloniã negociis laborantibus, unicus tantum ad victum conquirendum conceditur, quis est ille usque adeo vecors, ut dummodo aliquam diligentiam adhibere velit, famis injurias sibi metuẽdas existimet. Ac fidem mihi facio, omnes harum actionum participes, rerumq; gnaros suo calculo meam sententiã comprobaturus, nec unquam voto suo, Coloniaẽ eo deductam esse, improbaturus: Quinimo sibi ipsis, suisq; rebus injuriam inurerent maximam, nisi acriter sese iis opponerent, omniq; aditu ad has regiones intercluderent eos, quorũ multiplicibus querelis, ex mera invidia profectis, Virginia tanquam telo saucia graviter hætenus laboravit. Quare hac mea narratione nõ solum honestis ac sedulis animum addere; sed pigros, ignavos, timidos, & flagitiosos deterrere volui, ne hoc iter ingrediantur, cum indigni sint, qui in Virginia regione pedem figant, quæ ipsorum ingenio planè adversatur, ac illis tantum debetur, qui post varias exantlatas molestias & calamitates ex variis incommodis, periculis atq; injuriis evaserunt, quod ignavis haudquaquam datur, in primis qui cum Scorbuto diu cõflictati sunt, quem illi qualis morbus sit, vix ac ne vix quidẽ unquam experti sunt.

C A P. VII.

Vigitur iis, qui huic operi sunt idonei, calcar addã fortius, quotquot cruce ac calamitatibus hoc in mundo pressi, jacturam fortunarum perpeffi, aut sumptibus liberorum, familiãq; numero prægravati, non absq; labore & sudore hic in extrema paupertate vitam trahunt, isti, inquam, omnes, si quidem migrationis aleam subire volent, facili negotio cognoscent, quid inter natale ipsorum solum & hanc regionem intersit. Jam enim ea Colonia istius ratio est, postquam omnia rectius constituta, primãq; molestiẽ devoratẽ sunt, ut quicumque deinceps istuc appulerit, si familiam alat, absq; ullo locationis precio, domũ habere possit quatuor vel pluribus etiam cubiculis distinctam, adhuc duos agros Anglicos ad eandem pertinentes, probè circumseptos, quorum ususfructus ipsi soli cõceditur. De radicibus, hortis, herbis, frumento, non est quod quis magnopere laboreat, sicuti illos quidẽ, qui primũ fortunã istuc loci periclitati sunt, facere oportuit. Primo enim anno de cõmeatu & rebus ad victum necessariis abundẽ ipsi prospicietur. Ex annona publicè cõgesta ista facilè suppeditari poterunt. Hisce igitur conditionibus cum familia annum integrum ex publico aletur, ut interea tẽporis in annum sequentem ac deinceps sibi suisq; de victu necessario provideat, quemadmodũ & reliquos, qui jam istuc degunt, facere oportet. In quẽ finẽ omnis generis necessariis instrumẽtis donabitur, atq; ut rectius se suosq; possit sustentare, gallinas ac sues, imo si virtus ejus id promereri videbitur, caprã unam atq; alteram, fortassẽ etiam vaccam impetrabit; Sic anno vertente quàm commodissimẽ hisce in locis poterit vivere: ut facere multos certò novi, quos nulla unquã ex his terris alio migrandi libido subiit, quod illorum ingenio & experienciã considerandũ relinquo.

Ne quis verò tædium aut fastidium inde concipiat, quod solius panis siliginei, non autem aliorum ciborum atq; alimètorum hîc à nobis fiat mentio. Panis enim solus, licet iusto labore comparari possit, vitam satis duram & miserabilem arguit. Neminem autem usq; adeò rudem ac stolidum existimo, qui sibi imaginetur, tam amplam Virginiae regionem, nullius dominio, antequam à nobis detegeretur, subjectam, tot fluminibus irriguam, ab omnium aliorum injuriis & oneribus liberam, præ cæteris regionibus, animantibus, piscibus, atq; avibus esse destitutam. Summâ enim copiâ istic reperiuntur Leones, ursi, aliæq; minores majoresq; omnis generis feræ, quæ fecunditate sola à nostratibus differunt, plerumq; enim tres quatuorve enituntur fœtus quæ infra duos gesserint, nec vidi, nec audivi unquam. Causam ejus rei ex nostris quidam graminibus & pascuis, quibus utantur, vescantur, ascribunt, unde fiat, ut in nostris regionibus capræ ternos interdum, ut plurimum autem binos fœtus, pariant. Ego verò fecunditatem istam divinæ potius providentiæ & bonitati tribuendam censeo, quæ unicuiq; Creaturæ de cibo affatim prospexit. Nisi enim tam frequens & numerosa ferarum istarum esset proliçatio, Naturales incolæ cum acerrima fame conflictarentur. Tot enim quotidie ex feris sternuntur: quot per integrum anni spacium in Anglia ad macellum trahuntur: Atq; hac quidem in re neq; capreis parturientibus, neq; catulis biduum excedentibus parcunt. Præter urfos reperias illic Lutras, Vulpeculas, *Racounes*, animal, quoddam plerumq; ultra Vulpeculæ magnitudinem non excrescit, caro verò usque adeò est delicata, ut cum agnina de sapore certet: Ad hæc lepores, catos silvestres, feles muscigeras, sciuros volantes, aliosq; trium aut quatuor generum.

*Animal
mirabile.*

Apossumes, magnitudine ac forma corporis Porcello menstruo non absimile, animal est robustæ atq; adeò incredibilis naturæ, septem, plus minusve ut plurimum uno partu excludit fœtus, quos donec menstruam ætatem attingant, pro libitu nunc alvo recondit, nunc iterum promit, absq; ullo suo aut catulorum detrimento.

De omnibus hisce animantibus, solis exceptis Leonibus, aliquoties comedi, atque affirmare possum, illorum carnes non modo cibum boni salubriq; saporis, sed optimi etiam nutrimenti suppeditare.

Avium quoque illic varia ac distincta inveniuntur genera, utpote Aquilæ, Pavones indici sylvestres nostratibus longè majores, grues anglicæ, albi atque cineritii falcones, accipitres, palumbes innumerabiles præsertim hyberno tempore, quorum ipse aliquoties duarum aut quatuor horarum spacio tã densum in nubibus vidi coisse agmen, ut terram quodammodo obscurarint, Turcici item accipitres, perdices, ficedulæ, ululæ, cygni, anseres, anates, monedulæ, aliæq; minores volucres, passerres, reguli, pici, & hyberno tempore circa Christi Natalitia, immensa avicularum copia, quas Parakerthots vocant.

Flumina piscibus scatent, puta Sturiis, Porpassis, Basiis, Cyprinis, halecibus, Anguillis, percis, plateasis, trutis, cancris, ostreis, aliisq; id genus variis & quàm plurimis: hos magnâ copiâ, præsertim æstate præterita, quàm proximè Thomæ Schmidii insulam capi vidi mus, cum navis quædam Indica Sturiis, Basiis aliisq; piscibus majoribus in Capitanei Argols territorio oneraretur. Ac certè eodem in loco, qui 15. miliaribus à Pointeomfort distat, dummodò sale ad pisces condiendos & conservandos satis instructi fuisset, tantam piscium vim brevi retibus concludere potuisset, quæ in integrum annum nobis suffecisset, quod equidem magno nostrum omnium cessisset bono.

Neque verò hæc regiones panem tantum & pisces, qui necessariò ad vitam susti-

nen-

nendam requiruntur, affatim suppeditant, sed magnam quoque & multiplicem varietatem earum rerum, quæ nostra profert tellus, ut radicum lutearum, pastinacarum, raporum, raphanorum, cucurbitarum ex India Occidentali allatarum magnâ copiâ. Vidi enim ex uno seminis nucleo centenos excrevisse fructus, qui & nostratibus longè meliores, & per totum annum essent durabiles. Proveniunt ibidem Brassica capitata, Petroselinum, omnisq; generis herbæ tam ad vescendum, quàm cibos condiendos idoneæ, Majorana, Thymus, Hissopus, Lactuca, Borrigo. Præter vulgare ejus regionis frumentum, optimè mihi triticum, ciceres, fabæq; placuerunt. Anglicum nostrum triticum feliciter succreverat, quam plurimis aristis conspicuum: ex uno enim grano vel quadraginta cerneret, unam spithamiam longas, in quibus nihil præter maturitatem desiderares. Sub Junii mensis medium Ciceres Anglici jam maturuerant, fabæ summâ ubertate provenerant, hordeum item anglicum summâ spe Colonom impleverat, ut lætiores segetem ipse oculis meis in Anglia nunquam usurpaverim. Cum igitur hæc regio, quod mecum salva conscientia testari poterunt omnes, qui istic loci vixerunt unquam, tam eximiorum fructuum ferax sit, qui neq; saporis bonitate, neque etiam magnitudine anglicis aut ullius regionis fructibus cedant; quis reperiri possit, cui viribus integro, tam tranquillo rerum statu in Virginia vel in somnis lurida famis imago obversetur.

CAP. VIII.

UOD si ulterius progrediamur, nullam equidem regionem, (de Anglia enim hoc affirmare non possum) novi, quæ sua sponte, absque hominum opera atque artificio tot tamq; varios fructus quasi ex largo sinu deprodat. Passim enim in sylvis botri sylvestres magna copia proveniunt, ex quibus succus dulcissimi suavissimiq; saporis exprimitur, horum palmites aliquot in alia vineta transtulimus prope Henricopolin, iis tres quatuorve agros circiter consevimus, quæ hoc anno uberem promittunt vindemiam. Quid de novellis vitibus sperandum, tempus arguit. Cerasa nostratibus paulo minora, quæ tamen si transplantarentur, fructus procul dubio proferrent & majores & meliores. Pruna Damascenæ mespilorum forma & magnitudine, cute glabra, ut & alia pruna, ejusdem cum nostratibus & magnitudinis & bonitatis. Ingentes campi sylvæq; refertæ sunt fragis longè nostris & pulchrioribus, & dulcioribus. Mora eximia circa Bermudam & Hundertæ regionis limites summâ copiâ leguntur. Maricoks fructuum genus Limonibus non ab simile, florem protrudit, qui cum pulcherrimis fragrantissimiq; Europæ floribus facile comparari possit. Castaneæ magna copiâ instar quercuum excrevunt, & fructus ferunt uberrimos. Præclari verò admodum & copiosi fructus ex Cinnamo percipiuntur, cujus cortex Castaneæ similis, sive viridis, sive elixus, cibum præbet dulcem, sed concoctu difficilem. Juglandes trium aut quatuor istic reperias generum ex quibus magnam olei conficiunt copiam, quod bonitate & suavitate oleo olivarum minimè cedit. Nuces quoque avellanas quibusdam in locis conspexi. Pomi sylvestres passim magno proveniunt numero, quibus si pomorû Anglicarum infererentur furculi, omni procul dubio, brevi temporis spacio, amabiles proferrent fructus. Ejusmodi furculorum non contemnendam annus proximè insequens nobis suppeditabit copiam, cum Jacobipoli in Thomæ Gates horto pomi pyriq; à prioribus præfectis positæ quàm felicissimè excre-

scant. Sin autem isthæc nondum ad victum subministrandum satis esse videantur, alia adhuc spes subest. Colonia enim nostra de ducentis optimi generis bobus, præter caprarum aprorumq; in sylvis errantium innumerabiles greges, sibi jam prospexit. Adhæc unicuiq; civitati communiter, ac privatim singulis certus equarum, equorum, pullo- rumq; additus est numerus: ut & magna gallinarum, pavonum, ac columbarum fecundissime sese multiplicantium copia: ut proinde nesciam, an ulla respublica melius constitui possit. De Tauris junioribus futura hyeme duos aut tres jugales expectamus, quibus instructi framentum ex Anglia mutuò acceptum brevi restituemus.

Quod si de alio defectu, aut impedimento mihi constaret, quorum tædio quis iter in hæc regiones suscipere gravaretur, illa quoque nullo negotio è medio removerem. Vestitum comparandi difficultas afferri possit: ego verò omninò existimo, quandiu ferarum nobis suppetent pelles, nullam vestium, quantacunq; etiam urgeat necessitas, fore penuriam: quid enim obstat, cur non ex iis, æquè ac naturales incolæ, nobis vestes conficere possimus, cum istæc vestitus ratio nequaquam vilior aut deterior sit ea, qua majores nostri usi sunt. Eiusmodi etiam vestes ad frigoris injurias, solisq; æstus depellendos maximè idoneæ sunt. Quod si verò ejusmodi obtineri non possent, aut earum tædio nostri homines ducerentur, ignavum patrem familias esse oportet, qui de vestitu annuo sibi prospicere non possit: ideoq; auctor essem, ne ejusmodi ignavis ventribus facultas hæc regiones adeundi concederetur: quippe hæc regiones illos tantummodo ferunt, qui de vestitu annuo sibi providere possunt. Ne quid dicam de insigni ejus pigritia, qui annis insequentibus deterio- rem aut inferiorem sese vestiendi iniret rationem, quam primis annis, cum hæc terras adiret, habuerit. Quæstus enim ex Tabacco proveniens, quod in Anglia summo in precio habetur, in hisce verò locis magna copia feritur, iis vestimenta, aliasq; res necessarias affatim suppeditabit. Tabacco enim nostrum, illi quod ex occidentali India, ex Trinidado, aut Craco affertur, si non præcedit, certè minimè cedit.

Hactenus animum addere volui iis, qui in persona, ut sic loquar, regiones hæc vestigatum ire, sibi volupe esse ducunt. Superest ut illos quoque, qui negocia hæc suscep- erunt, idoneis argumentis, ut in proposito suo absq; ulla intermissione constanter perse- verent, confirmem; idq; ut faciant, Dei gloria, honor Regis, utilitas patriæ, ac honesta sui ipsorum existimatio postulat. Non tamen hoc de Nobilissimis amplissimisq; consilia- riis intellectum velim, qui, ut spe ducor bona, monitore haud egent, sed naturali boni- tate ad cœptum prosequendum permoventur: sed de mercatoribus, qui sumptus expe- ditioni huic maritimæ necessarios subministrant, loquor. Illi enim accurata eorum omni- um, quæ in hisce locis obtineri possunt, expositione, meq; monitore opus habere visi sunt. Ad illos igitur orationem meam converto, ac si ab illis impetrare possim, ut in pro- posito paulisper adhuc constantes perseverent, spero fructum fore uberio- rem, quæ- stum verò longè jucundio- rem.

Certè non levi de causa nobilissimus ac fortissimus Dn. Thomas Dale, nulla neque vitæ, neque conjugis in Anglia relicta ratione habita, tempus præstitutum præterire passus, in hisce regionibus diutiùs substitit. Non dubito, quin summo cum honore, si- quidem ipsi haud aliter visum, ex hisce locis discedere, patriasq; ter- ras revisere potuisset &c. Sed verbum non amplius addo.

CAP. IX.

Certè verbis haudquaquam opus est: in cassum enim ac frustra repetentur ac commemorarentur utilitates, quæ humana industria ac labore istic comparari possunt, de quibus integri extant tractatus, quorum exemplum in Angliam est remissum. Nec quisquam est, qui rerum istis in locis repertarum dignitatem atq; amplitudinem in dubium vocet: Animo duntaxat sitis constanti ac strenuo, patienter duorû annorum, donec quæ neglecta sunt, compensentur, ferte moram: ac novis submissis colonis, viribus numeroq; vos reddite fortiores. Porro adhuc paululum legite ac dispicite formam colonie, in qua exornanda parum hæctenus laboris diligentieq; positum, quid ex ea lucri presenti hoc anno perceptum fuerit.

Mense Majo, Ann. 1611. D. Thomas Dale felici navigatione usus, nona postquam solvisset septimana, in Virginia appulit, advehens secum trecentos homines, pro ratione istius temporis hinc inde collectos, prioribus tamen rerum gerendarum peritiâ longè inferiores; Neque enim adeò sagaces erant, ut quamvis summopere fame atq; extrema omnium rerum penuria premerentur, de frumento, quod panem hybernum suppeditaret, serendo quicquam cogitarent, sed ab annona publica toti penderent, quæ ad octo tantum menses in promptu erat. Itaq; Dn. Thomæ Dalen hic omnium primus incubuit labor, ut agros, duobus propugnaculis in Recoughan, Henrici, nempe & Caroli vicinos frumento consereret, ut priusquam dictum annonæ tempus planè excurreret, sub finem videlicet Maji, à frugibus abundè satis essemus instructi.

Rebus hunc in modum constitutis, earumq; cura Præfectis inferioribus commissa, Jacobopolin, ubi maxima Colonia pars degebat, se contulit, atq; ibidem varias easq; summè utiles ac necessarias vivendi leges præscripsit. Quos enim in vicis trocho ludere animadvertibat, hos manum operi admovere, ligna cædere, palos, postes vectesq; præparare iussit, ut quam animo statuerat urbem feliciter possit absolvere. Idq; potissimum hisce de causis, quod regionis nondum satis gnarus, quippe qui recens isthuc appulisset, quo loco urbem conderet, dubius ferretur, itaq; ut loci naturam rectius exploraret, quadraginta viris comitatus, omnem regionem perlustravit, nec parum temporis huic negotio impendit.

Primus fluvium *Naujamude*, frustra obnitentibus Indianis, sociis nostris aperuit, ac usque ad ostium nostri fluminis, primumq; aquæ decursum, cui edita quædam regio, 16. aut 20. Leucas Anglicas à promontorio civitatis *Arsabatoke* distita, adjacet, penetravit, quem locum urbi condendæ maximè idoneum ratus cæteris omnibus prætulit: quod eventus ipse postea edocuit, ut suo loco dicitur. Cæterum non parum molestiæ ipsi devorandum fuit, donec populum suum in ordinem cogeret, & quia hæctenus quodammodo absq; lege ac rege vixerant, editorum acrioribus frenis illorum licentiam necesse habuit constringere, ut articuli hac de re in lucem editi satis arguunt. Ac certè nisi sub initium acriter ac seriò in delinquentes animadvertisset, jam pridem de colonia fuisset actum.

Plures enim id temporis capitis erant rei, quàm nunc vel levissimam culpam sustinent. Testatur id primo anno à Vvebeo, ac Priseo, deinceps vero ab Abbotio aliisq; facta defectio, quæ posterior priori multò fuit deterior. Ne hæc ipsa quidem æstas à seditione

tione Rotei ac Kitchini fuit immunis, qui cum tribus aliis ad Hispanicam quandam Coloniam Australem oram insidentem, transfugerunt. Hi pactis induciis freti, cum quinque dierum itinere Ocanahornam usque progressi essent, miserè trucidati perierunt. Indianis enim quibusdam, ut illos reducerent, inunctum fuerat. Nemo ergo tyrannidis Dn. Thomam Dalenum insimulet, quod severiore usus disciplina, exemplum, aliis usui quod sit, in hisce transfugis ac rebellibus statuerit, quippe cum is natura sua magis ad bonos meritis præmiis condecorandos, quàm extrema adversus contumaces remedia usurpanda sit proclivis.

C A P. X.

VT verò in summa ejus diligentia, quam ad Thomæ Gates adventum usque, nunquam in se desiderari passus est, commemoranda pergam: totus in trabibus, palis, postibus, vectibusque conficiendis fuit occupatus, ut inchoatum propugnaculum, novamque urbem contra Indianorum malitiam, ac proditorias fraudes probè communiret, quod in ipso meditullio ac umbilico quasi istius regionis certam sibi sedem extruere decrevisset: Dum igitur isthæc animo volueret, manuque jam moliretur, ecce Thomas Gates, cujus tamen navigatio diutiùs, quàm pro more solito protracta fuerat, opem ipsi laturus, 2. Augusti die cum sex navium viris, annona, pecudibus quàm optimè instructarum classe, oportunè advenit. Quod verò quis esset, nondum nos reddidisset certiores, principio, Flotam quandam Hispanicam adesse arbitrati sumus, in qua opinione nos confirmavit, quod in comitatu ipsius tres caravellas seu triremes, cum aliis minoribus navibus, quales antequam arma devehentur, istic loci nec dum videramus, conspiceremus. Avidè mecum expectabant omnes, quid Thomas Dale, qui etiamnum urbis condendæ negociis distinebatur, adversus flotam istam consilii capturus, & cum externi militis impetum vix dum jacta urbis fundamenta sustinerent, quomodo injuriam omnem à se suisque esset depulsurus.

Tandem annonam omnem, mercesque nostras in duas majores naves, Starre, & Prosperantz dictas, ante Jacopolin ab anchoris hærentes comportari jussit; quòd omnino duabus istis navibus hosti obviam ire decrevisset. Itaque non promissis tantùm, ac certâ victoriæ spe animos militum complevit, verùm illud quoque probè illis inculcavit: siquidem Deus hunc ultimum vitæ suæ terminum ipsis præfixisset, nunquam laudabiliorem atque Regi acceptiorem mortem ipsos appetituros. Se quod attineret, potius injecto in suam Hispanicamque naves igne conflaturum, quàm passurum, ut vel victoria, vel ullasuarum navium hostes potirentur. Id potissimum animum ejus angebat, quod annonam omnem tam subito in naves transferre non poterat. Dum ergo negocium istud maximè urgeret, celocem quandam triginta tormentis majoribus, aliisque rebus necessariis probè instructam, quæ quid navium istarum adventus sibi vellet, cognosceret, ac certi quid de earum conatibus quàm primum referret, ablegavit. Hæc trium horarum spacio reversa nuncium attulit: Anglicanam esse classem, cui Dominus Thomas Gates summo cum imperio præset. Quantam vero ex hoc nuncio lætitiæ materiam Thomas Dale conceperit, cum jam cœpta feliciter ad exitum perductum iri nullus dubitaret, facile ex suo ingenio colligere poterunt omnes, qui Coloniam hujus res salvas ac promotas cupiunt.

Salute

Salute utrinque dicta, Dominus Thomas Dale rem omnem Domino Thomæ Gates exposuit, quod nimirum post ipsius discessum consilium de urbe proximè fluminis cataractas condenda iniisset: Consilium illud cum Dominus Thomas Gates, supremus id temporis Virginiae Præses minimè improbare, Daleno trecentos quinquaginta, ipsius arbitrio delectos adjunxit viros, quibuscum sub initium Septembris Ann. 1611. Jacobopoli solvens, sesquidiei spacio ad locum urbi statuendæ designatum contendit: cumque vix decendum ibi substitisset, ac septem Anglica jugera, quæ novæ urbi sedem præbitura essent, certis limitibus descripsisset: eam in honorem pientissimæ laudatissimæque memoriæ Principis Henrici, cujus Majestas huic Coloniae quàm optimè velle, ac favere visa est, *Henrico* nuncupavit. Posteaquam igitur locum istum palorum septo circumdedisset, atque hac ratione contra Barbarorum injurias probè munivisset, id apprime utile esse duxit, ut rerum suarum incolumitate posthabitâ, hinc inde ad unumquemque civitatis angulum præaltæ ac firmæ speculæ extruerentur, quemadmodum etiam eximium templum amplumque granarium erexit: postmodum demum de commodis sedibus sibi suisque deligendis cogitavit, quæ quidem, quàm celerrimè fieri potuit solidissimè ac pulcherrimè excitatæ sunt, ut cum iis nullæ hæctenus in Virginia conditæ comparari possint. His menstruo spacio absolutis, civitatem *Henrico* ampliorem augustioremque omnibus aliis Coloniae nostræ locis reddere satagit, quod quidem opus laudabiliter ac feliciter ipsi successit.

Tædiosum esset commemorare, quid quolibet die gestum structumque, tantummodo ad quam perfectionem civitas ista sub meum inde discessum pertigerit, breviter edisseram. Ac primò quidem, quod ejus limites situmque attinet, ad radices longiùs protruberantes editæ cujusdam regionis, cujus tres partes ingenti fluvio inundantur, condita est. Interjacet duo inter flumina, valido sepimento à se invicem segregata, quæ locum insulæ instar efficiunt. Præterea civitas ista tribus amplis, pulchrisque plateis, quæ utrinque præclaris ædificiis ornatae sunt distinguitur, templum habet satis augustum, cujus fundamentum ex ejusdem generis saxi probè jactum in longitudinem centum pedes, in latitudinem quinquaginta porrigitur: ut nihil de granariis, speculis aliisque palatiis dicam. Ibidem, quo majus civitati addatur decus, in ora fluminis quinque propugnacula extructa cernas, in quibus primores nostræ nationis sedem sibi delegerunt, Colonis Anglicis non absimiles, qui ad majorem civitatis securitatem accuratas agunt excubias. Ad duas verò à civitate Leucas Anglicas in flumine præalti pali fortissimè impacti duo milliaria ambiunt, satis amplam agrorum partem circulo suo describentes, qui itidem speculatoribus atque excubitoribus certis creduntur.

Certè, si nullus in universa Colonia, præter hunc, munitus extaret locus, hicque solus fartus rectusque conservaretur, non dubito, quin suffecturus sit omnibus, etiam si longè plures, quàm triennio hoc factum sit, ad Colonorum numerum supplendum ex Anglia submittantur. Ab altero latere civitas longiùs excurrit, quemadmodum etiam ab ea parte, qua flumen præterlabitur, palis revestita, adeoque munita est, ut nullos ampliores sumptus desideret. In primis regio, *Hopntsaid*, & *Coxtenthal* dicta, quæ ad duodecim Leucas Anglicas patet, quinque castellis contra omnem injuriam defenditur: quibus hæc indidimus nomina *Caritsfort*, *Montmalado*, quo in loco eadem operâ Nosocomium salubri editoque loco extructum est, *Elisabethfort*, *Fort Patientz*, in quo M. Vvittakerus suæ Ecclesiæ locum centum jugera palis circumseptâ continentem delegit, ac domum Parochialem, *Rockehal* dictam extruxit.

Civitati huic, dictisq; propugnaculis cum summo Imperio præest Capitanus Jacobus Davidis.

C A P. X I.

NAM ad situm, securitatesq; Novæ Bermudæ, cujus primordia ad proximè elapsum natalitiorum Christi festum referimus, progrediamur. Hæc civitas terrestri itinere quinque, aquatico verò quatuordecim miliaribus ab Henrico distat, quam anno præterito *Appamatukes* incoluerunt: cum autem multis nominibus nostris hominibus essent injurii, segetem prosternerent, nec parum illis damnarent: justè ad vindictam de illis sumendas Dominus Thomas Dalen excanduit. Itaque cum de loco intercipiendo, ibidemq; nova sede civitateq; condenda atque extruenda consilium iniisset, idem quoque brevi ad exitum deduxit, effectumque dedit, novo loco novæ Bermudæ indito nomine. Ut verò nova istæ civitas sempiternis quibusdam gauderet privilegiis, ac proprio rerum frueretur dominio, aliquot miliarium agros sylvasq; ipsi addidit, in certos jugerum centenarios, superiorem, inferiorem, Rochthal, Vestscherlig, Digges, infimum, suo quemque nomine distinctos. Huncq; infimum locum omnium primò incolere cœpit, quod sementi faciendæ is maximè opportunus videretur. Ut verò regionem istam ab injuriis Indianorum vindicaret, flumen ad duo miliaria anglica sepimento ligneo communivit, ut agri, maximam partem frumenti feraces, absque ullo metu ad 8. miliaria possint excoli. Sepimento huic, jammodo ad ripam fluminis erecta adjacent domicilia, quæ si quis incolere cupiat, pro tenore literarum publicarum aut locato ea obtinere, aut proprietario jure sibi comparare poterit.

Proxima secundum Dn. Thomam Dalenum in adornanda hac Colonia, laus Capitanæo Georgio Gardlejo, ejusq; legato, Thomæ Gates merito ascribitur, quorum in negotiis obeundis industria maximè fuit conspicua.

Roch-Thal ad quatuor fermè miliaria palis crucis in modum transfixis communitur, ac domibus itidem transversim super palos extractis exornatur: hanc regionem hætenus suis ac reliquis armentis nostris mancipavimus. Territorium ejus ad vigintileucas Anglicas protenditur. Incolatus hujus regionis etiamnum differtur, donec tonsuræ festum præterierit, ubi demum res necessariæ in ea extruuntur. Quod enim de hoc loco faciendum decrevit Dominus Thomas Dalen, id facili quoque negotio perficiet. Certè propugnaculum hoc in loco contra Barbarorum aliorumque exterorum insultus, quancunq; illi etiam sint, inexpugnabile poterit condere.

Ad quinquagesimum à dicta regione milliare, ab altero fluminis latere sita est Jacobopolis in insula quadam loco commodo, solo fertili: Insula isthæc ob aëris insalubritatem antea malè audierat: interim nos illam non minus cæteris salubri fecundaque aura præditam animadvertimus. Nam, ut expertus loquar, agri horti q; magno labore à nobis subacti, (quippe cum sub adventum nostrum eos occuparemus, ac sepimento quodam circumdaremus, densis sylvis erant horridi) nunc adeò sunt fertiles, ut nulli loco quicquam concedant, quem plantandum serendum unquam suscepimus. Civitas hæc industria ac providentia D. Thomæ Gates, qui primariâ in ea sedè obtinet.

obtinet, ad summam auctoritatem, atque incrementa maxima pervenit. Idem cister-
nas duas pluviis excipiendis idoneas, duabus contignationibus elevatas, atque implu-
vio desuper instructas ibidem condidit, quemadmodum tria quoque granaria annonæ
reponendæ necessaria, quæ in longitudinem centum viginti, in latitudinem quadra-
ginta porriguntur pedes. Civitas hæc quam nuperrimè solido vallo, novoq; bastione,
ubi tormenta majora defigi possunt, in occidentali latere est communita. Extra civita-
tem complura sunt extructa ædificia cum duobus propugnaculis ligneis in quibus
contra Barbarorum effusiones atq; excursiones assidue aguntur excubiæ: præter alia cer-
ta domicilia agricolis assignata. Præest huic civitati Johannes Scarpe Capitanei Fran-
cisci Vestii legatus, ac Reverendi Domini Lawardi frater.

C A P. X I I.

A Jacobopoli, si porrò quadraginta milliaria progrediaris, juxta ostium flu-
minis, quàm proximè Pont Confort in Recoughan, duo elegantissima
ac commodissima Castella, Henrico & Carolo dicata reperies, loco certè
opportuno, ac solo maximè frumenti ferace, summaq; piscium, avium,
ferarum, fructuumq;, unde incolæ partim, partim verò etiam ex anno-
na publica aluntur, copia abundantè. Castella hæc totius Virginiae facilè munitissima
sunt, quæ contra externorum hostium insultus, quos quotidie subveremur, receptum
nobis præbent tutissimum. Hisce summo cum imperio Capitaneus Georgius Vveb-
be est præfectus.

Atque ita summo cum labore ac molestia hoc triennio compensare studuimus,
quod superiori quadriennio malitiosè neglectum fuerat: ad eam enim quàm diximus,
perfectionem Coloniae res modò devenere: jam jam optatus ille affulgebit dies, quo
fructum nobis exantlati labores refundent uberrimum. Interim meliora indies ex An-
glia speramus subsidia, quæ si nos spes fefellerit, complures præstantissimi Viri segniùs
rem agent, aut planè manum ab opere retrahent. Sin verò nihil omnino impetrare po-
tuerint, ac nihilominus in hisce regionibus subsistere coacti fuerint, necessitas ipsa flagi-
tabit, ut summis viribus opus cœptum vel cum rerum fortunarumq; suarum impendio
promoveant.

Hæc quàm brevissimè de moderno Virginiae statu differere visum fuit: complures
autem circumstantias studio prætereundas censui, cum loci commoditates satis inde ar-
guantur, quòd tantam primo intuitu de se frugem polliceatur. Imò datâ operâ à com-
memorandis ejus utilitatibus abstinui, quòd earum in aliis tractatibus abundè facta
esset mentio.

Quod miñeras metallicas attinet, præter viliores istas ferri ac vitrioli, certa spes
longè meliorum perfectè sese exeruit. Neq; tamen mihi arrogo, ut prolixius iis de rebus
scribam, cum alii id me multò possint rectiùs, qui metallis eruendis ac vestigandis ope-
ram suam addixerunt. Illud tantum addam, quod de insigni quæstu, qui ex Tabacco,
serico ac bombycibus percipitur, compertum habeo.

Ac principio, meâ ipsius experienciâ edoctus illud de bonitate Tabacci affirmare
possum, nullam sub sole reperiri regionem, quæ suavius, dulcius ac fortius Tabaccum
proferat, atq; ager mea manu cultus multo cum scœnore mihi retulit, quum tamen pri-
mū ejus serendi specimen hoc anno ediderimus, neq; dum culturę ejus satis gnari simus,

exceptis paucis quibusdam, qui procul dubio vel hoc anno ejusmodi Tabaccum transmittent, ut de ejus bonitate dubitandi omnem Anglis scrupulum exemptum iri confidamus.

Sericum ejus generis, quale jam antea in Angliam devehendum curavimus, instar lini nostratis crescit. Hujus plantulas ab Indigenis acceptas Capitaneus Martinus, quod istac cultura delectaretur, primus ad nos transtulit. Quod quidem ego vidi, elegans firmumq; satis visum est. Hoc anno magnam ejusmodi plantarum terræ mandavit copiam, specimen hujus serici brevi in Angliam transmissurus.

Bombyces, quorum propaginem nobis superiori hyeme Anglia suppeditavit, feliciter magnaq; copia, sub initium Martii, Aprilis, Maji, Junii succreverunt, ut eorum aliquot millia nunc jam incipiant, reliqui fecundissime sese multiplicent. Utilitatem, quæ ex iis percipi possit, dies arguet. Illud constat, cum ex Mori foliis potissimum vivant, ac felicius maturescant, nullam reperiri regionem, in qua majori copia, tantaq; elegantia proveniant, quam in Virginia.

C A P. XIII.

ORONIDIS loco aliquid de variis itineribus Capitanei Argoli adjiciam, ac breviter, non tamen pro rei gestæ dignitate ac gravitate, demonstrabo, quantâ in colonia augenda, ac locis septentrionalibus detegendis industriam adhibuerit. Nam si summam ejus virtutem, fidemq; singularem meritis laudum encomiis exornare satagam, vereor ne eas culpa ingenii mei deteram obfuscemq; potius, quam in lucem promam atq; augeam: præsertim cum ad res suas describendas ingenio atq; solertia satis valeat. Per quidem lubenter me comitem itineris illi adjunxissem, quippe id votis expetiveram sæpius, nisi officii negocia domi me detinuisent. Ut summa laudum capita breviter saltem perstringam, certè fides atque industria satis eluxit, quod duobus itineribus Coloniae de 2300. frumenti modis, quos granario publico intulit, præter annonam inter suos proniuscujusq; meritis distribuendam, abundè prospexit. Taceo nunc insignem utilitatem quæ ex pace ob Pokahuntam interceptam confirmata ad hasc regiones rediit. Nihil dico, de navibus vi ventorum collisis & corruptis, ipsius industriâ restauratis: nihil de novis navibus ipsius curâ affabrè extractis atq; adornatis, quarum usus nobis maximè fuit necessarius: absq; iis enim fuisset, omnibus itineribus impeditis, mercatorum negocia conquievissent, imo nemo ad alterum pedem efferre potuisset.

Quæ verò in Septentrionalibus locis versus *Sacadehoc*, ac trans portum Regalem Sanctæ Crucis, detegendis præstitit, silentio præterire nequeo, nisi enim in reditu complures res preciosas atq; utiles, ut vestimenta aliaq; ad victum necessaria attulisset, utique Colonia ad incitas rediisset.

Nec minoris beneficii laudem meretur in Gallis, qui in nostris coloniis nidulari, ac sese extractis aggeribus communire nitebantur, depellendis industria. Per eas enim, quas Gallis ademerat, naves, cōmeatus omnis generis feliciter Jacobopolin deportatus, est. Quas ejus virtutes, curas, labores meritis præmiis compensari, dignisq; passim laudibus celebrari, æquum est.

Ipse Capitaneum Argolum fideliter referentem audivi, Gallos una expeditione, unicoq; navigio cum Indianis ad 8000. commerciorum libras commutasse, quem quæstū illud

Illud certum est ante Capitanei Argoli adventum, Gallos à Salvadgis, seu incolis ejus loci summo in honore, ac semideorum instar habitos fuisse. Verùm postquam illos à nobis victos, finibusq; pulsos compererunt, illis relictis, ultrò amicitiam nostram expe-
raverunt: quæ certè res non exigui momenti est: querebantur enim, sibi à Capitaneo Ar-
golo irreparabile illatum damnum, cum Gallorum annuis commerciis, de rebus com-
pluribus necessariis, quarum hæcenus inopia laborassent, abundè ipsis fuerit prospe-
ctum. Tandem ita inter illos & Capitaneum Argolum convenit, ut quascunq; sive vil-
losas, sive glabras haberent pelles, ex Argolo reservarentur, qui quotannis semel ipso-
rum regionem adiens, variis secum allatis mercibus pelles istas commutaret. Conditio
isthæc ipsis placere visa est: pollicebantur enim, quamvis etiam eò redirent, suaq; ipsi
commercia offerret Galli, nihilominus tamen ipsi pelles integras reservatum iri. Quan-
tum verò emolumentum inde ad Virginiae patronos redire possit, ipsius Capitanei Argoli
judicio, aliisq; considerandum relinquo.

Unum in hoc tractatu, data opera præterii, quomodo nimirum pax utrinq; coa-
luerit, quod ubi sequentibus capp. adjecero, præsentem discursum finiam.

CAP. XIV.

RAULO ante meum in Angliam reditum Dn. Thomas Dalenus de noua
ad regem Powhatanem legatione mittenda consilium cepit: cumq; me
ab ea haud videret alienum, ut suo tempore certius omnia referre possem,
istud negotii mihi concedidit. Adjungebatur mihi in hoc itinere inter-
pres, puer quidam Anglicus, Thomas Salvage, qui triennium antea in au-
la Powhatanis non sine regis gratia vixerat, atq; ita illorum linguam adrobè didicerat.
Negotium cum Rege transigendum hoc erat potissimum, ut aliam adhuc à Rege filiam
impetrarem. Pokahunras enim jam antea in nostra erat potestate, quæ obsidis loco, cum
Regi ipsâ animâ atq; oculis esset charior, certissimam jam tum nobis spondebat pacem.
Itaq; decima quinta Maji die Bermuda summo manè discedens cum puero Angli-
co, ac duobus comitibus Indis, 60. milliaribus Anglicis, ad aulam Regis, quæ ostio flu-
minis Pamanukie, prope vicum Mazkot adjacet, perreximus. Priorem noctem in sylvis
absq; ullius periculi metu transegitimus, è regione vici istius in ripa commorantes. Ne ve-
rò improvise in Barbarorum incideremus manus, comitibus Indis injunxi, ut Canoam
nacti, fluvium trajicerent, ac de adventu nostro Regem facerent certiore. Canoam au-
tem navigium quoddam est ex solida arbore instar cistæ excavatum. Comites fideliter
mandata exequentur, Regiq; indicant, trans flumen duos manere Anglorum legatos à
supremo ipsorum Præsidi ad Powhatanem missos. Quod ubi ita esse compertum est,
statim Canoam missa, quæ nos in terram transveheret. Ipse rex Powhatan in adversa flumi-
nis ripa adventum nostrum præstolatus, humaniter nos salutabat: ac primo quidem
puerum, quem statim agnoscebat his affatur verbis. Mi fili, inquit, adventus tuus mihi
longè est jucundissimus: quartum jam annum animo planè à me alieno esse visus es. In-
dulseram quidem tibi, ut Paspahaen, quæ nunc Jacobopolis dicitur, quando et-
jamnum nostro dominio suberat, amicos visitatum proficisceris: verùm ab isto tem-
pore ne utquam ad me es reversus. Tu meus es filius, mihi à Capitaneo Neoporto, cum
adhuc in vivis esset subditus meus Nomantacke, donatus, quem etiam eam ob causam
in Regis Jacobi ditionem ablegavi, ut certi quid de te cognosceret: sed ne is quidem re-
diit

diit, licet interea temporis complures ex Anglia naves appulerint: quid de illo actum sit, planè ignoro. Tum ad me conversus, ne verbum quidem ore promens, manum jugulo admovit, atque arctissimè collum undiq; apprehendit, ac si fauces mihi interclusurus esset; quod tamen ipsum haud temerè ausurum, certus eram. Mox ubi esset catenula ex unionibus contexta inquisivit: Cum de qua catenula loqueretur, me ignarum ostenderem. Ea, inquit, catenula, quam fratri meo Dn. Thomæ Daleno sub primum ipsius adventum honorarii loco obtuli: de qua idem mihi significandum curavit; si à tempore jam firmatæ pacis quempiam ex Anglis ad me legatum missurus esset, fore, ut is Catenula isthac redimitus legationis munus obiret; sin ea destitutus esset, integrum liberumq; mihi fore, si eum manibus post terga revinctum, re infecta, domum velim remittere. Certè Dominus Dalenus hoc ipsi significandum curaverat, ego autem nihil antea de catenula istac inaudieram: in mandatis etiam Dominus Dalenus puero suo dederat, ut catenulam mihi traderet, quod tamen is facere neglexerat. Mihi quidem initio aqua hærebât, ignaro, quid ad ista Regi commodè responderi possit: brevi tamen me expedi- vi: Haud me latere, quæ de legatione fratris sui retulerit, hanc verò genuinam illius esse mentem; si fortè res exigeret, ut extra ordinem legatus quidam Anglicus absque Indorum comitatu salvoq; conductu ad Regem mitteretur, is ad legationi suæ fidem faciendam catenulam gestare cogeretur: Sin verò Indis comitati ad Regem pergerent, quemadmodum à se jammodò factum, ut qui in comitatu suo duos ejus subditos habeant, quorum alteri, tanquam præcipuo regis Consiliario, res commissa minimè sit ignota, tum illorum indicio standum, nec catenula illa opus esse. Placuit respòsum Regi, qui nos comiter in ædes suas, ad lapidis jactum à flumine distitas deduxit. Quo ubi deventum, Rex lectulo non culcitrus, sed vilibus Storeis constrato insedit: utrumq; latus claudebant uxores, formâ satis liberali & conspicua, quarum natu maxima vigesimum ætatis annum nondum exceßerat, quam Reliquæ reginam suam salutabant. Hisce intus complebantur omnia: exterius aulæ centum sagittariorum additum erat præsidium, qui pharetras telis plenas ab humeris suspendunt, atque accuratas agunt excubias, quemadmodum satellites regios decet.

CAP. XV.

PRINCIPIO tubum Tabacco plenum, quem Pissimore nominant, Rex nobis apposuit. Hunc delibatum Rex ipsemet mihi porrexit; ego cum prohibitu ex eo degustassem, Regi tubum reddidi, quem sua ipsius manu à me recipere haudquaquam tergiversatus est. Postea exorsus, quid rerum Thomas Dalenus ageret, filiane satis ex sententia valeret, quomodo novæ nuptiæ cecidissent, quid novus quidem, sed hæctenus incognitus gener, ut placeret ei conjugium inritum, ut inter se viverent, an mutuo etiam amore sese complecterentur? indagare cœpit. Ego Dalenum ex animi sententia valere: filiam sortè divinitus oblata contentam, solum ne utiquam versuram respondi. Quæ verba, risu ex imo pectore deducto excipiens, admodum sibi placere dixit. Age igitur, inquit, ac causam nec opinati tui adventus exprome. Tum ego, Negotium mihi commissum clam semotis arbitris agendum retuli, licere tamen, ut unum ex consiliariis, Pepaschicher dictum, itémq; alterum ex comitibus, cui itidem res conficienda jam satis innotuisset, secum retineret. Illicò igitur mandatum, ut tam viri, quàm mulieres ex ædibus secederent, exceptis duabus reginis, quas ullam ob causam à Rege segregari nefas est. Remotis jam omnibus, Tandem igitur, Rex inquit, cuius rei causa huc veneris expone. Itaque per interpretem hæc ipsi curavi proponenda: Dominum Thomam Dalenum, fratrem ipsius, supremum in Virginia præsidem, in singularis amoris, pacisq; inviolabilis symbolon, salutem ipsi dicere plurimam: idq; re ipsa testatum velle, dum dignum tanto Rege ipsi honorarium transmittat: duas nimirum prægrandes cupri laminas, quinque alborum accæruleorum coralliorum fila, quinque ligneos pectines, decem hamos piscatorios, ac cultrorum par unum. Hæc omnia sigillatim ordine ipsi porrigebam, ut oportune perlustrare ac considerare posset singula: Præterea mihi mandatum significabam: si quidem Rex certos quosdam viros ablegaret, eundem Dalenum ipsi insignis magnitudinis molarem lapidem porro transmissurum. Munera hæc, cum haudquaquam Regi displicuissent, ego sic pergere: Inaudita pulchritudo, ac perfectissima forma filia tuæ natu minimæ, quæ per universas ditionis tuæ regiones percrebuit, etiam ad aures fratris tui Domini Thomæ Daleni delata est: Itaque huc me ablegavit, ut pro fraterno amore, arctaq; quæ inter vos intercedit, necessitudine te rogarem, filiam ad se mittere ne graveris, tum ut voluntati suæ honestæ aliqua ex parte satisfaciat, tum ut sororem aliquando invisat. Quod si formam moresq; ejus famæ respondere cognoverit, de quo tamē nullus dubitet omnino, si quidem bona cum tua gratia id impetrari possit, arctissimo nexu sibi tori sociam conjungere decrevit. Hæc ubi proponerem subinde sermones meos interrumpere ausus, vix post multas preces, ut ad finem usq; benevolas mihi præberet aures, posteaque mentem suam exponeret, persuaderi potuit. Causam postulati hanc esse dixi: Cum amica firmaq; pax inter vos coaluerit, ac communi jure viventes unam quasi nationem efficiatis, Dominus meus spe ac fiducia, qua fruitur bona, existimavit hoc indissolubili amoris vinculo, ac naturali copula multò arctioris amicitiaæ viam inire statuit, præsertim cum ultimum vitæ suæ diem hisce in regionibus claudere, ipsi animus sit. Non tantum igitur certissimum hoc firmæ pacis pignus à vobis exigit, sed eadem operâ, ad omnia sancta, rataq; habenda sese offert atq; obligat.

His

His dictis, cum identidem me interpellasset, responsum petii, quod ille confestim quam promptissimè non sine aliqua auctoritatis opinione mihi reddidit.

Regis vestri salutem eo, quo par est, animo amico atq; benevolo accipio, quem etiam dum spiritus hos reget artus, cum meâ tum, subditorum operâ integrum tuebor. Amoris missa pignora itidem æqui boniq; consulo, quamvis ipsius dignitati, illustrique nomini vix respondeant. Majora enim Neoporti fuere munera, quem ob id etiamnum unicè diligo, quòd uberiora liberalitatis ejus in me extent indicia. De filiaë matrimonio quòd frater meus ambire visus est, sic res habet: Illam ante paucos dies magno cuidam inter nos Primati uxorem dedi, qui duos Roanvackarum modios (teretes sunt lapilli, cubiti longitudine, ex ostrearum conchis confecti, quibus pecuniaë loco utuntur: valent autem sex nummos Anglicos, aut nostratis monetæ sex circiter Cruciatos) mihi solvens, eam jam trium dierum itinere, secum abduxit. Adhæc ego: Cùm de summis ipsius viribus, formidandoq; nomine mihi satis constet, si quidem fratri hæc in parte gratificari velit, facillè nuptias istas irritas fieri, duos Roanvackarum modios refundi, filiam absq; ulla injusti specie revocari posse: præsertim cum completo nondum exactè anno ætatis duodecimo, viro necdum maturâ sit. Contrâ pollicebar, si quidem votis meis annueret, præter firmiorem fœderis pacisq; oppignorationem, duplo majus precium, sive teretes lapillos, sive cupri laminas, sagittas, aliasq; res summè utiles ac necessarias consideret, ipsi à nobis persolutum iri.

Sed regeffit ille: Filiam istam suo ipsius corpore sibi cariorem esse, & quamvis numerosam aleret prolem, istam tamen ex omnibus liberis sibi esse carissimam: cujus aspectu si non assiduè frueretur, brevi ultimum vitæ suæ adfuturum terminum: cum verò, si nostræ voluntati filiam permitteret, id minimè obtinere posset, omninò sibi fixum ac statum manere, ne quacunque tandem etiam ratione filia in nostrorum manus deveniret, quicquid inde suboriretur mali. Hoc velle ut fratri suo renunciem, nec ulterius rem urgendo ipsi molestus sim.

Promissis enim, inquit, contentus, ulteriorem amicitiaë assecurationem non desidero, ipse unam ex meis filiabus certi amoris pignus habet, quod dum vita fruetur, ipsi erit satis: sin illa fato suo fungatur, aliam ex mea sobole obtinebit: si superat, vivitque ac communi aura vescitur, vix fraternè mecum Rex vester egerit, qui uno tempore duobus liberis defraudare conetur. Porro etiam si nullum pacis à me haberet obsidem, illud de me persuasum habeat: nullas injurias mihi meisq; ab Anglis illatas tantas fore, ut rupto fœdere arma unquam in vestram gentem expediturus sim. Jam annorum, armorumq; satur, quod superest vitæ, quietus transigam. Injuriarum vestrarum pertæsus, longius recessero potius, cum regni mei limites ultra plus pateant. His fratri meo abundè satisfactum iri existimo. Tu verò cum ex itinere defessus sis,

mea autem lumina somnum ament, finem
hisce imponamus.

ITA QUAE accito ex suis uno, ut panes aliquot nobis apponeret, mandabat, tenuem apparatus excusans, ob nec opinatum adventum nostrum. Quoniam verò apud illos obtinet, ut panem postremum omnium ciborum sumant, panes in duobus ingentibus cophinis ligneis, qui modium integrum explerent, afferebantur, rotundi omnes in formam pilæ palmaris. De quibus cum paululum degustassemus, reliquos inter astantem ac strenuè esurientem turbam distribuimus.

Peractis jam epulis vitrum ingens, ac trium mensuraram capax, plenum vino Hispanico, quod ipsi ante biennium à Capitaneo Neoporto donatum hæctenus tanta diligentia asservarat, ut vix quartam mensuræ partem ex eo depromeret, afferri iussit. De hoc vino unicuique nostrum in ampla quadam concha ostreacea ad tria cochlearia propinabat. Quodemum factò, uni ex suis præcepit, ut in domum quandam nos deduceret, ubi per noctem istam quieti indulgeremus. Vix dimidiam horam in ea commorati, usque adeò à pulicibus infestati sumus, ut diutiùs ibidem subsistere integrum haud videretur, sed egressi sub assibus quibusdam ligneis, storeæ incubantes, noctem istam, transigeremus.

Albescente jam die, cum somnus oculos jam fugerat, rex Powhatan ipse ad nos venit, de statu nostro percontaturus. Paulò post in ædes suas nos deduxit, ubi ad sumendum jentaculum stupendæ magnitudinis patina pisces, fabisq; indicis, promiscuè decoctis plena, cum ingenti panum cophino, qui duodecim virorum latrantem stomachum sedarent, erat apposita. Post horæ unius intervallum recens elixi pisces, mox ostreæ, cancri, carabiq; tosti afferebantur. Interea quosdam ex suis in sylvas proximas, ut feras, gallinas Indicas, aliâque animalcula ac volucres, quæ magnâ copiâ istic vagantur, indagarent, venatum dimiserat: hi decimam circiter reversi, tres capreas, cervum unum, genus ferinæ opimum, imò optimum, duos prægrandes Gallos Indicos ceperant, quæ omnia eodem die in cibum præparata, in cœna penitus absolvebantur, ut ne, quod fabam referret, maneret reliquum. Accidit autem, ut, quo ibi subsistebam tempore, Anglus quidam, ante triennium in extructione Henricopoleos ab Indianis interceptus, cui Vilhelmo Purckero nomen, magno suo commodo interveniret. Certè corporis vestiumq; habitu Indianis exactè conformis erat, ut dignoscere eum haud unquam potuissem, nisi à puero quodam Anglum eum esse, fuissem admonitus.

Is, me viso, supra modum lætabatur. Licet enim sæpius studiosè de ipso essemus percontati, id semper ab Indis responsum tuleramus, illum lethali correptum morbo in vivis esse desisse; in quo nos hæctenus acquiescere oportuerat. Tum verò per omnia sacra me obtestatur, operam dare velim, quo sibi liber ad suos reditus à Rege concedatur. Cùm ipsi fidem meam hac in re obstrinxissem, confestim ad Povvhatanem properans illi rem omnem exposui; in primis, hæctenus quidem famam sparsam, ac si vir iste ex morbo decessisset; cùm verò longè aliter se res habeat, ac vir iste vivus valensq; sit, necessitatem mihi incumbere summam, ut illum quàm primum ad socios mecum reducam. Ubi enim fratri ipsius innotuerit, Virum istum hîc à me visum ac relictum esse, alia statim legatio ad ipsum deposcendum subsequetur. Povvhatan ægrius isthæc ferens: una, inquit, ex filiabus meis penes vos est, quod æquo animo hæctenus sanè tuli: vos verò ferre neutiquâ potestis, ut unicus iste Anglus, quæ in mea habeo potestate, mecum remaneat:

Hinc tanta vos urget necessitas, ut vel confestim domum abducendus, vel pacta fœderaque violanda sint: Agite ergo, quandoquidem tanta vobis incumbit necessitas, abeat vobiscum Anglus ille, sed domi maneat satellites mei, quos incolumitatis ergò vobis adjungere decreveram: ipsi, si quid in via periculi obvenerit, videritis.

Tum ego, me potius absque illo iturum esse dixi, licet viæ satis gnarus essem, nec ullum periculum extimescerem. Siquidem salvo atque incolumi domum redire non daretur, id Regi ejusq; subditis, vindictam exposcentibus Anglis, luendum fore; imò fratri suo Regiq; adeò ipsi haud leviculam suspicionem de animo ejus subdubitandi allatum iri, si nullo aut certè exiguo personæ meæ respectu habito, absque conductu salvo dimitteret. Rex ad illa nihil regerens, sed animo turbato à me discedens, ad cœnæ usque tempus ne verbulo quidem me dignatus est: tum verò portiuncula ciborum, ipsi in cœnam præparatorum, me donavit.

Inde semper eodem honore, eadem, ut antea, gratia me profecurus est, dimissionis verò meæ ne verbulo quidem meminit, donec sub mediam noctem me puerumque meum invisens, ex somno expergefaceret ac mentem suam nobis declararet: Pe paschecharem nimirum cum alio quodam ex suis sequenti luce domum nos reducturos: illud verò serio mihi injungebat, ut ad fratrem suum reversus, de certis quibusdam rebus prope diem sibi transmittendis ipsum commonefacerem. Erant hæc decem Cupri Laminæ, novacula unà, uncus ferreus aucupio idoneus, lapis molaris tantæ magnitudinis, ut à quatuor aut quinque viris commodè aufportari posset, hunc enim rebus suis sufficere. Præterea flagitabat duos eburneos pectines, quod ejusmodi res à Capitaneo Neoporto semper obtinisset. Ligneos enim pectines, à quodam ex suis, affabrè satis incidi posse. Ad hæc centum hamos, aut siquidem sine detrimento eo carere posset integrum apparatus piscatorium: denique felem canemque unum. Quæ omnia ubi bona cum fratris sui gratia impetrasset, daturum se operam, ut remissis preciosis aliquot pellibus, quæ necdum in promptu sint, gratum suum animum declararet. Pelles quidem istas nondum in promptu esse asserebat, verum illarum ingentem copiam certo quodam in loco asservari intellexeram, quas tamen diffidentia ac odio quodam

nostri extimulatus mittere detrectabat, donec rerum suarum satageret, ac mercium nostrarum usumfructum percepisset.

C. A. P.

CAP. XVII.

POSTEA QUAM negocia isthęc mihi conficienda commisisset, sub discessum meum denuò me interrogat: num etiam rerum mihi demandatarum omnium & singularum satis essem memor: ac responso nudo non contentus, ut rerum esset certior, subinde singula me repetere; ac veritus ne quid eorum per oblivionem mihi excideret, productis pugillaribus eadem à me inscribi voluit. Pugillares isti eleganter erant compacti, ut cum nulli Regis infervirent usui, mihi eos dono dari expeterem. Verùm ille hos admodum charos sibi dixit, ut pote quos externis ad sese venientibus honoris ergo commonstrare soleat. Itaq; speciatim singula in adversaria meã retuli, quod ubi vidit æquo animo à nobis discessit.

Mane summo expergefatti ad iter nos accinximus: Ante abitum verò jentaculum unà cum Rege nobis capiendum fuit: quod erat Gallina Indica probè elixa. Postea pro viatico integram gallinam Turcicam, præter alias ciborum reliquias ac tres panum cophinos nobis obtulit. Cùm jam in procinctu starem, unicuiq; nostrum dextrè elaboratam pellem cervinam, ut albedine ipsam quoque nivem superaret, donavit: ac totidem genero filiaq; suã transmisit. Tandem me interrogabat, an commissa negocia etiamnum memoria tenerem, quæ cum ordine recensendo minimè mihi effluxisse ostenderem, Utiq; fratri suo abundè satisfactum esse, se sperare dixit: sin minùs, trium dierum itinere progressurum ulterius, nec ullum unquam Anglum in conspectum suum admissurum. Alias, quotiescunque legatos mittere visum fuerit, illos honorificè exceptum, ac pro virili postulatis eorum satisfactum iri. His dictis sua manu ad latus fluminis nos deduxit, atque ita circiter decimam extremum vale nobis dicens discessit: nos verò nocte insequenti Bermudam feliciter rediimus.

Hunc discursum ea, qua potui, pro materia rei, brevitate huc inferendum censui, ut constaret omnibus quàm, cautus in observandis pacis conditionibus sit Powhatan cùmque plures id ex me scire flagitarint, non dubito, quin iis, quorum maximi interest, opera hæc mea grata sit futura. Animus certè Regis ex responso ejus ad postulata, ut & ex comteatu per regiones ipsius liberrimo satis patet. Quamvis enim palantes barbari nobis obviam procederent, nullo tamen damno nos afficiebant: cū antea nihil ipsis fuisset jucundius, quàm vindictã de nobis sumerea, atq; quod animum crudelitatis ac malitiæ cupidum explere potuisset. Itaque cùm jam tuta sint omnia, procul dubio, brevi tempore singulares Coloniae nostræ successus atque egregia incrementa elucescent: quæ vel mihi ipsi, licet maximas Deo agam gratias, quod in hisce regionibus, quas vel adire pleriq; verentur, sedem mihi fixam destinarit: mihi ipsi, inquam animum addere poterunt, vel ad tertiam expeditionem eò loci suscipiendam, siquidem præter omnium opinionem, Deus in conversione miserimæ istius nationis gloriam suam illustrari voluerit, ex quâ, ut ex reliquis Indorum gentibus, aliquos ad æternam salutem electos nullus dubito. Quin beatos illos prædico, quorum operã ad miseros istos homines luce veritatis collustrandos, uti decreverit.

Spe insuper ducor bona, omnes honestatis avidos, ad opem miseris ferendam, hac mea oratione tanquam classico excitatum iri. Me quod attinet, ut integrum jam quinquennium operam meam Coloniae istius promovendae addixi, sic etiamnum, dummodo commodae occasiones sese dederint, me meaque omnia ad tam pias causas offero, vel alios eò missurus, vel ipse, siquidem id necessitas flagitet, ad negocia obeunda rediturus. Hisce
Vale & frueri.

V E R A

VERA AC SOLIDA DESCRI-
PTIO NAVIGATIONIS IN NOVAM AN-
GLIAM, QUÆ AMERICÆ PARS IN SEPTENTRIONALI
Indiæ plaga sita est, sub Capitaneo Johanne Schmidt, Equite ac Admirali
ejusdem regionis.

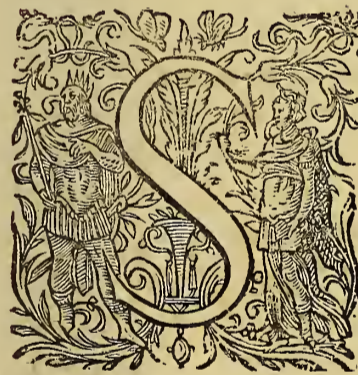
CUI ADDITUS.

*Brevis Discursus, qua ratione modò dictus Capitaneus, in secunda expeditione à Gallis captus, tan-
demque liberatus sit: adhuc quis modernus Novæ Angliæ sit status: Quæ omnia
Anno 1616. contigerunt.*

PRÆFATIO

AD

AMPLISSIMOS, PRUDENTISSIMOS
VIROS, NOVÆ ANGLIÆ IN CIVITATIBUS, LON-
DINO, BRISCOVIA, EXCETRA, PLEIMUTHO, DARTMUTHO, BASTABLIA, TOTNEISA
&c. aliisque totius regni Angliæ portibus atque emporiis, Patronos ac Commissarios,
Dominos atque amicos suos carissimos.

*S*i parva illa animalcula formica atque apicula solerti labore atque indu-
stria, victum atque alimenta sibi necessaria comparant: multò magis id
ab homine requiritur: imò si ignavum fucos pecus, qui laborum præmia
suffurantur, quàm longissimè profligant atque acerrimè persequuntur: nec
homines eam ob causam reprehendi debent. Certè in abveariis, in quibus
major ignavorum fucorum, quàm solertium apicularum cernitur copia,
parùm reperitur mellis. Ita quoque regio ista infelix est, quæ plures ignavos
ventres, quàm sedulas manus alere cogitur. Cum ergo horum insectorum
ab omnibus laudetur industria, meum quoque studium à nemine improba-
ri, sed excusari posse jure existimo. Quamvis fateri cogar, majus opera præcium me facturum fuisse, si quæ
dico, factis probem potius, quàm quæ sentio scriptis prodam. Quod si amplissimis opibus instructus domum
redissem, nullus mihi imputaretur error: nunc verò, cum pisces, prout oblatis fuerunt, boni consulere co-
actus fuerim vituperium mihi sustinendum est. At vellem, invidi mei adeò parati essent, oculos suos ex-
pendere; atque ego vitam fortunasque meas impendere paratus sum: aut tam studiosè sumptus ferrent,
atque usum fructum meorum laborum percipere satagunt: tum certè nullus dubitarem, (si quidem Deo
visum, me denuo Novam Angliam adire, ac re salva in patriam redire) quin plura re ipsa præstiturus,
quàm verbis hæctenus promiserim, atque ita abundè promissis meis satisfacturus essem. Neque verò

ego primus sum, qui per prodicionem à piratis interceptus sit. Quatuor isti probè armati milites, vel summos Heroas, Samsonem, Herculem, Alexandrum Magnum aggredi, ac in potestatem suam redigere potuissent. Nec est, quod quisquam, qui quidem maris aleam periclitari velit, ab ejusmodi casibus se immunem putet. Qui eandem mecum fortunam experiri nolit, huic, ut domi post fornacem desideat, suaserim. Ne verò ejus calumnie ac criminationes, cæptum meum, manumque auxiliarem, quam unice expeto, fortè impedirent, pauca hæc literis consignavi, quæ tamen non ante, quam ex Nova Anglia incolumis domum redissem, publici juris facere decreveram. Si quis verò, quod crebros de piscatura sermones injicio, me eam ob causam insignem Piscatorem aestimet; insignem mihi injuriam fecerit, cum ea dederit, ne per somnium quidem in mentem mihi unquam venerit. Novi enim quantum era lupinis distent; novi annulum aureum à grano hordeaceo æquè atque aurifaber, discernere. Piscatus interim novis istis commerciis non impediatur, sed potiùs promovebitur. Quicquid sit, rem deliberandam vobis propono, simulque locum indico commodum, in vestris finibus, sub vestra jurisdictione situm, quò oportune Colonia nova deduci possit: Idque ut faciat, non tantùm vires, facultas, authoritas, sed media quoque atque auxilia vobis suppetunt. Quid quod hac ratione terras hætenus incognitas uberius explorare, ac manifestare poteritis. In primis Regiæ majestatis Senatorum consilium, dein modò dictarum civitatum, qui eximium hoc opus sua ope promoverè dignati sunt, aliarumque, quæ eandem aleam subire volunt judicium ac responsum expeto atque expecto. Quia verò animadverti, quosdam relatione mea, veritati planè congrua, malè abuti; hoc qualicumq; scripto famam atque existimationem meam tueri coactus sum: Nec spero, quemquam fore, qui nullius adeò precii me Factorem existimet, ut rerum à me gestarum rationes ac causas reddere nequeam.

Vobis

addictissimus

JOHANNES SCHMIT.

CATA-

CATALOGUS NOMINUM CUM ANTIQUORUM, TUM RECENTIUM, QUIBUS OPPIDA & loca Novæ Angliæ jam modò à Serenissimo Principe CAROLO nuncupata sunt.

Antiqua

Recentia

Nomina oppidorum, ac locorum.

Cape Cod
Chawum
Accomack
Sagoquas
Massachusets Mount
Massachusets River
Tofaut
Regio nondum cognita
Naëmkek
Cape Trapigzanda
Aggawom
Smiti Insulæ
Passataquas
Accomminticus
Sassanowes mount
Sowocatuck
Bahana
Aucociscos mount
Aucocisco
Aumougheawen
Kinebeck
Sagadahock
Pemmæquid
Monahigan
Segocket.
Matinnack
Metinnicus
Mecadacut
Pennobscot
Nusket

Cape James, seu Jacobi promontorium.
Barwick
Plimuthum.
Oxonia
Chevithil, mons,
Carolus fluvius.
Fawmouthum.
Bristovv.
Bastable
Annæ promontorium.
Southamptonia.
Smiti insula.
Hulla.
Boston.
Snodon hill, mons,
Ipsvvitch.
Dartmouthum, Santvvich.
Schootes hil, mons,
The Base.
Cambridge.
Edenburgum.
Letham.
S. Jobannis Civitas.
Barnesiusulæ.
Norvvich.
Vvillovvbis Insulæ.
Hoglonis Insulæ.
Dunbarton.
Aberdon
Lovvmond.

GENUI.

GENUINA AC SOLIDA
 NOVÆ ANGLIÆ DESCRI-
 PTIO CONSIGNATA OPERA
 AC STUDIO

Capitanei Johannis Schmidii.

OSTERUAM mense Aprili, Anni 1614. Londino duabus navibus, quæ ad paucos quosdam mercatores pertinebant, solvissem; accidit, ut post haut ita longum temporis intervallum in Novam Angliam, quandam Americæ partem, prope Monachiggam insulam sub 43¹. gradu sitam, feliciter pertingerem. Animus nobis erat in regione ista, Balænas capere, atque auri cupriq; mineras vestigare: quod si hoc non succederet, ultimum in piscibus pellibusq; comparandis refugium habebamus, ut, prout caderet alea, extra damni periculum essemus constituti. Magnum certè ex Balænarum captura percipi potest emolumentum: harum ingentem conspeximus numerum, nec parum temporis iis comprehendendis impendimus, nec ullam tamen capere aut trucidare potuimus. Erant autem ex Jubartarum seu spuriarum, non verarum Balænarum genere, quæ pinnas, ossa, atque adipem, ut quidem speraveramus, suppeditant. Quod auri ærisq; fodinas attinet, rectius utiq; sibi consulisset Nauclerus noster, si aliam ad regionem, in qua ejusmodi divitiæ reperiuntur, cursum suum direxisset; verùm is harum rerum planè ignarus erat. Itaq; piscium pelliumq; instituta negotiatio, qui ultimus navigationis nostræ erat scopus. Quia autem serius adveneramus, ac longiorem moram in balænis capiendis traxeramus, nobis nec animadvertentibus, tempus piscandi commodissimum jam abierat. Putabamus enim omne tempus oportunum fore, quod eventus longè secus se habere demonstravit. Nam sub medium mensis Junii optima piscandi occasio jam diffluit: licet, mense Julio & Augusto, etiam quidam capiantur, tamen onerandis navibus, sumptibusq;, ut æquum est, refundendis neutiquam sufficiunt. Ex arefactis 40000. circiter, ex salis piscibus 7000. in navem intulimus. Dum igitur nautæ piscibus insidiarentur, mihi cum octo aut novem aliis à navi abesse licuit. Itaq; parvula quadam scapha hac illacq; littus prætervecti, nullius ferè precii merces, utpote 11000. fibrarum, 100. martium, totidemq; lutiarum pelles, easq; intra viginti Leucas Gallicas comparavimus. Ulterius orientem atq; occidentem versus progressi: in oriente quidem rem facere haud potuimus, quod vicinos haberent Gallos, qui longè præstantiores merces ipsis advehebant. Ad hæc in portu nobis opposito Domini Francisci Pophani navis hærebat, qui jam diu contracta cum incolis familiaritate, in ista regione negotiatus de rebus necessariis illis prospexerat. Ad quadraginta verò milliaria occidentem

versus,

versus duæ aliæ naves, eodem, quo nos ibi morabamur, tempore, ex cõmerciis suis quæstum fecerant uberrimum. Cùm igitur nihil amplius lucri ad nos rediturum videremus, ego quidem cum cymba quadam pellibus, adipe ac piscibus onustâ in Angliam iter relegi, quam sextò, à discessu nostro, mense feliciter attigi.

Optimi generis pisces statim divenditi sunt, centenarius, quinque Starlingiorum libris: qui verò vitium aliquod fecerant, 3. libris 50. solidis. Altera navis, piscibus arefactis onusta, occasionem in Hispaniam eundi præstolabatur, quorum quintale (centenarius autem duo cum dimidio Quintalia continet) quadraginta Regalibus nummis, ut quidem nautæ retulerunt, fuit venundatum.

Nunc ad regionis descriptionem accedamus. Nova Anglia, ea Americæ pars est, quæ in mari Atlantico è regione Novæ Albionis in Australi Oceano sita, à nobilissimo Domino Francisco Drako, in suo totius orbis ambitu primùm detecta est. Is autem hanc regionem Novam Angliã indigetavit, quod amplitudine Regno Angliæ responderet. Nova Frãcia ab hac regione versus Septentrionem, Virginia versus meridiem sita est, ut & reliquæ finitimæ provinciæ, Nova Granata, Hispania, Andelofia, totaq; Occidentalis India. Sæpiùs rogatus sum de statu, bonitate atq; amplitudine vastissimæ hujus regionis, qua ratione tam diu incognita latuerit, nec ullo præsidio ab Hispanis munita fuerit, aliâque hujusmodi. De his ego breviter meam exponam sententiam: veniam autem mihi dabit benevolus lector, si fortè an mea in iis recensendis simplicitas, tædium aliquod ipsi attulerit, quippe imperitis ac simplicibus hac in parte satisfacere volui.

Florida, finibus Indianorum quàm proximè adjacet, quam olim Galli magno suo damno insidere conati sunt. Amplitudine hæc regio, universam Angliam, Scotiam, Hyberniam ac Franciam longè superat, quamvis de ea Christianis parum constaret, nisi Clarissimi Hispani Ferdinandi de Soto mira industria, descriptione sua ad hæc terras investigandas facem aliquo modo prætulisset.

Virginia non est insula (ut multi existimant,) sed quædam Continentis pars, Floridæ finitima, cujus limites absq; ullius Christiani incolæ detrimento longiùs prorogari possunt: quod unicuiq; Regiæ majestatis indultu atq; privilegio permissum est. A 30. gradu, usq; ad 45. quousq; latera maris à meridionali Occidentis, versus Septentrionalem Orientis plagam porriguntur, 1500. circiter numerantur: si verò fluminis ductû sequaris numerus ultra 2000. milliaria excrescet. Ad 20 milliaria, intra regionem, nobilissimus totius orę portus, Chisapeak dictus, sese offert, cui Colonia adjacet. Inter utramq; verò tantum interjacet spaciū, ut trecentis hominum millibus hospitio excipiēdis, alendisque sufficiat. De his consule tabulam Geographicam, sub meo nomine typis editã. Porro versus meridiem protenditur ea pars, quæ sumptibus Gualtheri Ralegi per Rudolphum Lancium, ac doctissimum Mathematicum D. Thomam Heryotum detecta est.

Versus Septentrionem ad sex septēve gradus fluvius Sadagahok cernitur, ad quæ Colonia Occidentalis per Reverendum omnium virtutum splendore conspicuum virum, D. Johannem Poppamum, supremum Angliæ judicē deducta est. Extat typis impressa Capitanei Bartholomæi Gosnouldi de Elisabethę insulis, item alia de Pernaquid Capitanei Vvaymothi relatio: quorum diligentia posteritati probè consultum est.

Illud igitur tenendum, ex 2000 supradictis milliariibus, plusquàm dimidiã partē etiamnum latere incognitam, ac tantum latera finesq; maritimos istius regionis hætenus nobis innotuisse. Quod præcipuã optimaq; loca attinet, necdū ea cognoscere licuit, exceptis iis, quæ circa sinum Chisapeach, & fluvium Sagadahok reperiuntur.

Tantummodo obiter angulos amplissimæ hujus ditioris percurramus, qui ad navigabilem fluvium usque pontenduntur. Quot verò leucarum millia adhuc restant, de quibus plura indicare non possumus, quàm si fortè peregrinus aliquis, inter Angliam Franciamq; trajiciens, portus naviumq; stationes ac fluviorum ductus subnotarit. Ex quibus patet, toto cœlo errare illos, qui putant, quam primum aliquis Virginiam adierit, illum, quid Virginia sit, statim exploratum habere. Ne Hispanus quidem omnium istarum regionum, quæ territorio ipsius subjacent, perfectam habet notitiam. Columbus, Cortesius, Pizarus, Sotus, Magellanus aliiq; Novi orbis repertoires complures annos iis perlustrandis impenderunt, nec centesimam ejus partem potuerunt explorare.

Ut vero ad institutum nostrum redeamus, illa regionis pars, quam novam Angliam appellamus, intra 41. & 45. gradum sita est, ea autem, de qua hic nobis sermo est, à Pennobscot recta linea ad Cape Cod. 75. miliaribus porrigitur. Intra hos limites ad minimum quadraginta loca ædificiis extruendis perquam idonea in littore deprehendi. præterea 25. commodissimos portus, adhæc ducentas ferè insulas proceris arboribus confitas offendi. Quantum verò temporis mihi fuisset infumendum, si omnia accuratè ac pro rei necessitate contemplari ac perlustrare debuissem.

Potissimus versus Septentrionem locus, in quo nostræ quoq; colonix sedem elegimus est Pennobscot: Meridiem versus juxta maris latera, ac fluviorum decursus, invenimus Medacacut, Segockat, Pemmaquid, Nusconcus, Kenebeck, Sagadahok, & Aumoughcawgen: Has regiones incolunt, populi ex Segetago, Pagh huntanuck, Pocopasfun, Taughtanakagnet, Vvarbigganus, Massaquet, Maskerosqueck, Vvawewigweck, Mofboguen, Vvakoogo, Pasharanack &c. Huc pertinent etiam regiones Aucocisco, Accominticus, Passataquach, Aggawom, & Naembeck &c. Omnes hi, quantum mihi cognoscere licuit, linguâ parùm discrepant, idem omnibus vitæ ac reipublicæ modus, pleriq; tamen suo vivunt arbitrio, præcipuum tamen locum obtinent inter primores, Bashabes ex Pennobscot oriundi.

Proximè his adjacent, duæ amœnæ insulæ, si rectè memini, Matthahunts dictæ: Hæ fructibus, hortis agrisque nobiles integrum milliare à flumine in mare excurrunt. Postea sequuntur Torat, Massachusset, Pocapawmet, Quonahassit, Sagoquas, Nahapassumkeck, Topecut, Seccafaw, Totheet, Nasnocomacack, Accomach, Chawû: ac demum Cape Cod. His accedit Pavvmet, atq; Navvset, ejusdem originis ac linguæ cum Chavvumensibus. Reliqui appellantur Massachussets, alterius gentis, linguæ ac morum. Propter negociationes ac commercia, ut & domicilia, certas habent civitates, ac distinctos populos: atq; (ut ipsi asserunt, vel 20. mansiones totidèq; fluvios numerant, qui quâ longissimè in interiora regionis usq; ad limites viarum, fluminum, ipsiusq; adeò oceani, ubi fibras lustrasq; capiunt, extendantur. A Pennobscot, usq; ad Sagadahock latus maris in montes ac colles quos dâ affurgit, insulæ verò ex saxosis rupibus constant, quæ tamen omnis generis arboribus ad edes, naves, cymbasq; extruendas idoneis obteguntur, atq; incredibilem copiam variorum piscium, volucrum, fructuumq; optimorum in usum victumq; hominum suppeditant.

Inter Sagadahock, & Sovvokaduch duo aut ad summum tres reperiuntur sinus: inter hanc verò & Cape Cod, complures: in primis littus marinum à Massachusset, mox altis atque arenosis ripis, mox latis longisque tumulis in mare protuberantibus est distinctum, in quibus varii generis lapides, quadrati ad extruendas, scadule ad tegendas edes, ite glabri ad fornaces fusorias, in quibus vitrum ferrumq; liquatur, conficiendas, reperiuntur. Hæc pars quæ proximè accedit litt^o marinum prope *Devon Shire* Crediderim etiâ plerosq; hujus ore lapides, instar calcis, uri atq; usurpari posse. Adhæc passim ferri thalybisq; mineræ, sese exerunt.

Certè

Certè si fabri idonei, atq; artifices periti mihi ad manus essent, brevi temporis spacio, omnis generis naves extruerem, cum omnia ad hanc rem necessaria, decem aut 14. milliarium itinere comportari possint.

Ingenti cum admiratione arenosum littus, præruptos scopulos, ac rupes sumus intuiti, cum iis in locis nihilominus hortos agrosq; ab hominibus sanis, robustis ac bene constitutis probè excultos deprehenderemus: adhæc lignorum ibidem provenientium moles, piscium magnitudo, saluberrima aëris temperies (quippe ex viginti quinque viris duo duntaxat infirma utebantur valetudine, qui tamen, antequam eò proficiscerentur valetudinarii erant, unde non mirum, cum lectis cibisq; destitueremur, quòd recidivam passi sint) locum cum ob sanitatem, tum ob fertilitatem, maximè commendant. Dummodo media ad coloniam in hæc oras deducendam commoda sese offerrent, ego certè locum istum omnibus aliis præferrem, ac si necessitas id requireret, coloniam meis sumptibus alerem.

Præcipua negociatio, donec aliæ merces comparentur, ex piscibus instituenda erit, quæ mercatura licet in speciem vilis atq; abjecta esse videatur, tamen si diligenter eam persequaris, nec laborum ac molestiarum pertæsus fueris, fructum quæstumq; inde percipies longè uberrimum. Quis enim nescit Hollandos ab exiguis initiis, mercaturæ piscariæ potissimum beneficio, quam immensis sumptibus, duris laboribus alto mari inter horrendas sæpe tempestates prosequuti sunt, in tantum tamq; potentem populû excrevisse? An non per ejusmodi abjectarum mercium distractionem, ac cum Hanseaticis civitatibus commutationem, quæ ipsis ligna, linum, picem siccam ac liquidam, cannabem, coria, & id generis alia reddiderunt, eo potentia, virium ac divitiarum pervenerunt, ut nulli totius Europæ reipublicæ quicquam concedant? Ut taceam præclaras urbes, opimos pagos, fortissima propugnacula, navium merciumq; omnis generis, auri, argenti, unionum, margaritarum, serici, holoserici, aurati & similibus abundantiam, quas non in Indias Orientales & Occidentales, imò per totius orbis ambitum instituunt navigationes? Quas non multis ab annis in despectum ac detrimentû potentissimi totius orbis dõmini, terra mariq; suscipiunt expeditiones? Certè hæc cõtempta piscium negociatio maximum ad istas res gerendas momentum attulit. Alii alia proferat subsidia: piscatura ipsorum fuit minera, oceanus auri argentiq; fodina, qui eos ad tantum fastigiû extulit, ut jam in re nautica miraculo solertiæ, atq; exemplo perfectionis sint omnibus aliis nationibus. Quæstus ex piscatu primum illud mobile est, quod reliquas sphæras ad abundantia, potentia, honoris atq; admirationis apicè secum abripit. Haleces, Coddi, Afelli ac Lingii triplex ista negociatio est, ex qua tantas divitias totq; naves uti jam videre est, lucrati sunt, quippe cû inde (quod diligentius perpendi velim,) quotannis ad minimum sesqui millionè librarum Starlingicarum, id est 1,500,000. florenos Hollandicos percipiant. Præterea constat, illos naturâ sic comparatos, ut nihil ferè sub sole sit, ex cujus permutatione non lucrum aliquod capient.

Quot librarum milia ex Sturiis, Caviaris ac Straidis Anglicis acquirunt Hamburgenses, ac reliquæ civitates Anseaticæ? Hispani quotannis ad promontorium Candidum quinquaginta ablegant naves, quæ Porgestios, Mulletos, ac puttardos advehant.

Ex nuperrimè detectis regionibus octingentè quotannis naves vilibus ac macilentacutè piscibus, quos Belgæ atq; Angli *Urme Zann & Gorfisch* nominant: quæstus verò, qui inde redundat, ad minimum ultra quadringenties mille Starlingiorû libras exurgit.

Quòd si igitur in omnibus hisce locis tantum curæ ac laboris incolæ vili

huic piscium mercaturæ impendunt, cum tamen solum patrium ipsis cibum, potum, vestitum, ligna, ferrum, chalybem, picem siccam & liquidam, retia, plumbum, sal, linum aliæque id generis neququam suppeditent, sed ejusmodi merces per tertiam, quartam, sæpè quintam manum ex diversis regionibus expectare cogantur: Si, inquam isti homines, se suosque ex hoc negotio non tantum alere, sed ingentes quoque inde possunt cogere, cum tamen tertiam opes temporis partem ita, reditu ac in loco morâ inutiliter perdant; quid est, quod nostros animos potius quam Hollandorum, Hispanorum, Gallorum, aliorum reddat dubios? Hoc enim in loco necessaria alimenta nobis suppeditant, habemus omnis generis ligna ad scaphas, cymbas navesque extruendas idonea: pisces præ foribus præstò sunt; Nec desunt pix, bitumem, axungia, aliæque id generis, dummodo præparentur. Non est, quod hîc metuamus severos præfides ac Dominos, qui intolerandis vectigalibus nos gravent, aut multâ pecuniariis cupiant ire perditum. Nullus locus longis processibus: nihil impedimenti à contentiosis causidicis, qui de justitia multum diuque litigent: nec colonorum justo major est numerus, ut inde aliqua annonæ exacerbatio, aut legum corruptio metuenda sit. Usque adeò benevolo divina providentia hanc regionem lumine intuetur. Quicumque hanc regionem cupit incolere, huic liberum de rebus suis statuendi dominium ac arbitrium permittitur: ut quamvis ne hilum quidem possideret, tamen manuum suarum labore atque industria, nullo ferè negotio, brevi que temporis spacio, ad luculentas divitias possit emergere, dummodo tantum temporis atque curæ in re familiari curanda ponat, quantum in Anglia turpi ocio hæctenus consuevit indulgere.

Solum hujus regionis adeò fertile est, ut nulli toto orbe cedat. Multa equidem ac varia regna, regiones, urbes peregrinando perlustravi, sed nullum in iis animadverti quæstum, quem tellus suâ naturâ ac sponte suppeditaret; quicquid autem obtinent, id longo labore atque industria, arte atque experientia hominum indigentium sibi compararunt: Hæc regio suâ, quam Deus ipsi indidit, naturali bonitate, omnia ad victum hominis necessaria sponte absque ullo manuum labore ac molestia producit. Quantum verò spei, si interiores regionis partes plenius cognitæ, humana solertia, peritia ac labore colerentur ac confererentur? De quibus nullum relinquitur dubium, cum extrema maris latera, ipsique adeò anguli regionis tanto cum sænore commissa sibi semina refundant. Nihil dicam de piscatu ejus loci uberrimo; nulla enim navis vacua atque inanis ex his regionibus discedere cogitur, dummodo justum piscandi tempus non præterlabi sinat. Ac thesaurus quidem iste, qui ex piscatu colligitur, nunquam imminuitur, ejus scaturigo nunquam vastari, absumi aut obstrui potest. Quoniam igitur Hollandi Hanseaticis civitatibus, sibi ipsis, aliisque regionibus haleces, lingios, atque asellos: Hanseaticæ civitates maximæ Europæ parti Sturios atque Caviaros: Hispania & Lusitania Mullos & Putardos: Novus orbis contemptum piscium genus, Pauperem Janum: Norwegia & Polonia, picem, bitumen, malos & axungiam: Suecia & Russia ferrum ac linum: Francia & Hispania cannabim, vinum, chalybem, ferrum, atque oleum: Italia & Græcia sericum aliosque fructus suppeditant: Ausim ego confidenter affirmare, idque experientiâ edoctus, omnium istarum rerum materias, ex quibus constant, sua sponte in hisce regionibus nasci, ac feliciter provenire: imò omnia ista, aut certè potissima eorum pars multò citius uno hoc in loco vix 70. milliarium confecto itinere, quam in omnibus supradictis regionibus comparari possunt, dummodo ad eam rem necessaria adhibeantur.

Solum enim adeò sæcundum est, ut omnis generis frumentum, fruges, semina que:

quæ illi credideris serendo, plantando, quàm felicissimè producat. Illud autem lubens concesserim, non omnes fruges justam ac perfectam maturitatem assequi, ac teneriores plantas non semper frugem polliceri, quòd hisce in locis calor æstivus est remissior, frigus autem hybernus est intensius, quàm in nostris regionibus. Ipse ego istius rei periculum fieri: Mense Majo in edito quodam petrosæ insulæ loco, compluribus milliariibus à mari distito, hortum excolui, in quo omnia tam feliciter succreverunt, ut Junius ac Julius Mensis Lactucarum affatim nobis suppeditaret. Præterea in insulis aut peninsulis omnis generis armenta ac pecudes securè educari ac pabulo abundè sustentari possunt. Nec dubito, quin ab ipsis Barbaris, vilium mercularum precio, tantum frumenti impetraturus sim, quantum ad trecentorum virorum alimoniam sufficit: sin inhumanius (ut certè solent) sese gerant Barbari: quadraginta armati illos facile ad obsequium revocabunt, & ad annonam suppeditandam adigent: ex quibus ducenti, per novem menses, ad operas piscatorias adhiberi possent, donec de rebus necessariis abundè interim nobis prospiciatur.

Mense Martio, Aprili, Majo, usque ad medium Junii, Aselli magnâ copiâ hîc reperiuntur. Majo Junio, Julio & Augusto Mulli & Sturii capiuntur, ex quibus postea Caviaros & Puttardos conficiunt. Nec desunt Haleces, quarum aliquot in exenteratione Asellorum reperi, aliquot etiam retibus conclusi. Barbari autem incredibili copia eas ex mari petunt, ubi juxta littora magnis agminibus conglobantur. Sub finem Augusti, Septembris, Octobris ac Novëbris denuo Aselli, falsi pisces, ac quos Pauperem Janum vocant, magnâ copiâ sese offerunt. Unus ex his piscibus centenarius duobus aut tribus, quales in Novo orbe reperiuntur, longè præstat. In quocunque libuerit foro, pisces venales inveneris, multo ante, quàm in Novo orbe piscatus inchoetur, qui solo mense Julio fieri assolet.

Similiter, pisces falsos commodè ad diversa emporia in Lusitaniam deportare, ibidemq; divendere poteritis, priusquam Islandi vestri domum redeant. Islandi certè tempus oportunum sulcandi mare exactè tenentur observare: Hîc præ foribus duplum ad piscandum temporis vobis permittitur: Hîc singulis noctibus cum uxore & familia, quomodo & quandocunque libuerit ad luculentum focum in campi planicie, animo securo ac tranquillo somnum vobis licet capere: cum illis inter summas curas atq; molestias, mari turbido & turgido semper in navibus manendum sit.

Mulli tantâ hîc reperiuntur abundantia, ut quis unico jactu, vel centum retibus possit concludere. Qui ad promontorium Candidum capiuntur hamis, vix sesqui pedem longi sunt, qui verò hîc capiuntur, duos, tres aut quatuor pedes, quod ipsemet observavi, excedunt. Quidam etiam Esoces magno numero in ascensu fluminis deprehenderunt. Ea quoque æris est temperies, ut quovis tempore pisces in vivis asservari possint.

Barbarorum pueri ac puellæ, item tenuioris fortunæ homines ad labores possunt assue fieri, ut saltem pisces domum deferant, telam faciant, ac instrumenta piscatoribus necessaria præparent.

Sal quoque, absque ullo dubio hisce regionibus confici potest, si non prima opera ad libram, tamen tale, quod donec omnia rectius constituentur, usui nobis esse possit.

Naves advehere possunt vaccas, equos, capras, viliores pannos, & id genus alia, quibus hîc loci destituimur. Interim tanta piscium cogi poterit copia, ut quandocunq;

advenerint naves, plenam semper vecturam inveniant, nec diutiùs expectare teneatur. Id si fiat, licet precio conducantur nautæ, parum obfuerit. Mirum enim, si reditus hosce sumptus ferre non possit. Opera verò danda, ut cum primo vere isthuc appellant naves, sin minus, in hyemem provisio isthæc faciunda erit.

Derufis quibusdam baccis, Alkermes dictis, quarum in novo orbe libra 10. solidis Anglicis venit, hic autem 30. aut 40. æstimatur, magnus quotannis cogi posset cumulus. Nec parum lucri ex Cattis musciferis percipitur. Operæ enim precium feceris, si bonitatem ejus volueris explorare.

Ex fibris, lutris, martibus, nigris vulpibus earumq; pellibus, quæ omnes tantumdem valent, quotannis sex aut septem milliaria comparari possent, si ab ejusmodi commerciis Galli excluderentur. Hoc enim anno 15000. pelles ex hisce Septentrionalibus in Galliam translatae sunt, quod emolumentum omne nobis accederet, quippe qui ex ejusmodi negotiatione æquè ac Galli, rem facere possemus.

Mineralia, aurum, argentum, plumbum optimum, Crystallum, Alumen quod astringit, possem equidem multa de iis referre, siquidem id tutò mihi facere liceret. Ex officio aliquoties ejus rei periculum feci, ac genuina metalla hîc reperiri animadverti. Sed cum Alchimia gnarus haud sim, hîc me reprimo, nec plura affirmare ausim, quàm certò novi. Si quis autem officinam ferrariam hic exstruere vellet, materiae satis, ac lignorum abundè absque ullo precio posset obtinere. Ex quibus omnibus patet, facili negotio, absque labore ac molestia omnia ad Coloniae conservationem necessaria comparari posse, donec navigationum accedant subsidia, ac summè necessaria mari ad nos deferantur. Faceret huc non parùm Indianorum seu Barbarorum opera, si more debito ad piscatus, sementem faciendam, lignationes, aliosq; labores adhiberentur.

Verùm enim verò, ut ad singulares quasdam regionis partes accuratiùs describendas redeamus, cum ipse loca omnia necdum planè habeam cognita: neq; etiam perfèctè statum regionis potero delineare, præsertim, quod mare, aërem, varios fructus, populos, formam reipublicæ, religionem, jurisdictionem, limites, confœderatos aut hostes, aliaq; id generis attinet: sed ea tantùm proferam, quæ hinc inde ex variis linguis addiscere, atq; interea temporis, quo in hisce regionibus versatus, colligere potui.

Potissima Septentrionis pars, in qua ferè viximus, est sinus Pennobscot: is diversis populis habitatur, qui ex piscatu & venatu inter insulas per stagna & sylvas, in quibus magna fibrarum aliarumq; ferarum reperitur copia, vitam sustinent. Sinus hic magnas aliquot insulas, i. e. 6. 8. aut decem milliaria in longitudinem porrectas comprehendit, in quibus jucundissimi commodissimiq; portus inveniuntur. Versus Orientem habitant Tarrantines, capitales horum hostes, apud hos Galli sedem sibi delegerunt, ac paricum incolis jure vivunt.

Versus Septentrionalem Occidentis plagam à Pennobscot, ab altera parte altissimi montis jacet Mecaddacut, quod est propugnaculum contra Tarrantinorum incursionses extructum, montanae Pennobscoti regioni ac mari finitimum. Ex hoc loco omnes aliæ regiones ad 16. vel 18. milliaria distatæ prospiciuntur. Proximè adjacet *Segocket*, tum *Nustoncus*, *Pemmaquid*, & *Sagadahocke*: juxta hoc flumen, prope occidentalem Coloniam reperiuntur *Aunuckawgen*, *Rinnebeck*, aliaq; oppida, ut & agri complures frumento confiti. Posteaquam ad 40. aut 50. milliaria in longitudinem flumen hoc emensi sumus, præter prærupta litora, atq; incultas rupes, arboribus obsitas nihil reperimus. Quæ verò Barbari incolunt loca, solum habent pingue ac fertile. Occidentem versus ab hoc flumine

mine, regio *Aucocisco* in extremo angulo ampli ac profundi sinus prominet, quam plurimis amœnissimis insulis conspicua, quæ totam regionem in commodissimos aliquot portus distinguunt.

Sacrocotuk, huic vicina in angulo ampli ac sabulosi sinus conspicitur: quæ regio rupibus ac insulis referta, paucos eósque cymbis tantum excipiendis idoneos habet portus, quantum quidem mihi cognoscere licuit. Littus verò marinum, quatenus *Penobscotum* ac *Oriente* versus porrigitur, ex altis rupibus ac *Saxosis* insulis constat, in quibus tamen, quod merito mireris, solo tam duro ac pertinaci procerissimæ exurgunt arbores. Regio est deserto similis, plus horroris, quam voluptatis intuentibus afferens.

Interim mare istic loci piscibus maximè abundat, ac insulæ istæ desertæ optimis lignis, fontibus, fructibus, piscibus atque avibus, usque adeò divites sunt, ut facile inde colligi possit, quamvis marina littora ob rupes continuas, despecta sint, valles tamen, campos, atque interiora loca fertilitate nulli regioni quicquam concedere. Nec verò ullum sub sole regnum adeò fœcundum atque amœnum reperitur, quod non loca quædam deserta atque inculta obtineat. Adhæc *Nova Anglia* ejus est capacitatis, ut, siquidem universa coleretur, in complura regna, ac diversas regiones distingui possit.

Ubi in marino littore *Occidentem* versus progressus fueris, pervenies *Accominticum* ac *Passacaquacham*, qui duo portus cymbis minoribus excipien- tis accõmodi, præter iniqua ac *Saxosa* loca solum habent satis fœcundum. Hinc *Augoa* cernitur, de qua facile quis præposteram sententiam tulerit, cum sinu seu vado quodam à mari ambiatur, ac præruptis montibus disterneretur, nihilominus tamen, ut in editis sic demissis locis agri fertilissimi, omnisq; generis optimæ fruges reperiuntur. *Oriente* versus insula quædam ad duo vel tria milliaria extenditur, hæc solum habet paludosum ac graminosum, pascuis haud incommodum: hortensibus fructibus, moris quercubusque, ex quibus scaphæ, imò domus, loco tam securo, extrui possent, circumseptum.

Naimkeck, licet fundum habeat magis scopulosum, atque *Augoa*, ubi sabulum prædominat, nihilominus tamen ob portus aliarumque rerum commoditates celebratur: quantus verò incolarum numerus sit, nondum addiscere licuit. Hinc usq; ad mare totius regionis metropolis *Tragabigzanda*, tribus insulis circumdata porrigitur, quæ tria Furcarum capita appellantur: Versus *Septentrionem* amplius quidam sinus patet, in quo domicilia aliquot, ut & agros frumento consitos reperimus: hujus loci incolæ de magno quodam fluvio referebant, juxta quem ædes ad minimum triginta extructæ essent, quarum Domini dominium in istas regiones obrinerent: Quia verò Galli commerciis suis isto in loco nos præverterant, ulterius ad loca ista contemplanda progredi consultum haud putavimus. Insulæ *Matthnutz* *Occidentem* versus ab hoc sinu diffita portum omni procul dubio habent commodissimum. Latus marinum maximam partem insublime assurgit, littus sabulosum est. In hac ora è longinquo fundi lati ac fœcundi, ut & homines commoda corporis proportione præditi magnâ copiâ conspiciuntur. Verum cum Galli sextam jam hebdomadam ibi moram traherent, occasio sese haud obtulit, diligentius de incolarum moribus ac numero, ac quousq; fluvius in interiora regionis ascenderet, percontandi. Incolæ hujus loci admodum sunt benigni atque humani, ad iram verò provocati, fortes ac strenui.

Cum enim unum ex iis fortè offendissemus, is cum tribus aliis ultra portum *Quonahassit* ad scopulos quosdam, quos præterire cogebamur, advectus tanto furore tela sua in nos evibravit, ut vix indemnes periculum effugere possemus.

Porro *Accomakum* itur, qui portus est tutissimus ac commodissimus: huic loco præter incolarum solertiam nihil deest. Homines sunt comes ac valdè placabiles: cum enim levi de causa pugna inter nos ac quadraginta aut quinquaginta Barbaros oborta esset, licet complures ex iis malè mulctarentur, quidam etiam ad mortem usque cæderentur: illi post unius horæ spacium in gratiam nobiscum redierunt. *Cape Cod*, quod nunc Jacobi promontorium dicitur, huic quam proximè adjacet: regio est ex arenarum tumulis edita, tædiferis aliisq; vilibus fruticibus obsita: portum verò contra procellas ac tempestatum injurias longè habet securissimum.

Promontorium hoc ab uno latere mari, ab altero, amplo quodam sinu, instar falcis stringitur: Huic vicini sunt Pavmetenses, interiores verò regionis partes Chavumenses incolunt. Meridiem versus, ac sub Meridionali Occidentis plaga periculosa brevìa fundo sabuloso, & salebroso in mare longius excurrunt: hæc dum circumirem, quam proximè littus fundum ad 30. orgiyas, atque alveum satis fortem deprehendi, quod indicio erat, transitum isto in loco reperiri, in quo æstivo hybernoq; tempore optimi maximique pisces intercipi possent. Barbari autem ejusmodi transitum ibi reperiri negabant, brevìa ista ab alveo Pavmeti in Nauseto insula congesta, longius demum exporrigi affirmantes: cum tamen ipsi vadum, quo eatur ad mare ignorarèt. Hinc *Capavaccam* itur, quæ regio mineris, cupro, frumento, atque incolis abundans, postremo hoc anno à me detecta est: Idq; non sine meo periculo, quod nunc silentio præterire lubet, donec commodior istius commemorandi sese, Deo ita volente, offerat locus.

Ajunt Massachusetas interdum cum Pennobscotensibus Bashabis bellum gerere solitos, atque etiamnum Chavumenses, eorumq; confæderatos hostili odio prosequi: Verùm moderno tempore amicitiam inter se colunt, atque in finibus liberè commercia mutua exercent. Neque enim longinquiora itinera, quam à Pennobscoto usque ad *Capo Cod* suscipiunt, rarò Massachevvetum usque versus Septentrionem progrediuntur. Hic frumenti sementem facere incipiunt, quæ præsertim in meridionalibus locis usq; adeò feliciter provenit, ut Septentrionales, quantumcunq; libuerit frumenti, ac hyeme majorem etiam piscium aviumq; copiam ab iis possint impetrare.

Insulæ montesq; maximè notabiles, ex quibus tanquam certis signis regio hæc ab aliis internosci potest, sunt hæ: insula maximè elevata est *Sorico*, in sinu Pennobscotano: tres verò insulæ, unà cum rupe quadam haud procul à *Matinnaco*, longius in mare protenduntur. *Metinnicus* tres planæ insulæ sunt, inter quas & *Monahigam* scopulus quidam interjacet. Hæc verò est alta quædam ac rotunda insula, inter quam & aliam quandam *Monanis* diætam parvus portus conspicitur. In *Domevillæ* insulis aliis adhuc reperitur portus, *Sagadahock* fluvius per *Satquinum* notus est, ad cujus ostium quatuor vel quinque insulæ assurgunt. *Schmitti* insulæ, cumulum quendam insularum, à se invicem diremptarum *Accominticum* versus efficiunt. *Turcarum capita* tres sunt insulæ in latere maris, quæ quam longissimè conspici possunt. Potissima verò totiùs regionis promontoria, sunt *Cape Tragabigzanda*, & *Cape Cod* Flumina maximam partem limpida ex interioribus regionis partibus promanant.

Herbarum fructuumq; diversæ admodum istis in locis nascuntur species, utpote Alkermes, cujus baccæ uvis passulis haud multum absimiles sunt, mora, uvæ, ribes, gros-

grossellæ, pruna, nuces juglandes, castanæ, avellanæ, &c. item cucurbitæ, cucumeres, fraga, fabæ, pisa, atque olyra, quam Maytz vocant, ut & duplex lini genus, ex quo retia, lintea ac reltes conficiunt.

Inter arbores primus locus debetur quercubus, quarum tamen pro foli differentia magnum est discrimen: præterea pini, tædæ, nuces, castanæ, betulæ, fraxini, ulmi, cupressi, mori, pruni, coryli, Sassefras, aliæq; id genus arbores ibidem reperiuntur.

Aquilæ, gryphones, accipitrum diversa genera, grues, anferes, onocrotali, anates, majores & minores, gaviæ, gallinæ indicæ, mergi, aliæq; aves complutes, quarum nomina latinis auribus ignota sunt.

Balænæ, Grampii, Delphines, Turbidæ, qui pisces cornuti sunt; sturii, aselli, haleces, mulli, anguillæ, cancri marini ac fluviatiles, muscoli, ostreæ, aliiq; exotici, nostróque orbe peregrini pisces.

Mus, animal est cervo majus, in sylvis errans, colore subrufo ac cineritio; sibræ, nigri lupi ac vulpes, Arongconds, cati sylvestres, ursi, lutræ, martes, feles musciferæ, atq; insecta infinita, quorum nomina me fugiunt.

Omnia hæc quovis anni tēpore in regione ista reperiuntur: quia verò olim illorum numerus parum fuit imminutus, nuncq; demum usurpari cœperunt, isthæc magno numero capta solent arefacere. Sæpe in depresso littore aut caverna arenosa, tanta cancrorum marinorum vis comprehenditur, ut iis integras scaphas complere possis.

Nec ulla ferè in insula reperitur, in qua non fructus, aves, cancri, muscoli, qui aquâ minus profundo in solo subsidere amant, inveniantur. In portu, quo nos utebamur, parvus puer ad clavum sedens brevi temporis spacio tantam optimorum piscium cœperit copiam, ut in unius diei cibum sex vel decem personis facilè possint sufficere: retibus verò vel mille pisces unico jactu concludebamus.

Ac ne locus quidem tota regione reperitur, ubi projecto hamo piscatorio, non continuo unum ex optimis maximisq; piscibus, utpote Asellis, makarellis aliis, possis intercipere. In diversis anfractibus maris tantam mullorum copiam, vir unus reti concluderit, quantam summo conatu ad littus potest pertrahere. Fluvii item nulli sunt, in quibus non summa Sturiorum atq; esocum reperiatur abundantia, dummodo justum illorum tempus observetur. Toto ferè piscatus nostri tempore annonæ nostræ erat modicum panis aceto mistum. Nihilominus integrum ferè Julii Mensẽ, quo tempore piscatus paulatim decrescit, indies strenuè opus fecimus, sub dio noctes in insulis traximus, atq; obviũ quemvis cibum arripuimus, nec quicquam inde ad nos rediit detrimenti. Non tamen ulli author sum, ut eundem vitæ suæ sequatur modum, nisi eò extrema ipsum adigat necessitas: interim morte dignum censeo, qui corporis robore viriumq; integritate præditus hisce in locis victum sibi comparare nequeat, cum rerum ad vitam sustentandam necessariarum abundantibus copiis hæc regio affluat.

Quis enim majorem unquam fecerit quæstum, quam si quis, cui aliàs cum inopia atq; egestate conflictandum, ac victus durissimo manuum labore comparandus est; fortunæ melioris subeat aleam, in hæc regiones transeat, iisq; terris excolendis incumbat, quas vitæ corporis impendio primus occupavit.

Quid optatius ejusmodi ingenio possit accidere, quàm regionem hæctenus incul-tam, Dei benedictione, suaq; virtute absq; injuria ac detrimento occupatam in lætam posteritatis spem colere atq; exornare? Quod officium Deo gratius, proximo utilius

H

atq;

atq; salutarius præstiterit, si quidem scintilla veræ fidei, atq; in religionem zeli in ipso sit reliqua, quàm si miseros ac barbaros istos homines, ad Deum Creatorem suum convertere, ejus notitiam, dilectionem, reverentiam ac timorem in eorum animis excitare; ad Christi unici nostri Salvatoris ac servatoris agnitionem adducere, atque ab aggreffi ad humaniorem vitæ modum revocare possit? Certè labor hic debita cum prudentia susceptus, duplo aut triplo majus operâ præmium refundet. Quid honestius, quid præclarius, quàm rem hæcenus occultam atque incognitam manifestare atque in lucem proferre, item civitates condere, colonias deducere, ignaros convertere, stolidos instituire, injusta corrigere, ad virtutem assuefacere, aliud adhuc regnum patrio solo adjicere, ocium prohibere, injuriam à proximo propulsare, perpetuam laudis suæ materiam posteris relinquere? Considera, quod principium, quis finis omnium monarchiarum fuerit? Certè ad hanc regulam ac scopum omnia illorum consilia dirigebantur. Quos non labores virtutis, commodi publici, ac salutis patriæ promovendæ causa exantlarunt? Exemplum proferam, Quid Romanos ad tantam monarchiam evexit? Certè juventutis exercitia, non intemperantia domi, sed pericula foris: cui accedebat justitia ac prudentia longo rerum usu acquisita. Quid eorundem ruinam atque interitum acceleravit? Ocii abundantia, patrum in liberos negligentia, Magistratuum reipublicæ administrandæ gnarorum penuria, sui ipsorum ob immeritos honores admiratio, laborum fideliter impensorum contemptus, intestina inter se odia, politica diffidentia, externa in speciem probitas, sed clandestina iniquitas. Hac ratione gloriam rerum gestarû à majoribus multis annis partam brevi temporis spacio perdiderunt. Illi quidem virtute & industria heroes ac domini totius orbis constituebantur: hi vero vitiis ac voluptatibus enervati mancipia suorum servorum facti sunt. Atque hoc illud discrimen est, quod inter armorum in acie usum, & lapidea monumenta, inter auream secundæ, & plumbeam adversæ sortis aram, inter justitiam & injustitiam seu perniciem, corpus & umbram, verba & facta, experientiam & opinionem, publicæ salutis incrementa, virtutum deniq; fructum ac vitiorum eventum cernitur.

Quisnam igitur sanæ mentis domi potiùs in ocio delituerit, atque ubi edendo, bibendo, dormiendo genio satis indultum vitæ finem exoptarit? Quis rem à proavis honestè partam ac relictam sua negligentia ac prodigalitate profuderit? quis malit dignitatem suam in miseria sordescere, quam virtus honorificè tueri possit? quis in extrema paupertate de fumosis majorum imaginibus ac nobili prosapia gloriatur? Quid attinet inani pompa deceptum cordis animiq; penetralia, ignominiosa defectio, ludis scurrilibus, alea, nugisq; nugacissimis propalare, alienam sectari quadram, ac parasitorum more prandia ac cornas magnatum captare? Quid juvat amicos fallacibus promissis, aureis montibus, naso adunco suspendere: hinc inde mutuum sumere, quod nunquam animus sit solvere: legibus ac statutis contumaciter vita moribusque repugnare, illustri aliquo scelere patriæ labem atque infamiam aspergere: seipso abuti, atque in penuria ad restim adigi? Quæ vasa, fratrum germanorum, imò etiam parentum mortem, ne dicam condemnationem, exoptare, dummodo eorum fortunis uti frui liceat, quamvis quæ in mundo honoris ac gloriæ cupidos maneat præmia sit in propatulo.

Oro autem atque obtestor omnes ac singulos ne quis à me se læsum putet, sed ut monita mea ex fido animo profecta boni consulat, quippe qui omnibus bene, nemini malè velim ac voveam.

Interim nullus dubito complures pio huic negotio favere, ac faciliè ad istud conficiendum permoveri posse, quibus certè animus nunquam deesset, dummodo ditiores sùptus facere non detrectarent: alioquin pericula ne utiquam subterfugerent, sed ulterius etiam Colonia vestrè auspiciâ proferrent. O cecam verò parentum stoliditatè! ô nimiam indulgentiâ, aut in liberis educâdis sorditiè ac segnitiam, qui turpi in ocio frenos liberorum petulantie laxatis, donec ipsi in vos imperium sibi arrogèt, atq; in eam feritatem degenerent, ut nihil magis quàm ultima parentum fata in votis habeant. Quid obstat, quò minùs tam pio huic negotio filios vestros adhibeatis? Tempus erit, quo illos uspiam latere desiderabitis, ut laquei supplicium possint effugere, licet quotannis 300. circiter florenos inutili sumptu prodegerint, atq; abligurierint. Quid prohibet ergo, quò minùs illos hanc fortunâ periclitari patiamini? qua, si vestra ope atq; prudentia rectè usi fuerint, non solù dignitatem suâ honestè tueri, verù etiâ ipsos vos parentes præcurrere poterunt.

Non usq; adeò delicatè à parètib; sum educatus, copiâ atq; emolumentù degustavi, etiâ inopiam ac detrimentù perpeffus atq; expertus sum. Itaq; cù mihi ipsi nòdum satisfaciâ, ad nova hæc incepta persequenda abripior. Neq; ignarus sum, parù me mea industria gratie apud plerosq; initurù: imò plerosq; in istac esse sentètia, se toti mundo opinionè prudentie ac sapientie allaturos, dùmmodo subtilibus, sed revera futilibus suis cavillis consilia mea carpere atq; eludere possint. Etianum spe ducor bona, rationes modò à me allatas apud aliquos saltè tantum ponderis habituras, ut opem mihi in hoc negotio minimè sint denegaturi, sed qui modò talpis sunt cæciores ipsi vècordiâ ac diffidentiam suam possint agnoscere, potius spe lucri, quàm religionis, charitatis ac publici còmodi causa in coloniæ istius deductionem consensisse. Quid ad me rediret utilitatis, si me ipsum, imò Regiam majestatem, illustres ordines, amicos benevolos, ipsamq; adeò patriâ inani spe lactarem. Cùm igitur intellexerim Regiâ Majestatem in hoc negociù quàm clementissimè consensisse, optarim equidem hunc conatum nostrù à locupletibus honestatis amantibus ac solertibus ingeniis promoveri. Si caveri sibi idoneè à me postulent, nò tergiverfor. Nemini tamen author sum, ut solus tam longinquù iter ingrediatur, ipsum me itineris comitè offero: nec deserâ illos in solo peregrino, sed unà cum ipsis manebo, eandèq; fortunè aleam experiar. Nò consulâ in medium, ut imprudenti ac temerario cœpto ejusmodi ineatur via, quæ ærûnarum satis nobis esset allatura; sed dùmmodo ea, quâ dixi, fiat provisio, non dubito, quin de cibo aliisq; rebus necessariis abundè sibi prospectù omnes fassuri sint: Sin ex voto succedant omnia, nullum aliud exposco præmiù, quàm quod laborù fructus sua sponte secù afferet: Ad hæc si cui exacto anno hujus regionis tædium oboriat: huic unà cù refusione sumptuù liberam discedendi permittâ facultatem. De colonis verò nulla me sollicitudo angeret, qui magno numero còfluerent, dùmmodo quæ mihi de isthac regione cognita sunt ipsis quoq; innotuissent Nec quenquam à laudabili atq; ordinaria rei familiaris administratione, ut mecum in Novâ Angliam abeat, inibiq; conatus meos promoveat, cupio abducere. Neminem quoq; absterreat, labores istic loci fore intolerabiles, quanquam ut dictù divitiè solo labore atq; industria cõparari soleât. Illud enim ausim affirmare, quâ plurimos in Anglia reperiri, qui inanium voluptatù cœno immerfi plus laboris atq; operæ in iis vestigandis collocent, quàm hîc ad immensas opes cogendas requiratur. Interim plerumq; dimidio minùs voluptatis atq; emolumentì, quàm detrimenti percipiunt. Omnia hîc tuo inserviunt lucro, quæ in Anglia sumptus, ac damna sæpe important maxima. Hîc tellus aureaq; libertas sua sponte profert, quæ Anglis aut planè negata aut summis impensis comparanda sunt. Quid

jucundius, quàm suo in prædio quemq; agros, hortos, vineas, fruges herbasq; serere, colere, atq; suo arbitrio instaurare, naves extruere, aliaq; id generis negocia obire &c. Præforibus delicias quærere, sua ipsius navi in altum provehi, ac nullo negotio, hamulo piscatorio optimi generis pisces intercipere posse? Quid amœnius, quàm duobus nummis sex, imò duodecim sæpè nummos lucrari? Ignavum enim piscatorem esse oportet, qui non unius diei spacio centum, ducentos trecentosve Asellos possit capere, qui exenterati atq; arefacti postea eodem in loco decem, in Anglia vero 20. solidis, quàm libentissimè veneunt: annon igitur tantum lucri quilibet servus, herus, aut mercator boni pro rato consulere. Imò si quis in septimana triduum labori gnaviter incumbat, plus lucrabitur, quam familiæ alendæ necessitas exiget, nisi nimia prodigalitate, quæ labore parta sunt, velint inutiliter profudere. Quid igitur de fabricis lignariis, lapicidis, hortulanis, sartoribus, ferrariis, nautis aliisq; opificibus dicam? annon summo oblectamento ac lucro sibi ducent, si vel unicum in die horam piscatum prodeant, quo temporis spacio tantum piscium capient numerum, ut in victum toti familiæ integram septimanam sufficiat. Ac licet ipsi pisces istos fastidiant, cum præstantiorum ciborum delicia isthic affluant, illos nihilominus cum piscatoribus ac mercatoribus pro aliis, quas advehunt, mercibus, poterunt commutare. Præterea non parùm oblectationis affert, si quis cœlo sereno atque amœno ab una insula in aliam per fluvios ac stagna trajicere, aërem mutare atque animum recreare, imò eadem opera rem acquæstum facere possit. Licet enim haud omnes piscibus insidiari norint ac soleant, tamen aliis in rebus necessitati suæ consulere, delicias ac lucrum quærere poterunt. Cujuscunq; enim ordinis, fortunæ, atq; opificii homines sint, cuilibet integrum est, suum quærere commodum, cum omnia ad victum necessaria, benefica parens natura larga manu isthic loci suppeditet.

Nobiles atq; equestri ordinis viri variis exercitiis ludicris animum oblectare possunt: indies enim loca incognita sylvasq; remotas venandi, piscandi, aucupandi gratia adire licet. Videas in amœnis portibus sex, septem aut octo ex fero genere accipitres, ex alto præcipientes ferri, ac duas circiter horas piscium capitibus advolutos escam quærere. In interioribus locis imbelles aves persequuntur, ad unco rostro contundunt atq; humi prosternunt, ut ut autem sint feri, facili negotio cicurari possunt. Neque oblectamenta hæc cum tot molestiis ac vexationibus sunt conjuncta, ut in Anglia, ubi qui Aucupium sectantur, continuis vigiliis, fame, siti macerantur, equitando, currendo atq; hinc inde divagando delassantur, ac sæpè in manifestum vitæ periculum adducuntur, cum tamen vix accipitrem unum habeant obvium, ne dum ullum capiant. Ad hæc præter venandi exercitium, sylvæ, montes, stagna, fluvii, non solum jucundæ ac sufficienti mentis recreationi inserviunt, sed optimam quoq; alimoniam suppeditant, quarum pelles magno cum sænore divendi, eodemq; precio, cum Capitanei alicujus stipendio æstimari solent.

Quod agricolas aliosq; operarios attinet, qui serendis frugibus, cannabe, rapis, pastinacis, brassicis aliisq; oleribus occupantur, certè facillimo negotio se suosq; possunt alere. Agri enim gratis fere illis elocantur, vix 20. 30. 40. aut 50. pendunt solidos, ut ex iis non solum commodè vivere, sed ad amplas quoque divitias possint pertinere. Mirum itaq; mihi videtur, si quis in tanta omnium rerum copiâ ad inopiam redigatur.

Neque tamen eò mea pertinet oratio, ac si filios à parentibus, maritos ab uxoribus, servos à Dominis velim aufugere; sed de iis loquor, qui bona cum pace ac venia sese in-

vicem possunt deferere; aut si qui in civitatibus, pagis, aut dioccesibus 13. aut 14. annorum orphani reperiantur: aut si qui conjuges ægrè se suosq; hinc possint alere, hos longè commodius in Nova Anglia victuros existimo. Apprimè verò necessarium duco, antequam isti certo cuidam dominio adjudicentur, ut de viribus mediisq; domos extruendi, subditos tutandi, ac de rebus necessariis iisdem prospiciendi satis constet, nec ante ullum in locū colonia deducatur. Quem in finem consultū foret, propugnaculum quoddam extrui, priusquàm negocium istud inchoaretur. Danda quoque opera, ut in promptu sint fabri lignarii, latomi, piscatores, aucupes, hortulani, textores, netrices, sartores, aliiq; id genus artifices, quibus pro uniuscujusq; opificii consuetudine, 10. 11. aut 12. pueri in disciplinam tradi possent, ut ubi isti sub magistris artem quisq; suam imbibisset, illam alios postea posset edocere. Certè hac ratione publico regis, patriæ, ipsorumq; opificum commodo foret prospectum, cum ita tam ad magistrōs, quàm ministros non parùm utilitatis redeat.

Liber in immensum excresceret, si pro necessitate describere ac recensere vellemus quos insultus, quæ pericula, quas calamitates ac miseras Hispani ac Lusitani in novi hujus orbis detectione atq; occupatione sustinuerint, qui certè multis parasangis nostram imbecillitatem, socordiam ac negligentiam post se relinquunt. Quanto enim tempore, quàm ridiculè ac contumeliosè primi illi Authores ac novarum regionum repertores sunt habiti? Idem etiamnum usu venit iis qui incomparabiles illorum virtutes, è longinquo sequi, atq; illorum vestigiis tentant insistere. Licet ob oculos quotidie cer-namus immensos divitiarum cumulos, qui ex ipsorū Colonis emanarunt, nihilominus adeò vecordes ac rebelles sumus, ut quæ ignoramus, aut credere nolimus, aut metu nimio imminens periculum declinandi fatigemur: cum tamen constet hac ratione oblatas occasiones negligi, aut suppressi, aut saltem tædium afferri, iis, qui jam operi manum admoverunt. Sic struendo dirimimus ac destruimus, fructus ex floribus quærimus, malum arenæ lubricæ, quàm solidæ petreæ superstruere, judicamus de rebus, quas nec scimus, nec intelligimus, gubernamus ea, quæ in nostro arbitrio haud quaquam sita sunt, metuemus, ubi nulla timoris causa subest. Imò reperias homines, qui novitios Colonos vel invitos ad ocium cogant.

Quis autem sanæ mentis, atque alicujus saltem industriæ atque indaginis, dulce patriæ solum verteret, spes domesticas abjiceret, vocationem honestam desereret, amicos, oblectamenta, libertatem, prædia dereliqueret, nisi ad fortunæ suæ aleam periclitandam spe certa lætissimorum ob merita præmiorum olim percipiendorum adduceretur. Quam primum enim felicitatis alicujus aspirat aura, statim animi in ejus desiderium abripiuntur: Verùm quotidianis alimentis atq; adminiculis opus habent, instar tenelli infantis, donec solidè gressus possit figere, ac suo Marte intelligat, quid laude, quid vituperio dignum, ne onus humeris suis impar sibi imponi patiatur, priusquam quidnam istud secum portet, habeat cõgnitum. Dum itaq; summum perfectionis gradum quàm difficillimè possimus assequi, necessitas ipsa videtur flagitare, ut non solum omnis generis præses ac consuetudines, sed sæpè etiam ridiculæ cogitationes mentem subeant. Criminetur ac damnet paradoxas hæc sententias, qui volet: dum septem ad minimum annos requiri asserunt, priusquam mentis acie comprehendere possis ea, quæ ad tanti operis molem sint necessaria. Ego verò inquam; Quicumque in remotas hæc regiones Coloniam deducere satagit, is post septem annorum decursum satis negocii reperiet, in quo omnes ingenii sui vires collocet. Idem animadvertet,

eiusmodi Colonias potius libertate, utilitate, honore, felicitate (quam ipsa tellus offert singulari devotione atque obligatione conservari ac propagari, quam servitiis, vi, tyrannide, ingratitude, aliisque id genus fucatis præmiis, quæ ex liberis servos, ex honestis viris nebulones nequissimos efficiunt, ac populosissimis coloniis ac rebus publicis certissimam cladem atque extremam perniciem attulerunt: cum novam erigere Coloniam, maximi semper laboris opus sit. Quis enim non videt, quodnam summum Hispanorum bonum, studium atque inceptum fuerit? Illud nimirum, ut incognitas hujus novi orbis regiones vestigarét, quâ viâ in abditissima vicinorum suorum, ac totius ferè orbis arcana penetrarunt. Ansam huic negotio præbuit clarissimus Columbus, quod illi per nostram negligentiam eò direxerunt, ut opinionem nobis attulerint hætenus nullas ulterius orbis extare partes, quàm quas Columbus aliique detexerint: cum tamen videamus quotidie tam ab ipsis, quàm à nobis novas regiones, nationes atque commercia in Asia, Africa, Terra incognita atque America investigari, atque ita patriam ipsorum aliquot hominum tam militum, quàm opificum millibus exhauriri, qui alioquin sua ignavia, contumacia, atque inscitia vicinis suis graves fuissent, aut temeritate sua Hispaniam ipsam in præsentissimum periculum adduxissent.

Jam verò Anglia æquè tanto hominum numero, quanto Hispania carere, illisque de rebus necessariis abundè poterit prospicere: Ad hæc Hispani licet complures regiones dominio suo subjecerint, tamen non cessant terras necdum occupatas, imò necdum cognititas indagare.

Absit ergo à nobis Anglis isthæc ineptia; ut parta tueri, cognita persequi detrectemus. Ægrè ferrent nobiles majorum suorum titulos atque honores ipsis eripi, licet suo ipsorum judicio se illis virtute minores atque inferiores, sicque honoribus ac redditibus iisdem indignos fateantur: quippe qui non spectatoribus atque umbris, ut ocio atque ignavia indulgerent, decreti sunt, sed ut posteris ejusmodi titulis ad famam heroicis factis, ingenio, pietate, virtute extendendam extimularentur. Quos non labores majores nostri summa animi corporisque contentione, ne quid respublica caperet detrimenti, susceperunt? Quid verò nostros homines, ut amicis suis, in causa tam honesta, quorum operâ facilè carere possunt, opem ferant, excitaverit? Ipsa religio nos, quorquot illi nomen dedimus, monet, si quidem pietatis cultu verè defungi cupimus, ut fidem factis testemur, miseros hosce barbaros, atque à fide alienos populos convertamus, ac ad veram religionem, Dei que agnitionem adducamus. Cui enim labori Hispani parcunt, ut ad pravas suas superstitiones Barbarorum animos pertrahant. Equestris ordinis viros gloria rerum gestarum, virtus ac fortitudo exsuscitet.

Fortes ac laboriosos certa præmiorum spes erigat. Omnes verò, si quidem tales essemus, quales videri cupimus. Num reliquis populis ac nationibus sumus inferiores? Num ingenii nostri vis, hodierno die, quàm olim majorum nostrorum fuit, est obtusior? Num tantum prædiis, piraticæ, aliisque nequitias intenti erimus? Malumusne mancipio ac servitio Lusitanorum, Hispanorum, Germanorum, Gallorum, ac Turcarum addici, quàm verò Deo, nostro Regi, nobisque ad eò ipsis inservire? Plerumque socordiae ac negligentiae nostræ, commerciorum penuriam, atque honestorum officiorum raritatem prætendimus, cum in detectione Septentrionalis hujus Americæ partis, unicuique libera offeratur optio quod vitæ genus, quam functionem velit eligere.

Ut verò verbis meis ipso facto majorem astruam fidem: decreveram postremo hoc anno 1615. in regione isthac subsistere, ac cum 16. viris portò fortunæ aleam periclitari.

Ex equestri ordine erant, *Thomas Dienis, Edouardus Stalnigs, Daniel Cage, Franciscus Abbot, Johannes Goslnig*: ex militari, *Vilhelmus Ingram, Robertus Miter, David Cooper, Johannes Partridge*, cum duobus pueris: ex nautico, *Thomas Digbie, Daniel Backer, Adamus Schmith, Thomas Vvathon, Gualtherus Chisiete, & Johannes Hall*.

Maluissem equidem tot meorum sociorum fuisse millia, siquidem ab annona sufficienter fuisset in structi. Certè secundum Deum omnem in exigua ista manu fiduciam collocaveram: Jam antea Barbaris innotueram, contracta cum uno ex præcipuis primoribus Dobamidâ familiaritate. Hujus Barbari satis magnanimi interventu, non dubitabam, ea me ab amicis atque agnatis ejus impetraturum, quæ usui mihi futura erant maximè, quod ab illis hæctenus mihi denegatum fuerat: imò etiam commercia fore libera quæ cum in permutatione mercium potissimum consistant, magno istius regionis bono, quàm facillimè ac tutissimè peragi possunt. Cum hoc, aliisq; aliquot Barbaris fœdus pepigerã, istis conditionibus, ut inter ipsos fixam mihi sedè deligerem, eosq; contra Tarentinorum injurias, majori, quàm à Gallis factum esset præsidio defenderem, quorum tyrannide usque adeò vexabantur, ut quascunq; federis proponerem conditiones, in illas absque ulla tergiversatione consentirent. Sed fortean aliquis in ejusmodi cogitationes devenire posset, factum meum potius temerarium quàm prudens fuisse, quippe qui non perpenderim Barbarorum vires, celeritatem, proditorium animum, atque inconstantiam, quâ complures alii in extremum vitæ periculum adducti fuerunt. Verùm enim verò hisce responsum velim: me, licet plus in Virginia, quàm hisce in locis mihi agendum fuerit, tamen experientiã edoctum, præter ordinaria pericula nullum gravius sensisse, neque etiam extimuisse, quamvis inter aliquot millia ultimum tuerer locum.

Atque hæc potissima sunt argumenta, quibus motus aliis negociis posthabitis, omne tēpus, omnemq; operam in harum insularum commodum impendei im: à quibus me hominum ingratitude, malorum calumniæ, amicorum inconstantia, timidorum proditio, ministrorum negligentia, in primis Naucleri Hundii perfidia abstertere potuissent. Cum hoc sæpius de coloniæ commodis promovendis sermonem institueram: licet autem verbis vultuq; consilia mea sibi probari ostenderet, illud tamen unice agebat, ut me, notis atque observationibus meis spoliatum in insula quadam fame necandum, atque ad extremas angustias redigendū exponeret, ne consilium meum honorando meo patrono Dn. Thomæ Schmidio, totiq; Virginix senatui innotesceret. Hunc enim cum reliquis conjuratis sibi propositum habebat scopum ne ad Ordines provinciæ res ista deferretur. Verùm Deus Opt. Max. qui semper ab ejusmodi practicis me indemnem præstiterat, tum quoque à malitiosa istius hominis perfidia liberavit. Interim non destitit post meum discessum, quocunq; in loco appelleret, indigenas miserè affligere, quorum 27. proditoriè captos in perpetuam servitutem divendidit, ut hac ratione odium aliquod atq; invidiam nostræ nationi conflaret, ac ne cœpta mea ad optatum exitum deducerentur impediret.

Itaq; cùm in cymba vectus iter in patriam relegerem, ac quinta Augusti die Pleimuthum pervenirem, consilii mei rationes summo meo fautori ac patrono Dn. Ferdinando Georgio, aliisq; aliquot detexi, qui de novo animum mihi addidere, sua autoritate atque operâ nunquam se mihi, quoad viverem, defuturos polliciti: ut meam ipsis fidem in hoc negotio obligarem. Londinum reversus aliorum etiam amplis promissionibus in cœpto confirmabar, ut Michaellem etiam Cooperum Nautam peritissimum, qui tum

tem-

temporis cum aliis quibusdam domum redierat, hac in re eonsulerem. Quomodo verò is erga alios, aut alii erga ipsum se gesserint, me latet. Hoc meum institutum, ut primum emanavit diversas in hominum mentibus excitavit cogitationes, ac varia judicia, in primis apud societatem Australem, quæ in utramq; partem totam rem probè expendebat. Cum igitur cœptum hoc meum omnium calculis esset adprobatum, statim is Londino cum quatuor navibus solvit, priusquam Plimuthenses de annona ac comœatu necessario sibi possent prospicere; unica tantùm excepta navi, quam sua opera ac sumptibus Dn. Ferdinandus Georgius instruxerat: quæ post ultimam Naucleri Hundii prodicionem nullo aut certè exiguo cum lucro, maximâ verò preciosi temporis jactura, domum rediit.

Fateor equidem plurimum me debere, quatuor harum navium, quæ Cooperum vebant, instauratoribus, quippe qui mihi omne in eas dominium offerebant, siquidem operam meam illis voluissem condicere, facileq; arbitror, hanc repulsam illos ægrè tulisse. Ego fanè illorum benevolentiam ac favorem unicè desidero, siquidem honestis conditionibus iis frui possẽm.

Quamvis autem existiment, me ipsorum conatibus maximè adversari, tamen ex dictis factisq; meis omnibus satis animadvertent, id ipsorum errori potius ascribendum, quippe qui nullam unquam sinistra huic opinioni ansam præbuerim. Quia enim ad commoda ac commercia Occidentalis Indiæ promovenda fidem meam obstrinxeram, contra decorum egissem, si promissa, fidemq; datam violassem. Neque verò ullum deinceps tempus novis regionibus indagandis, aut piscatui inutiliter impendendam, donec ipse comitatu satis amplo instructus coloniam eò deducturus, locumque certum incolis distributum muniturus proficiscar. Novi enim, quo nitâr fundamento. Quamvis autem nonnulli in eo seriò ac strenuè laborent, ut commodis, cœptisq; meis memet ipsum extrudant, illis tamen fortunam uberiorem minimè invidebo: imo quàm ægerrimè ferrem, siquidem sua incitiâ ac prætenso errore rem hanc certissimam in dubium vocare possent. Illud tantùm unicè volo, voveoque, ut negocium hoc per quoscunque demum homines, sive Londinenses, sive Scotos, Italos, Anglos, dummodo fidelem operam Regiæ patriæ navare cupiant, quàm felicissimè succedat. Ego patriæ meæ quæro commodum, quod unum omnibus sufficeret, dummodo de negotio promovendo inter ipsos convenire posset. Tandem placuit Domino Ferdinando Georgio, & Domino Doctore Sutlivo, Decano Excestrensi, consilio meo probè diuq; deliberato, novam mecum in hisce locis periclitari aleam. Quorum exemplo moti complures ex remotissimis Angliæ partibus incolæ suam huic operi operam promptissimè obtulerunt. Verùm multis altercationibus plerorumq; fervor subito deferbuit, ut totum ferè onus potissimùm hisce, ac nonnullis aliis honestis viris, civibus Londinensibus, amicis meis incumberet.

Tandem duabus navibus, quarum altera 200. altera 50. onerum erat capax, instructus ex Anglia solvi: priusquam autem 120. milliaria emetirer, mali navis omnes vitium fecere, ut singulis vigiliis sexies millenis repetitis ductibus aqua esset exhaurienda. Solum transversale velum vento opponebatur, donec alium extolleremus malum, reliquosq; instauraremus.

Itaque necessariò Pleimuthum nobis redeundum fuit. Vice-Admiralis autem meus, qui ex conspectu nos amiserat, horum ignarus, strenuè cursum suum persequabatur.

Ego verò aliam quandam parvam celocem 60. onerum, annonâ reliquâ instruatam expedio, mēque mari 24. Junii die committo. Qua quidem in navigatione, id mihi evenit infortunii, cujus nomine honesta mea existimatio usque adeò ab invidis laceratur.

Cùm autem videam nullas vires, morte exceptâ, maledicorum linguis, pravisq; hominum opinionibus obstruendis, retundendisq; sufficere, ne meæ ipsius relationi de extremis hisce, in quas redactus sum, miseriis, per invidorum malitiosas interpretationes, fides fortean derogeretur: operæ precium me facturum existimavi, si examen seu inquisitionem totius processus, prout à Domino Ludovico Stucklejo, Equite Nobilissimo, ac Devoushiræ Viceadmirali, huic tractatui adjungerem, cujus hæc vera est historia.

I Q U Æ.

Q U Æ S T I O

ac depositio

D A N I E L I S B A C K E R I, P O -
S T R E M I F A C T O R I S C A P I T A N E I D N.
J O H A N N I S S C H M I D I I, P O S T I P S I U S R E -
ditum Pleimuthi per Nobilissimum Equitem Ludovicum Strucklejum
8. Decembris An. 1611. instituta.

BA C K E R U S iste testatur, cum totum biduum piratæ cujusdam, Frey dicti, qui tamen tempestatum injuriis impeditus navim aggredi nequiverit, persecutionem sustinuisset: Edmundum Chamberum nautam, ejusque socium Johannem Minterum, Thomam item Digbyum Gubernatorem clavi, aliosq; verbis Capitaneum compulsisse, ut deditioem faceret, quod Piratæ insultum depellere, omnino impossibile ducerent: cumq; ipsi scapha destituerentur, suam capitaneus ad piratam ablegaret: Sicq; inter ipsos convenisse: Fidẽ daret Freyus, nihil se eorum, quæ ad Capitaneum Smithum pertinerent, quæq; cœptam navigationem impedire possent, ablaturum. Cæterum plures, quàm gratum fuerit Capitaneo, in navem venisse piratas hospites: alioquin ipsi ad intrantium injurias cohibendas, reliquorum impetum alacriter sustinendum, animum neutiquam defuisse.

Idem fatetur, Chamberum nautam pecuniam à pirata isto accepisse, quantam verò, se nescire. Capitaneum verò ne ex cubiculo quidem suo ad piratas istos excipiendos prodiiſſe, licet complures ex iis sub ipso nautica stipendia fecissent. Absq; eo enim fuisset, procul dubio prope Florum insulam ipsorum direptioni cessissemus.

Prope Fyalam denuò duo piratę Galli nos adorti sunt, qui insolenter deditioem postularint. Itaq; Chamberus, Winterus, Digbyus, alii Capitaneum, ut navem istorum arbitrio permitteret, adigere conati sunt: prætendentes, aut Turcas illos esse, qui in perpetuam servitutem omnes abrepturi, aut Gallos, qui in mare præcipites acturi essent, quam primum unico exploso tormento sese restituros indicarent: Adhęc non ad pugnandum, sed piscandum se conductos esse: donec tandem Capitaneus expressè, se injecto in pulverem tormentarium igne navem in auras dispersurum minaretur, nisi quàm primum ad defensionem sese accingerent. Atq; ita ipsorum insultum feliciter, ut etiam tormentis suis in nos detonarent, evasimus.

Porro prope Florum insulam in quatuor triremes Gallicas, in prora puppiq; tormentis probè instructas incidimus. Cum itaq; arma jam pararet Capitaneus; Chamberus, Minterus, Digbyus, alii potius deditioem faciendam existimarunt, quippe cum viribus longè inferiores non nisi certa cum pernicie prælio cum ipsis possint decernere: quia

quia verò Capitaneus Gallicæ linguæ esset gnarus : Galli autem Protestantes omnes, iiq; Rupellani, à Rege ad Hispanos Lusitanos, piratas profligandos essent missi, consultius fore, si ipse scapha vectus ad Gallorum naves contenderet, atq; amicabili conditione cum ipsis transigeret.

Quibus cum morem gereret Capitaneus, ipse cum sociis quibusdam à Gallis detinebatur. Postridie Galli navem nostram conscendentes, obviam quæq; pro lubitu diripiunt, socios nostros in diversas naves distribuunt, quosdam ex suis in nostram navem imponunt. Sicq; conjunctis viribus obviam quasq; naves aggrediuntur: donec tandem post 5. aut 6. dies, re melius perpensa, nostram nobis navem cum annona ferè omni, exceptis tamen armis bellicis, restituerent.

Præterea fatetur, Capitaneum acriter ipsos exhortatum esse, ut ad nuper repertas regiones iter suum protenderent, quò piscibus onusti domum redire possent, siquidem coloniæ deducendæ commoda promotæ cuperent: at restitisse Chamberum & Winterum, donec milites Capitanei sui mandato se parituros, unanimi voce declararent, quippe qui à vestitu, annona, sale, retibus, linteis sese abundè instructos cernerent: Arma tantum atq; alia quædam instrumenta desiderabant, quæ tamen ipsis sese reddituros Galli polliciti fuerant. In hunc finem postridie Capitaneus illos adiit, dimisis reliquis, qui sclopeta, pulverem, funiculos, hamos, aliaq; instrumenta, gladium item, pugionem, lectulum, aquam vitæ, literas commissionales, vestes aliaq; id generis ad Capitaneum pertinentia, quorum tam exactè meminisse haud posset, in navem importarent. Pannos verò, ac linteæ, item vestes capitanei Chamberus ejusq; socii inter se aliosq; pro lubitu distribuerunt, ut præter thoracem ac femoralia vix quicquam Capitaneo relinqueretur. Dum ita impedimenta nostra Chamberus ab una ad aliam navem vectus intercipit: ecce navis quædam sese offert, quam in multam usque noctem insequuti sunt. Postridie, ob aëris ventorumq; intemperiem tam propè Gallorum navibus successimus, ut vela nostra discerperentur, altera verò navis non parum damni perentisceret. Itaque statim Chamberus, Capitaneum ut in navem redeat, monet, ni faciat, ipso relicto se discessurum interminatus. Capitaneus cymbam sibi mitti postulat: hanc Chamberus fractam falsò asserens, eum si velit, Admiralis scaphâ venire jubet. Sicque relicto inter Gallos solo Capitaneo, jussu Camberi, Minteri atque aliorum, eâ nocte discessum esse.

Daniel Cage, Edoardus Stalnigs, nobiles viri, item Gualterus Christellus, David Cooperus, Robertus Mollerus, Johannes Parwidge in quæstionem itidem vocati, ac diligenter examinati, hanc Danielis Backeri confessionem vero per omnia consentaneam esse unanimiter affirmant.

Causa verò, cur me Galli detinerent, hæc erat: quòd sinistram ipsis de me opinionem attulerant Chamberus ac Winterus, ac si injuriam illatam cum in ipsis, tum in aliis, quos in novo orbe offenderem, Gallis ulturum me ostendissem: quòd navem injecto igne disperdere voluerim, nisi conatibus meis iissent obviam: aliaq; id genus frivola, ut jure ab ipsis desertus videri possem, excogitata. Illi itaq; Pleimuthum, reversi sunt: me verò vel invitum Galli secum abduxerunt.

Octo vel novem naviû classis ex Occidentali India expectabatur, cui insidias struebamus. Interim maximâ partè prope Fyalâ hærebât naves. Ego verò ut mentè turbatâ à nimia miseriæ meæ cõsideratione nõ nihil abstraherè, ibid. huc discursû exaravi, eo animo, utrè oëm ad Regiæ Majestatis nauticos, aliosq; cõsiliarios referre, q; viderè, huc Gallorû

scopum esse, ut quascunque viribus superarent naves, easdem bonis quoque omnibus deprædarentur.

Tandem nos infestavit Anglicus quidam pirata Capitaneus *Barra* dictus, qui celoce duodecim tormentis majoribus instructa, cum triginta viris maximam partem fame languidis vectus, amicabili conversatione, aliquandiu inter nos hæserat. Hunc blandis promissis tam diu tenuimus, donec Capitaneum *Wollistonum*, ejusq; Legatum proderemus.

Quatuor aut quinque primùm navi nostræ appropinquabant; itaque de reliquis omnibus intercipiendis consilium inutum. Ego interim captivus in armamentario detinebar, ac ne verbum quidem cum iis miscere, nisi capitis pœnam subire, fuisset animus, audebam.

Nihilominus *Barræ*, quis essem, jam innotuerat. *Barra*, Gallorum insidias subolfaciens, ad pugnam se parabat: id verò Capitaneus *Wollistonus* minimè advertebat. Res ista in 16. ferè horas protracta hunc habuit finem, ut captivi utrinque dimitterentur, & transactionis confirmandæ ergo annonæ aliquantum *Barræ* concederetur.

Proxima, quam aggressi ac deprædati sumus navem, Anglica quædam erat. *Celox*, quæ ex novo orbe reversa *Poëlam* petebat. Mihi ad custodiam conclave majus assignabatur, ut ex eo, quomodo miserum istum virum omnibus suis bonis extutum, etiam dimidia piscium parte defraudarent, possem prospicere.

Posteaquam autem hunc à se dimiserunt, bona ejus ad malum majorem præconis voci subjecta venierunt, unde vix septem nummorum precium ad unumquemque rediit.

Paulò post in Scotum quendam incidimus, qui ad Sancti Michaëlis acceptâ vecturâ *Bristoviam* petebat. Verùm is æquiore, quàm reliqui, fortunâ usus est. Posteaquam enim lintrem saccharo, marmelladis, succeto, aliisque rebus compleximus, quatuor alias naves, ad pugnam instructas plenis velis in nos ferri animadvertimus. Verùm Gallici nostri spiritus satis habebant, rubras Anglorum cruces in antennis conspexisse.

Mox in alias Hispanicas naves, ex India reduces impetum fecimus, ut ad ipsa vela lateraque navium pugna ad quatuor, aut quinque horas protracta effervesceret: quia tamen ipsas naves attingere non audebamus, facili negotio manus nostras effugerunt.

Postea *Caravellam* quandam *Brasilensem* post exiguam velitationem, quòd maximam partem essent vulnerati, interceptimus, cum 370. Sacchari cistis, quibus vir quidam *Indus* præerat: 160. doliis, in quibus 1200. pelles omnis generis asservabantur: 50. vasis *Cutzenella* plenis: 14. arculis, quibus argenti laminæ, ac 8000. Regalium continebantur: ut & sex aliis, quibus *Hispaniæ* Regis thesauri condebantur. Præterea opimam prædam ac spolia ampla ex mercatorum ista navi vectorum scriniis retulimus.

Hunc in modum duos integros menses à Gallis detinebar, ut quoties cum Hispanis ipsis res esset, unà cum iis manum confererem: quoties verò Anglicas naves deprædarentur, me custodiæ creditum attinerent. Etsi autem Capitaneus fidem datam sæpius sefellisset, quippe qui pollicitus fuerat, me in insulam quandam deportatum, aut in proximam, quam cepissent, navem expositum iri: tandem tamen ab illo im-

lò impetratum , ut unà cum Caravella ista , quæ saccharum vehebat , in Galliam mitterer: cum ipse animum induxisset , diutius in maritima illa expeditione perseverate. Biduo post duæ Occidentalis Indiæ naves in nos ferebantur: quibus cum ad Galliarum Regem nos pertinere , innotuisset , illico altum petentes , ac majorem navis nostræ malum tormentis verberantes discesserunt.

Itaq; cum ferè 3. menses inter Gallos milites exegissem , tandem magno cum labore ac molestia Juliobonam non procul à Rupella appulimus: ubi loco amplissimarum promissionum de dupla restitutione , ac sufficienti satisfactione , quibus me hactenus suspensum tenuerant , me in Caravella captivum detinere ac reum peragere conati sunt , ac si Gallorum colonias in Nova Francia igne devastassem.

Itaque ut damnum compensem , aut gravius etiam supplicium expectem communi consilio statuitur. Huic malo ut remedium quærerem , cum tempestas subito coorta , quæ omnes sub tabulata navis compulerat non nihil deferbuisset , perticæ innixus in scapham noctu desilii , periculum facturum , an ita in terram possem evadere. Verùm maris alveo abreptus in altum propellor , donec Deo visum , ut ventus ac procellæ minas ponerent.

Nocte verò ista tota pluebat , ac quàm plurimæ naves scopulis allisæ interibant. Mihi ob ingruentes maris fluctus singulis momentis mors ob oculos versabatur. Tandem ad Charoweram insulam ejicior , ubi me aucupes quidam penè submersum ac metu , frigore , fameq; ferè emortuum opportunè exceperunt: quorum operâ porro Rupellam incolumis perveni. Intellexi etiam præsiariam istam navem , quam in alto mari reliquimus , unà cum opimis scopulis allisam periisse , Capitaneum cum dimidia suorum parte eadem nocte aquis haustum , septem ab illo loco milliaribus , in quo ego in scapham desiliens præter omnium hominum opinionem , meamque ipsius spem , solius Dei misericordiâ jutus præsentissimum mortis periculum effugeram.

Ut Rupellam veni , iudex admiralitatis ad querelas meas placidè respondit , suamq; mihi opem benignè pollicitus est. Ex reliquis , qui appulerant , de interitu navis , & quid de meo obitu statuissent cognovi. Ego illos Arresto obligatos in quaestionem vocandos censui , qui auditi suo quoque suffragio querelam meam justam ac legitimam esse adprobarunt.

Quæ in hac causa ultro citroque gesta actaque sunt , ea juxta consuetudinem fori , manu judicis subsignata , postea Angliæ Regis Legato , qui tum temporis Burdegale subsistebat , obtuli. Ac certè ista mea calamitas cuidam felicitati ansam præbuit , ut nimirum splendidissimam intuerer aulam ob Regis nuptias , qui recens ex Hispaniis redierat. Ex præda magna pars aquis hausta perierat , quippe Caravella itidem collisa contractaque fuerat: interim tamen merces ad 36000. Coronatorum precium undis ereptæ , atque interitu vindicatæ sunt.

Iis ego arrestum indicere nihil moratus , responsum à iudice tuli , ex æquo bonoque mecum actum iri. Quid effecturus sim , nec dum video , sed dies indicabit. His actis , ex Gallia solvens , Pleimuthum perrexi , ut nebulones istos , qui me Gallis nefariè proditum , mortis faucibus exposuerant , imo verò etiam gravissimis calumniis , ut quendam sceleri suo colorem inducerent , onerarent , inquirerem. Verùm illi jam antea vestes , libros , instrumenta , arma , aliamq; meam suppellectilem inter se distribuerant : interim asserentes , si quid desiderarem , id à Gallis sibi ereptum , qui

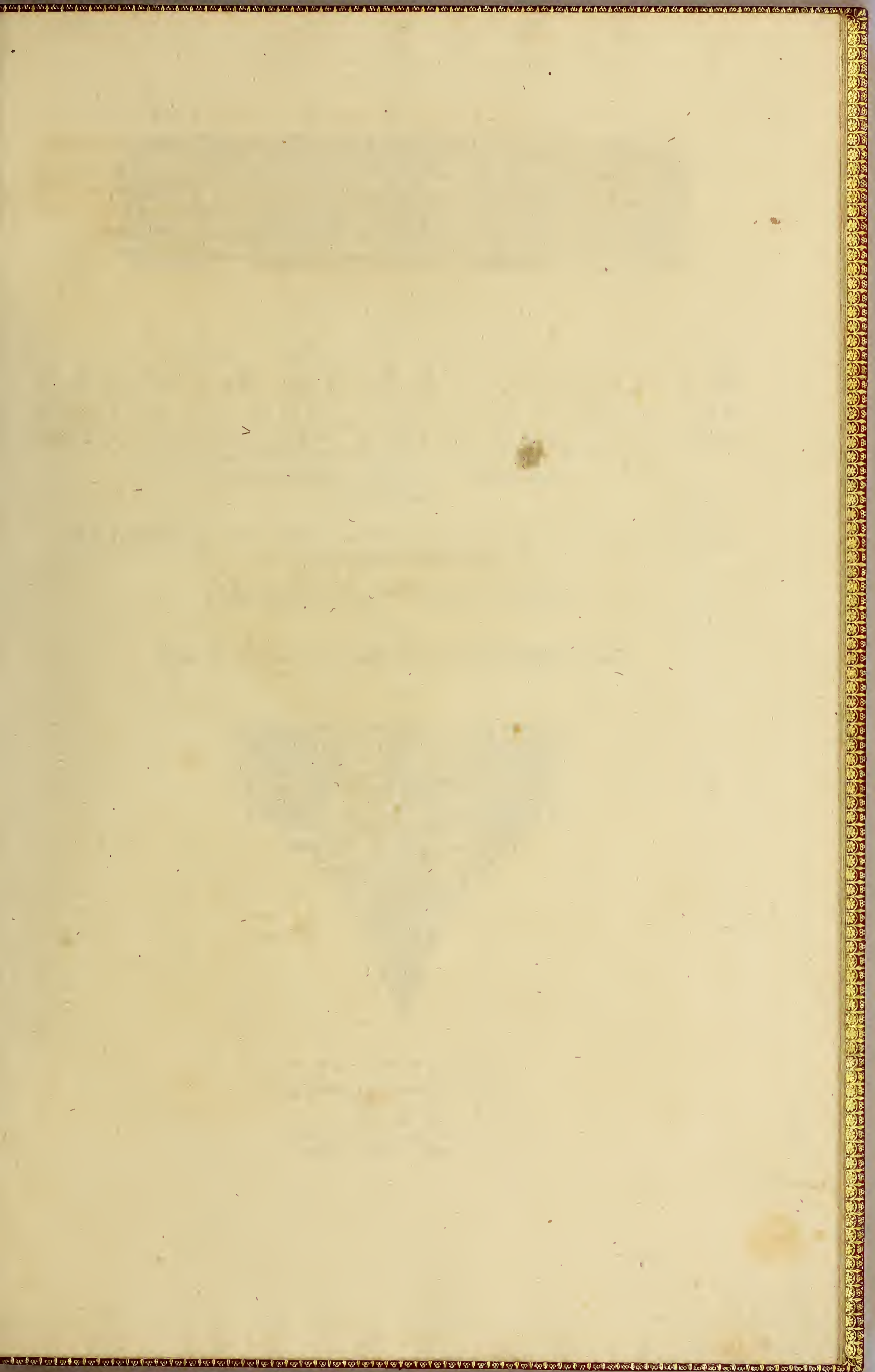
nisi me deserto maturè fugâ sibi consuluissent, navi interceptâ, omnes in mare præcipites fuissent acturi.

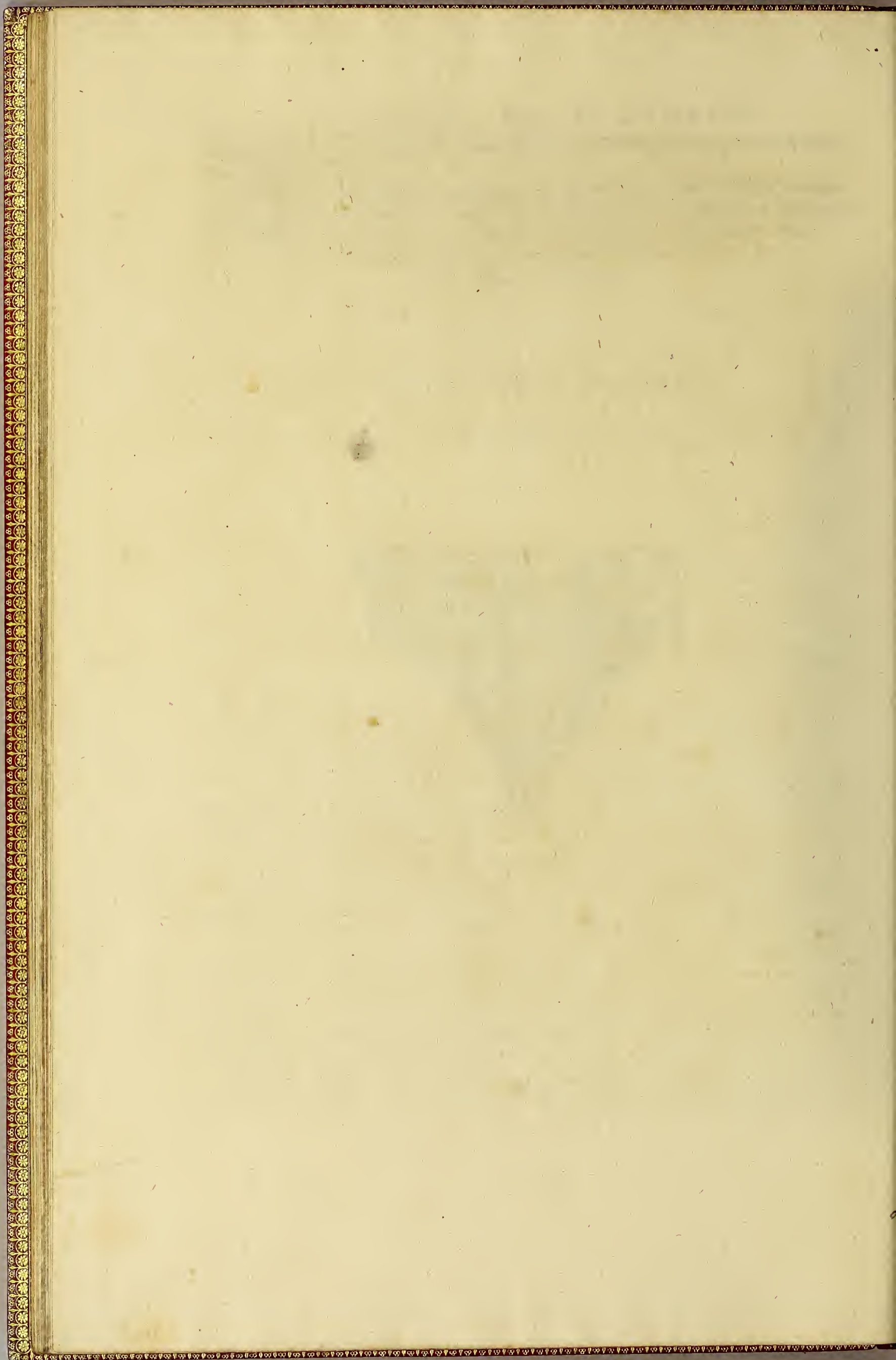
Authorem auctoremque præcipuum proditoria hujus fabulæ, ut & alios quosdam in carcerem compingendos curavi, qui quæstioni subjecti omnes innocentia meæ reiç, uti narrata est, veritati testimonium perhibuerunt. Quomodo verò huic malo prævertere potuerim, aut debuerim, aliis judicandum relinquo &c.

DECIMÆ PARTIS AMERICÆ

FINIS.

I C O N E S

Sive

EXACTÆ ET ARTIFICIOSÆ
DELINEATIONES PRÆCIPUARUM RERUM
AC HISTORIARUM, QUÆ IN DUABUS Dn. AMERICI VESPUTII
in Indiam occidentalem, ut & reliquis in Virginiam & Novam Angliam
expeditionibus evenerunt, huic decimæ Americæ
parti insertæ.

VBI ICONIBVS SINGVLIS BREVIS QVÆDAM ET NECESSARIA
explicatio seorsim subdita est.

Omnia diligenti industria in æs incisa & ob oculos posita.

à

JOHANNE-THEODORO de BRY, *cive ac Bibliopola Oppenheimensi.*

O P P E N H E I M I I
Typis HIERONYMI GALLERI.

A N N O

M DC XIX.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

RPJCB

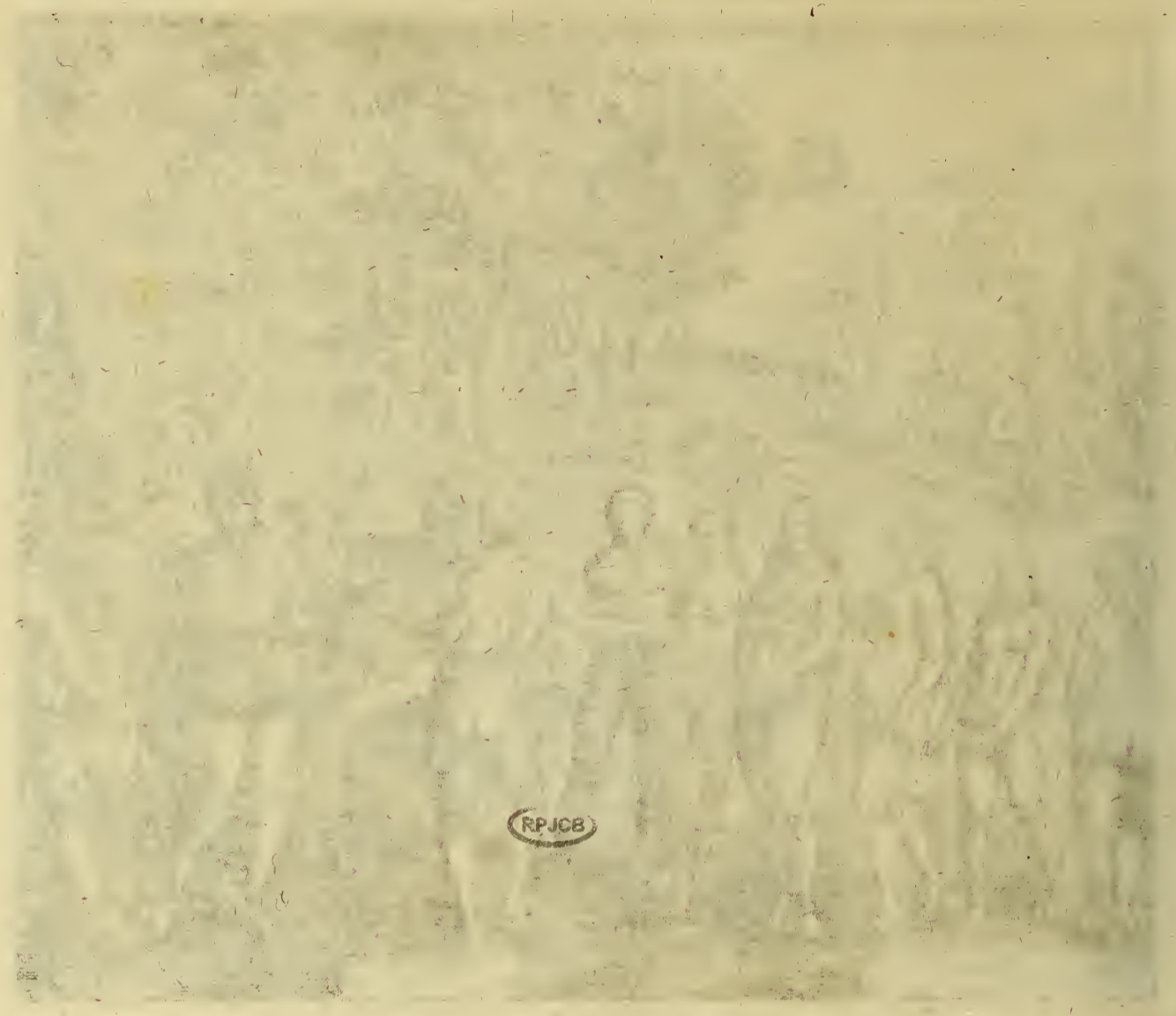
Quomodo Americus Vesputius in Pariam, modò Americam
dictam pervenerit, ac quale hominum genus ibidem offenderit.

UM Americus Vesputius in Pariam, jam ex ipsius nomine Americam dictam pertigisset, reperit ibidem homines, qui quidem cum viri, tum fœmina nudi incedunt omnes, statura illis mediocris, eommoda corporis proportio, color subrufus, leorum jubis non absimilis, nullus toto corpore alunt crines, excepto capite, cuius pili præsertim in mulieribus atrii ac prolixi sunt: in viëtù admodum sunt barbari: contenti fructibus quos tellus suppeditat: ædes campanarum in modum assurgunt, ac palmarum frondibus conteguntur: summum benevolentia indicium putant, si cum uxores tum filias amicorum libidini prostituunt, quod re ipsa Hispani sunt experti. Mortuos sub cespite condunt, eorumque capitibus cibos apponunt, existimantes illos etiamnum post mortem necessaria alimonia indigere. Querelas autem aut ritus mortuorum ciunt, eum proximè agnati in densam aliquam sylvam deportantes, reti xylino duabus arboribus affixo imponunt, ac totum diem choreis circa agrotum ducendis transigunt: cum ad vesperas cit, aquam cibosque ad quatuor dierum alimonia necessarios ad caput agroti collocant, sicque illo solitario relicto domum redeunt. Quod si agrotus vires recolligat, atque in columis ad suos revertatur, magnis solemnitatibus à cognatis excipitur. Si verò morbo extingatur, de sepultura ejus minimè sunt solliciti.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF KING CHARLES THE FIRST

The first part of this history is a description of the life and reign of King Charles the first, who was born in the year 1600, and reigned for twenty nine years. He was a very brave and valiant prince, and was much beloved by his people. He was also a great lover of his country, and was very diligent in the management of his affairs. He was a very wise and prudent prince, and was very successful in all his undertakings. He was a very great warrior, and was very successful in all his wars. He was a very great lover of his country, and was very diligent in the management of his affairs. He was a very wise and prudent prince, and was very successful in all his undertakings. He was a very great warrior, and was very successful in all his wars.

P A R S D E C I M A A M E R I C Æ.
II.

Quibus remediis contra morbos utantur Indiani.

Multis variisq; Americani utuntur remediis, quæ cum nostris neutiquam respondeant, hæud immeritò quis miretur, qua ratione iis pristina vires recuperari possint. Si quis enim in ardentissimam incidat febrè, eaq; quàm vehementissimè infestetur, hunc in frigidissimū demergunt amnem, ac gelidā abluunt: postea duas circiter horas ad excitatum ignem hinc inde cursitantes circumagunt: tandē cubitum deducunt. Atq; hac quidem ratione complures pristinae satinati restituuntur. Quidā etiam triduo aut quatruiduo jejuniò hosce aliosq; morbos feliciter à se depellunt. Venā non in brachio, sed lumbis nervisq; incidendam curant. Certis quoq; remediis vomitum sistunt, aliæque id generis quàm plurima usurpant. Ob victus rationem sanguine ac humoribus phlegmaticis abundant. Vivunt enim ex radicibus fructibus, herbis omnisque generis piscibus, frumento aut tritico planè destituti. Rarè aliā, quam humana vescuntur carne, cujus ultra beluimum morem sunt avidi. Hostes enim omnes sive viros, sive feminas, in pralio casos, sive ad tempus in vinculis saginatos indiscriminatim vorant: ac Christianorum erga hostes clementiam, quod eorum sese abstineant, summo opere mirantur.

RPJCB

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is too light to be transcribed accurately.]

Quomodo Indiani Hispanis per fœminas dolos struxerint,
atque hinc velitaris pugna coortasit.

Vltcrius in ista regione progredientes Hispani, vicum quendam instar Venetiarum mediis in aquis palis ligneis superstructum conspicati sunt, in eoque viginti domicilia, campanarum in modum fabricata, ex quibus sublicii pontes deducebantur, ut commodius invicem adire possent. Quam primum Barbari isti Hispanos adesse animadvertunt, stupore perculsi, confestim sublicas sustulerunt, quod Hispanos etiam in admirationem rapuit. Mox duodecim cymbas ex integro ligno factas in alto mari sibi obviam ferri conspexerunt, quas Hispani omnis generis blanditiis ad se pellicere conabantur, inque cum finem illis obviam pergebant. Verum Barbari adventum eorum nequam prestolantes, sed ad terram delati summa celeritate in montem quendam enitebantur, signis interim brevi sese redituros innuentes. Reversi sedecim virgines secum adducebant, ac quatuor ex iis in Hispanicam cymbam exponebant. Quid nam sub isto prætectu monstriferent, non sine causa Hispani mirabantur. Interea scaphis suis inter Hispanicas sese immiscebant, ac summè illis amicos sese simulabant. Ad hæc Vetula quadam præ foribus altum clamorem tollentes, in majoris periculi indicium capillos sibi ipsæ vellabant. Hinc primum mali aliquid sibi imminere Hispani suspicati sunt. Nec mora, virgines ex scaphis in mare proficiunt, reliqui longius à navibus Hispanorum secedentes densum telorum imbrem in ipsos evomunt. Animadvertent etiam Hispani reliquos qui ex domibus ad naves nando pertigerant sub aquis jacula sua abscondisse, unde preditionem subesse facile erat colligere. Itaque Hispani arma capiunt, quam plurimas eorum scaphas funditus evertunt, viginti casis, pluribus autem vulneratis. Reliqui in mare præcipites acti, non sine ingenti jactura, natando in littus evaserunt.

Quo-

THE MARIAGE

of the Duke of Burgundy

and the Duchess of Brabant

RPJCB

by the Duke of Burgundy

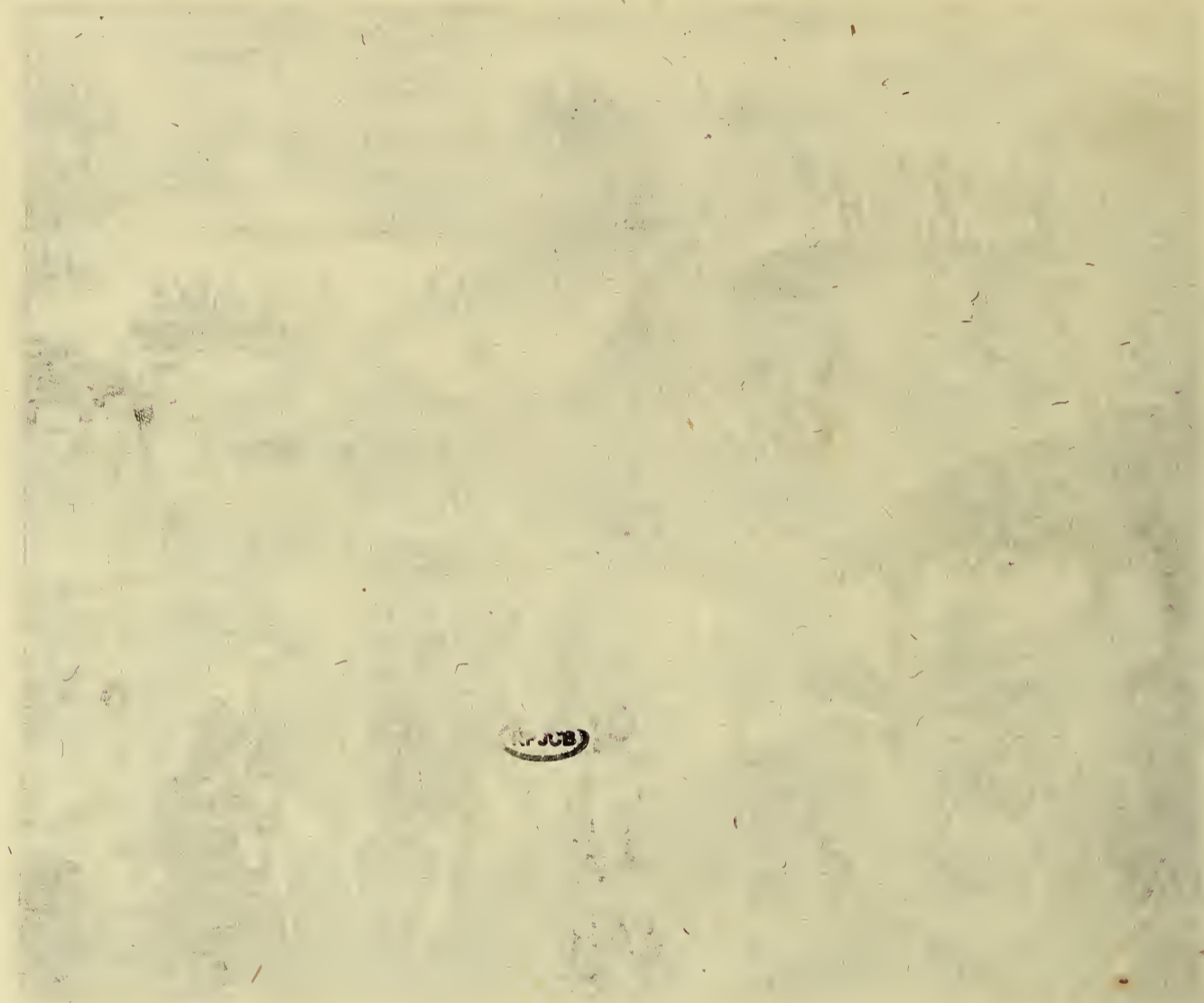
and the Duchess of Brabant

Quomodo Hispani alio quodam in loco excepti fuerint, ubi
incolæ serpentibus vescuntur.

His ita gestis, 80. circiter milliaria provec̄ti, in aliam quandam nationem inciderunt, cujus lingua ac mores plurimum à priori discrepabant. Cùmque appulissent, quatuor circiter hominum millia inibi offenderunt, qui non expectato Hispanorum adventu, omnibus relictis in densissimas sylvas sese abdiderunt. Hos insequuti Hispani ad bombardæ jactum complures casas conspexerunt, quas piscatores ibidem varii generis feras piscesq̄, elixantes atque torrentes construxerant. Inter alia serpens alatus craticulæ lignæa erat impositus, quod in maximum stuporem Hispanos convertit. Paulo longius progressi, in reliquis tuguriis complures ejusmodi serpentum vivos offenderunt, quorum pedes vinculis alligati, fauces funibus constrictæ erant, ne quid hominibus damni inferre possent. Usque adeò immane tuebantur ut à contactu eorum prorsus abstinerent. Cum igitur ista die nemo ex incolis in conspectum prodiret, Hispani sub noctem ad naves reversi sunt. Postridie, quàm primum aurora illucesceret, magna Barbarorum multitudo in littore cogeatur, ad quos exscensione in terram factâ sese Hispani contulerunt. Barbari primo intuitu trepidare, paulatim tamen sese Hispanorum turba immiscere, ac familiariter securèque cum illis versari cœperunt, signis quibusdam innuentes, non istas sibi esse fixas sedes, sed piscandi gratiâ eò se venisse; simulq̄, modò ad patrias mansiones secum irent, omnia humanitatis officia ipsis offerentes. Cum itaque urgerent importuniùs, tres & viginti probe armati unâ cum illis ibant, parati, siquidem necessitas ita exigeret, vitam fortunâq̄, profunderè. Triduo post pagum quendam ex novem domibus conditum ingressi, mirabili ritu, saltibus, tripudiis, risibus partim, partim lachrymis, atq̄, omnis generis ferculis excipiebantur. Pernoctantibus ibidem satis liberaliter tantaq̄, importunitate uxores suas obtulere, ut vix denegare hoc officii genus ipsis possent Hispani.

Quomodo I. inveniatur in loco acceptis inveniatur

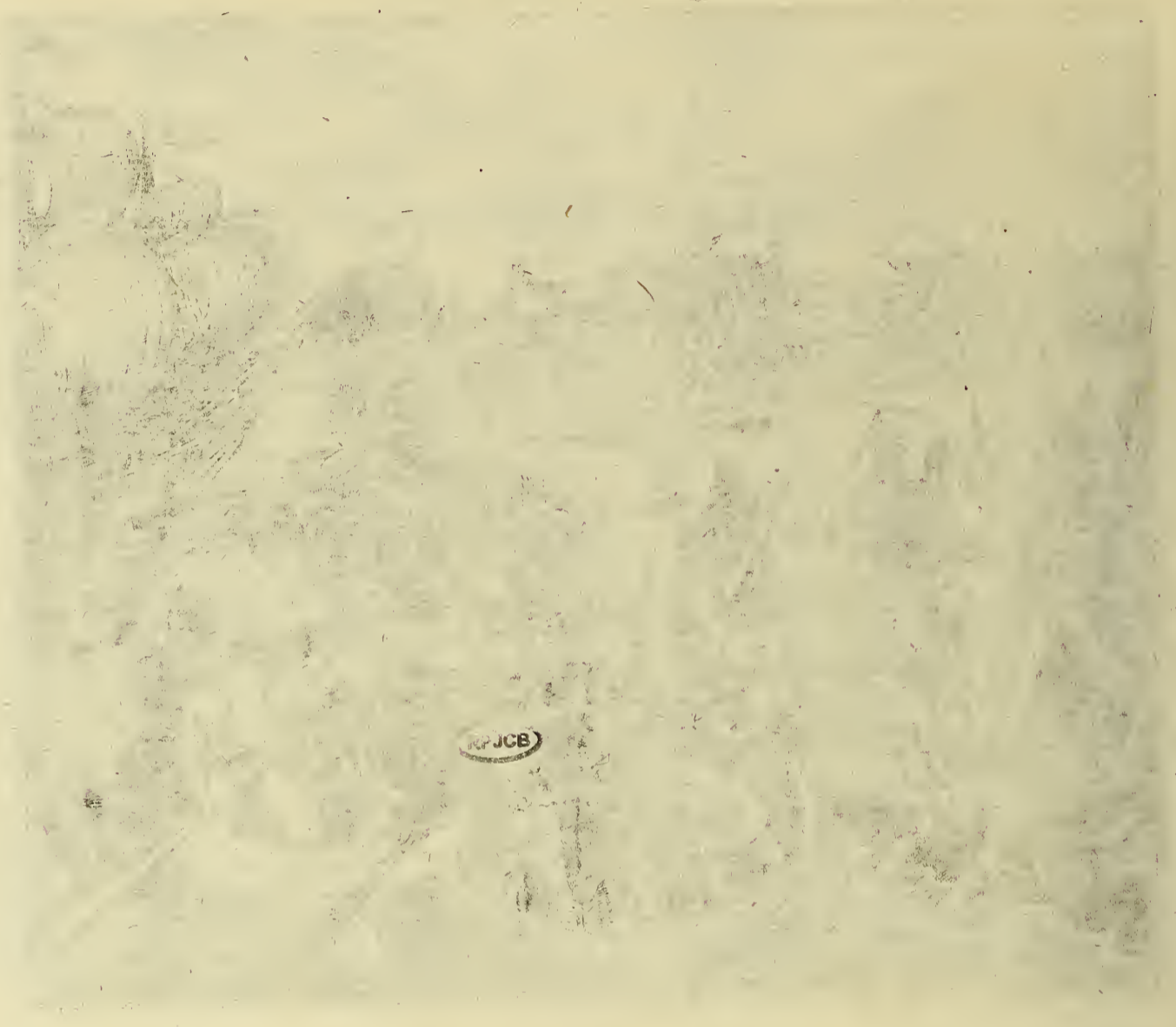
Faint, illegible text in a single column, likely a description or commentary related to the diagram above.

Indiani ad Insulam Itii Hispanos aditu prohibere conantur,
unde atrox coortum prælium.

Quò Vesputius, reliquique Hispani ad Itii insulam appellere, ac scapham versus littus protrudere conarentur; 400. Barbari probe armati tam viri quam fœminæ, accessu illos omni ope prohibere voluerunt. Nudi quidem erant, sed corporis robore pollentes, arcibus, sagittis, telis, ac quadrangularibus scutis instructi. Hi summo impetu in Hispanos cùm ad teli jactum littori jam appropinquassent, debacchabantur. Corpus variis coloribus pictum, atq; omnis generis plumis exornatum erat, quo Barbarorum indicio in bellum contra hostem se profecturos denotabant. Cùm itaque Hispanis descensum in terram pertinaciter denegarent, illi tormenta majora saxis onerata disploserunt; quo horrendo imbree ac tonitruo exterriti, cùm magnam suorum stragem cerneret, reliqui in terram enitentes fugâ salutem quasi verunt. Expositi in terram 42. probe armati Hispani, ingentem horum Barbarorum turbam offenderunt; qui alacriter Hispanis obnitentes, duas circiter horas illorum impetum fortiter sustinuerunt: cùm autem complures ex suis globis trajectos, gladiis transfossos intuerentur, atque Hispani, summa animi contentione ipsis incumberent, solum vertere atque in densissimas sylvas sese abdere coacti sunt: Hispani quoque, quod non pauci ex iis vulnerati essent, cum tripudio ad navem rediere. Postridie melius jam instructa acie cornua sua instantes redeunt Barbari, cladem pridie ab Hispanis acceptam, acriter ulturi. Itaque ex Hispanis 57. in terram egressi, summa alacritate prælium redintegrant; quod licet aliquandiu dubio Marte protraheretur, victoria tamen penes Hispanos fuit, qui ex Barbaris compluribus caesis, viginti quinque captis, ad naves sese receperunt.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

RPJCB

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or a list of items.

Quomodo in Gigantum insula cum Hispanis suis exceptus
fuerit Vesputius.

In secunda Vesputii navigatione Hispani ad insulam quandam devenerunt. hanc, quod neminem haberet obvium, initio incultam ac desertam arbitrati sunt; ex scensione autem in terram facta, ingentia quedam vestigia arenis impressa animadvertunt, quæ opinionem ipsis attulerunt, immanes Gigantes hanc insulam incolere: quod eventus postea comprobavit. Cùm enim quidam ex Hispanis ductum tramitis cuiusdam secuti, aquam recentem vestigatum irent, vix milliare emensi, in quinque domos inciderunt, in quibus duas prægrandis staturæ feminas, cum tribus puellis non sine admiratione conspexerunt. Quæ peregrinos conspicata, usque adeo obstupuerunt, ut quasi attonita, fugæ planè immemores, loco ne moverentur quidem. Tandem vetula Hispanos comiter salutarunt, iisq; in unam domum congregatis cibum pro re nata apponebant. Hispanis non deerat animus, tres illas puellas secum abductas, tanquam monstrum aliquod in Hispaniam deportare: sed intervenere 36. viri, planè nudi bonam partem mulieres statura superantes. Tum verò aqua Hispanis hæsit, qui nunquam pedem navi se extulisse maluissent. Gigantes isti tacitum quid inter se murmurabant; iidem & Hispani sententiis inter se variabant: utrinque tamen à vi inferenda metu prohibebantur. Tandem Hispani viam navem versus relegunt; Gigantes è longinquo illos magno cum fremitu subsequuntur: cùmque Hispani naves jam conscendissent, magno impetu in mare ruentes Barbari sagittas suas in naves contorserunt, unde tamen nihil ad Hispanos damni rediit, qui duo tormentis in ipsos evibrantes, facile, ut in proximum montem fugam capefferent, illos adegerunt. Unde postea loco Gigantum insula: nomen inditum est.

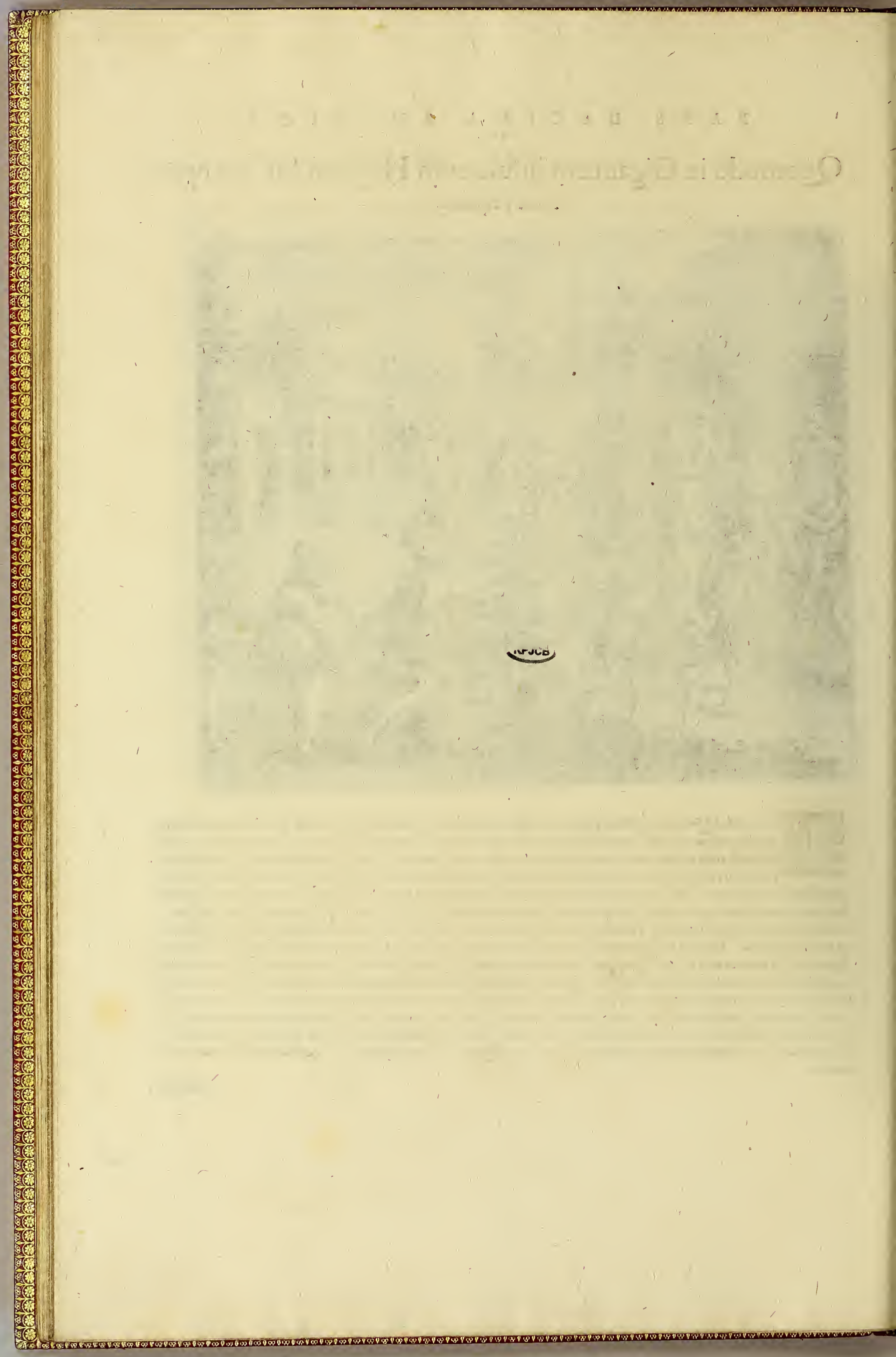
1888

Journal of the ...

[Faint, illegible text in a large rectangular block]

(1888)

[Faint, illegible text in a smaller rectangular block]

Pocahuntas Virginæ Regis filia expatiatum profecta, astu
intercipitur, cap. 1. 2. 3.

Pocahuntas regis Powhatani filia, patri apprime dilecta, ad quendam ex amicis Potomeckam usque expatiata fuerat. Eodem venit Anglus quidam Capitaneus, Argoldictus. Quem cum sub ignoto habitu virgo invisere cuperet, is re cum amico suo Japazeo communicata, illam astu in navem suam pellexit. Quamprimum navem conscenderat splendido convivio excepta, letis confabulationibus exhilaratur, posteaque in cubiculum somnum ibidem captura deducitur. Mane Pocahuntas in navi manere jussa, verborum blanditiis placatur; Japazeus vero donis ornatus cum uxore dimittitur. Postea, cum Powhatani nuncius de captivitate filia allatus esset, ipse vero responsum ultra tempus distulisset, Angli una cum Regis filia, armata manu fluvium ascendentes in Regis ditionem progressi sunt, ut captivos suos vel permutatione facta, vel vi atque armis in libertatem assererent: Toto hoc itinere sepius à Barbaris petiti variisque injuriis affecti sunt Angli, praesertim cum angustias fluminis cujusdam ingressi essent, densum telorum imbrem in illos evomuerunt. Cum igitur unus ex Anglis in anteriore capitis parte lethaliter esset sauciatus, reliqui, exscensione in terram facta, quadraginta exustis domibus, obvia quaeque miserè depradati sunt, sex in super Indianis graviter vulneratis aut trucidatis.

Dum

1875
The following is a list of the names of the members of the
Society of Friends in the year 1875.

(NFJCB)

The following is a list of the names of the members of the
Society of Friends in the year 1875.

Dum Indiani ab Anglis inducias impetrant, duo Regis
Powhatanis filii sororem suam invifunt. cap. 3.

Dosteaquam Angli ad principalem Regis Powhatanis sedem, vicum quendam Matzkot dictum pervenissent; quadringenti barbari probe armati aditu illos vultu verbisque minacibus prohibere sategerunt: Nihilominus Angli, licet iniquiore essent loco, in terram enituntur. Barbari rerum suarum securi ne latum quidem unguem ipsis cedunt, sed sursum deorsum, hac illaque inter Anglos obambulantes, precipuos ex illis de Anglorum rege, quo animo in istas regiones devenissent, num ferro decernendum putarent, percontabantur, interim inducias exposcentes donec ad regem res deferretur. Quae quidem certis conditionibus ipsis concessa sunt. Siquidem enim mirus ex ipsorum voto Rex responsurus esset, tuba classicum datum iri, ut signis collatis hostiliter inter se congredierentur. Interea Pehahuntas in terram delata, a duobus fratribus invisebatur, qui optime illam inter Anglos haberi conspicati, omnem operam apud patrem se daturos polliciti sunt, ut demum certa firmaque pax utrinque sanciretur. Atque ita Angli ab armis discesserunt.

1717
Dum Indiarum ab Anglijs induitur negotium, quae Regni
Fortitudinis in foederibus suis

RPJCB

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Cichohomines tanquam subditi Regis Angliæ, Capitaneo
Argoli iuramentum fidelitatis præstant c.4.

Cichohomines, (qui olim regis Powhatanis subditi fuerat, jam diu autem illius imperium excusserant) posteaquam pacem inter regem ac Anglos coaluisse intellexerunt: statim legatos cum donis ad Anglos ablegarunt. qui se Jacobi Regis subditos fore stipularentur. Itaque homagio præstando dies dicitur, totumque id negotium capitaneo Argoli cum 50. armatis committitur. Is summa cum reverentia, variisque donis liberaliter ab iis exceptus, ac storea infidens procerum corona circumseptus pacis articulos promulgavit; quos cum unanimi consensu adprobassent, iuramentum fidelitatis ab omnibus & singulis est præstitum. Finito colloquio Capitaneus primores plebis, aliquot cupri laminis aliisque mercuris donavit, quas illi grata mente accipientes, Capitaneo vicissim ferinas carnes, gallinas indicas, recentes pisces storeas, aliisque id genus dona obtulerunt.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading. Some words like "Circulus" and "Algebra" are faintly visible.

RPJCB

Several lines of handwritten text located below the main illustration, which are mostly illegible due to fading.

P A R S D E C I M A A M E R I C Æ
X.

Dn. Thomas Dalenus per secretarium Raphe Hamor adhuc
aliam Powhatanis ambit filiam. c. 14. 15. 16.

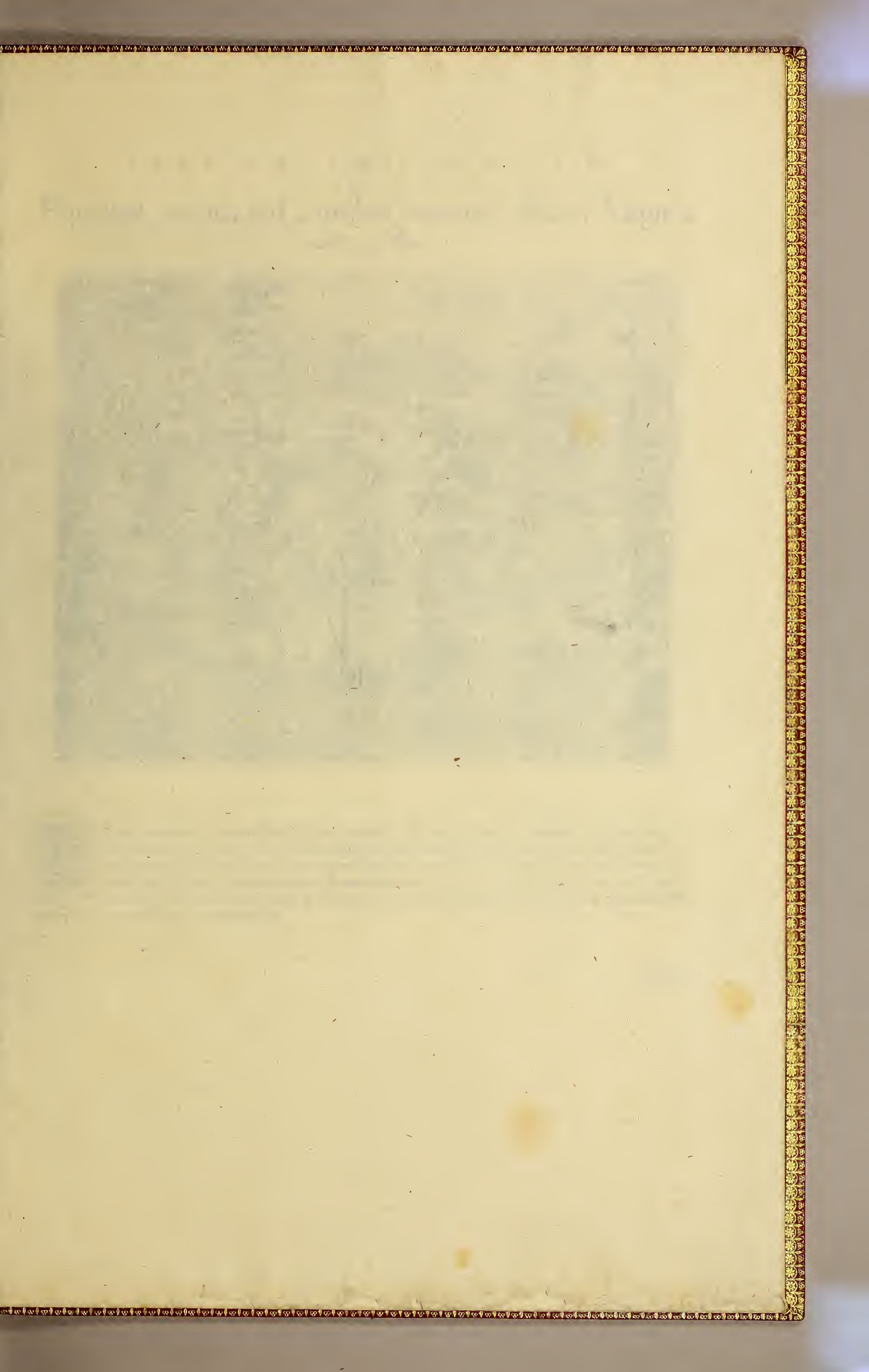
N Powhatan eò magis ad pacem sanctè colendam obligaretur, Dn. Thomas Dalenus Secretarium Raphe Hamor, unà cum puero interprete, duobusque Indis conductoribus, ad regem amandavit qui minimam natu filiam in uxorem sibi exposceret. Ubi ad regem ventum, is statim manum jugulo legati admovens, ac si fauces ipsi intercludere debuerat. Cum verò abundè sese regi purgasset Legatus, rex eum in ades suas ad lapidis jaectum à flumine dispartas deduxit. Hic vilibus storeis insidens Rex, uxorum agmine utrinqua claudebatur, quarum unam, & quidem natu minimam relique reginam suam salutabant. Præ foribus centum sagittarii excubabant. Postquam igitur Legatus dona, duas nimirum cupri laminas, quinque coralliorum series, quinque ligneos pectines, decem piscatorios hamos, ac cultrorum par unum obtulisset, ac capita legationis suæ proposuisset; repulsam tulit, quod filiam istam jam pridem alii ex primoribus suis nupsisse pretenderet. Tandem legatum aliquoties convivis exceptum, ac cervinis quibusdam pellibus affabrè elaboratis donatum ad suos bona cum gratia dimisit.

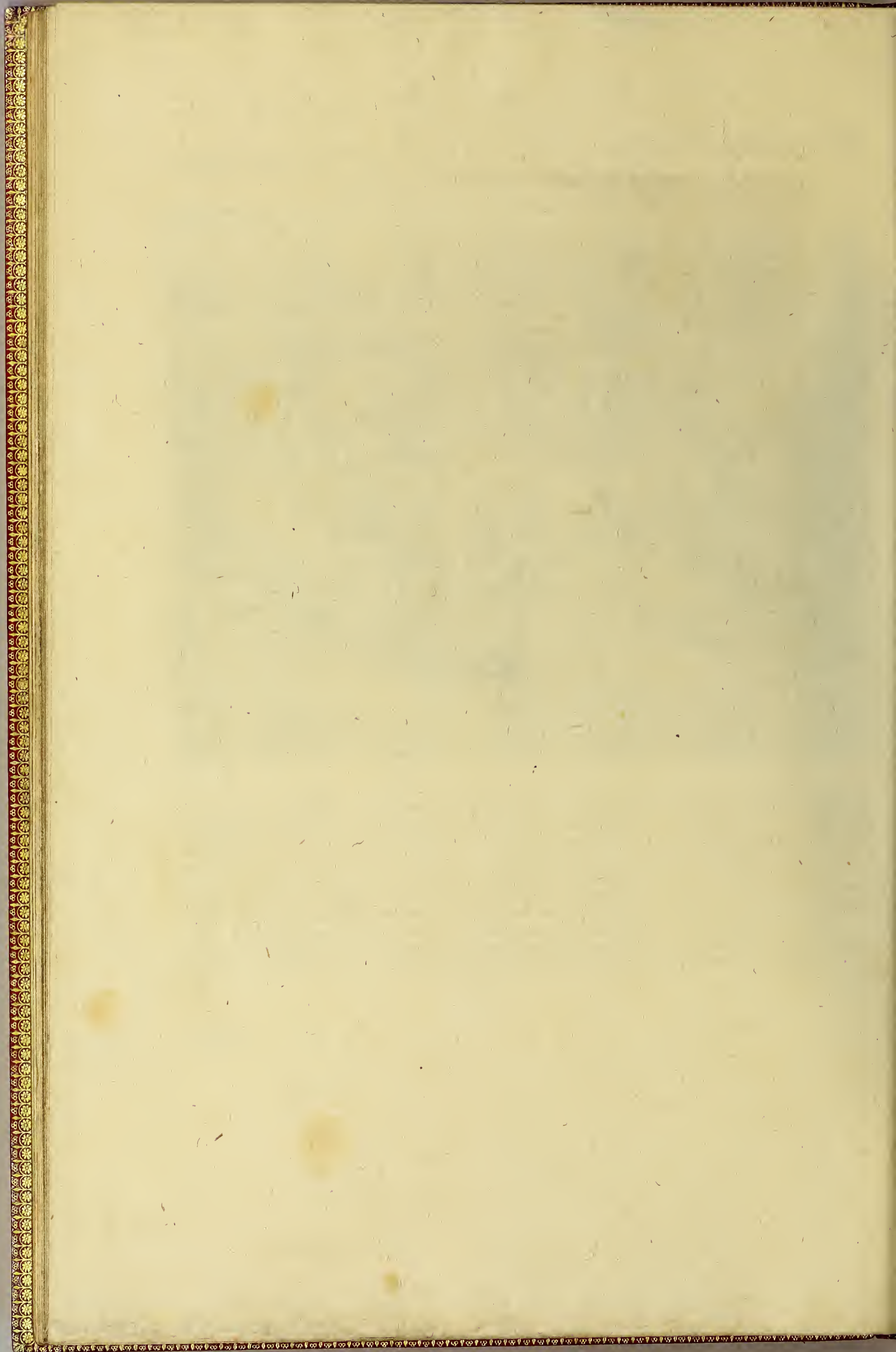
De Thomae D. h. u. p. s. c. e. t. a. m. h. i. s. t. o. r. i. a. s. c. i. e. n. t. i. a. s. p. e. r. t. i. n. e. n. t. i. a. s. p. e. r. t. i. n. e. n. t. i. a. s. p. e. r. t. i. n. e. n. t. i. a. s.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint text at the bottom of the page.

Equestris ordinis viri, quibus exercitiis sese in Virginia
oblectari possint.

Equestris ordinis viri variis exercitiis ludicris animum possunt recreare. Indies enim datur occasio loca incognita, silvasque remotas venatus, piscatus atque aucupii gratia adeundi; ubi diversi generis fera variique fructus non sine voluptate sese offerunt. Videas in amœnis portibus, sex septem aut octo accipitres ex alto præcipites ferri, ac duas circiter horas piscium capitibus advolutos, suum inde pabulum querere. Alibi videbis illos reliquas aves persequi, ad unco rostro contundere, atque in terram prosternere: qua res lepidum intuentibus præbet spectaculum. Ipsi verò accipitres, ut ut feri sint, facili negotio cicurari possunt.

RPJCB

Capitaneus Johannes Schmidius in secunda Virginiam
versus navigatione, à Gallis captus, mirabiliter liberatur.

Capitaneus Johannes Schmidt, Eques Anglicus, cū denuo in Virginiam iter aggressus esset, à Gallis intercipitur, qui tamen illi siquidem in aliis navibus expugnandis fideliter operam suam coniugeret, ipsi libertatis spem faciunt. Verùm cum Rupellam rediissent, illum in Caravella detentum reum peragere conati sunt, ac si Gallorum colonias in nova Francia igne devastasset: Itaque ut damnum compensaret, aut gravius etiam supplicium expectaret, communi sententia statuitur. Huic malo ut remedium quæreretur Schmidius, cum subito coorta tempestas qua omnes sub tabulata navis compulerat, nonnihil de ferbuisset, pertica innixus in scapham desiliit, periculum facturum, an ita in terram posset evadere. Sed maris alveo abreptus in altum propellitur, ac totam istam noctem inter horrendas pluvias ac tempestates quibus quàm plurima naves scopulis illisæ interierunt, in alto versatus, tandem ad Charoweram insulam ejicitur, ubi aucupes eum penè submersum ac metu, frigore, ac fame ferè emortuum, oportunè excipientes, pristinis viribus ac libertati restituerunt.

F I N I S

Decimæ Partis Americæ.

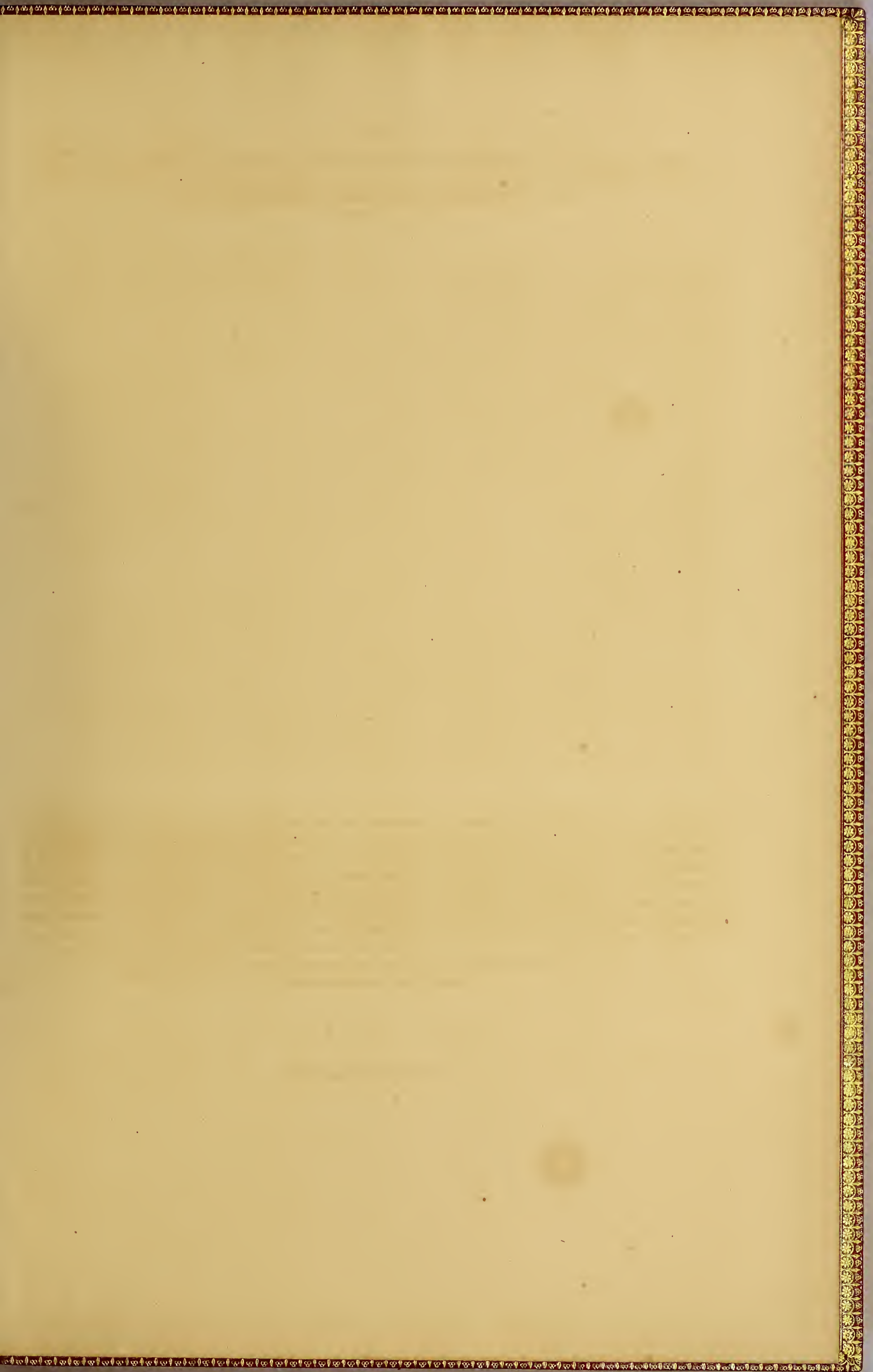
[Faint, illegible text at the top of the page]

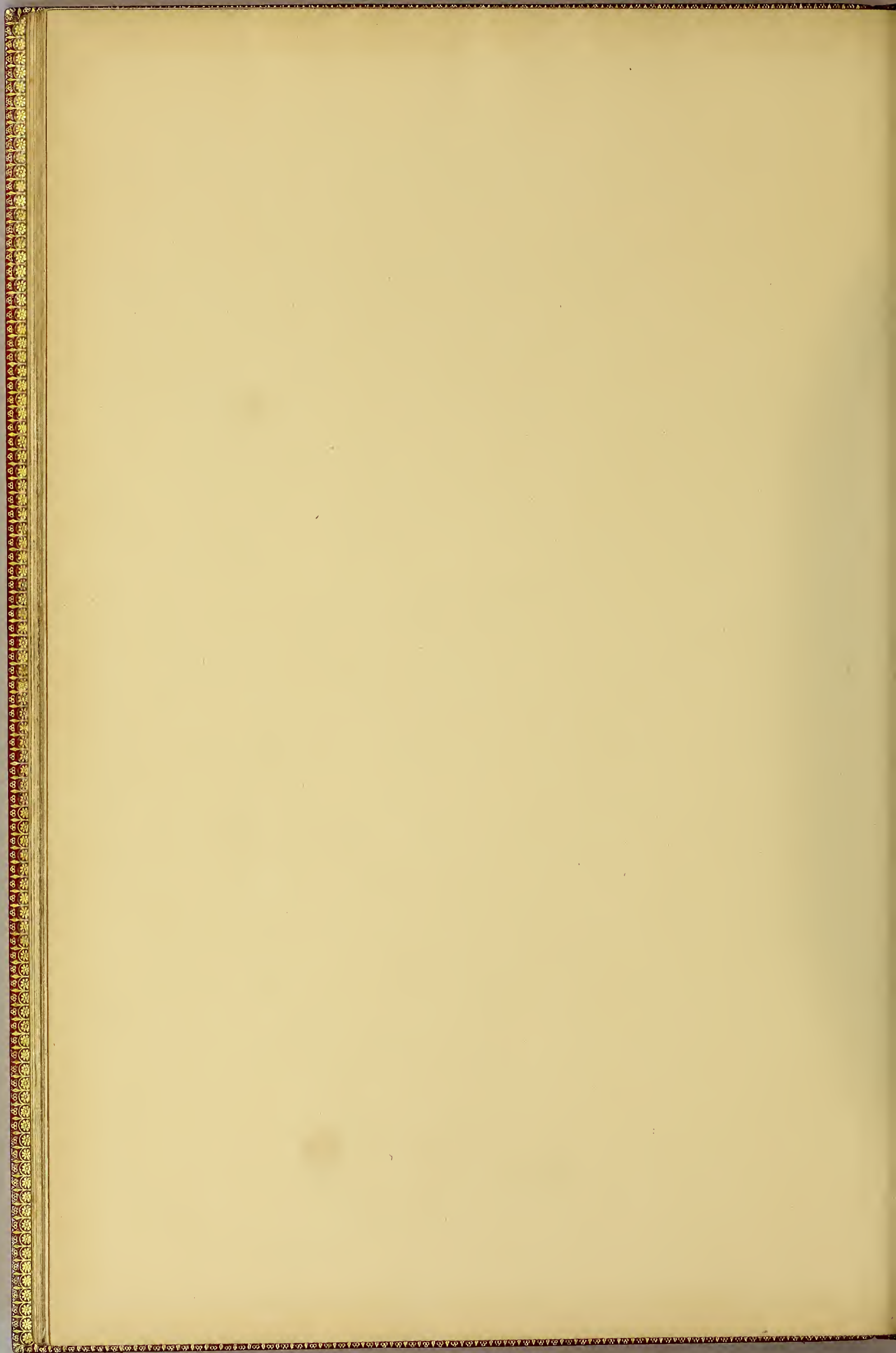

RPJCB

[Faint, illegible text in the lower middle section of the page]

[Faint, illegible text at the bottom of the page]

J
De Bry
GV
pt. 10
1619
Lat
2

